

Školní vzdělávací program ZV

Gymnázium, Třeboň, Na Sadech 308

Na Sadech 308

379 26 Třeboň

IZO součásti – 000 367 753

IČO – 60 816 945

školní rok 2026/2027

Obsah

1 Identifikační údaje	4
2 Charakteristika školy	5
2.1 Velikost a úplnost školy	5
2.2 Vybavení školy	5
2.3 Pedagogický sbor	6
2.4 Projekty a mezinárodní spolupráce	6
2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	7
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
3.1 Zaměření školy a profil absolventa	9
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.3 Organizace přijímacího řízení	11
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	11
3.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.6 Začlenění průřezových témat	14
4 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	17
4.1 Hodnocení žáků	17
4.2 Vlastní hodnocení školy	17
5 Učební plán	22
5.1 Učební plán pro nižší stupeň gymnázia	22
5.2 Poznámky k učebnímu plánu	23
6 Učební osnovy	25
6.1 Jazyk a jazyková komunikace	25
6.1.1 Český jazyk a literatura odkaz na 6.9.4	25
6.1.2 Anglický jazyk odkaz na 6.9.2	33
6.2 Matematika a její aplikace	45
6.2.1 Matematika odkaz na 6.9.7	45
6.3 Informatika (podle nového RVP ZV)	51
6.3.1 Informatika	51
6.4 Člověk a společnost	59
6.4.1 Dějepis	61
6.4.2 Výchova k občanství	69
6.5 Člověk a příroda	77
6.5.1 Fyzika odkaz na 6.9.5	77

6.5.2 Chemie odkaz na 6.9.5 + 6.8.3	84
6.5.3 Biologie odkaz na 6.9.5	97
6.5.4 Geografie odkaz na 6.9.6	103
6.6 Umění a kultura	113
6.6.1 Hudební výchova	114
6.6.2 Výtvarná výchova	122
6.7 Člověk a zdraví	129
6.7.1 Tělesná výchova	129
6.8 Člověk a svět práce	146
6.8.1 Svět práce	146
6.8.2 Využití digitálních technologií (součást INF 6.3.1 a VV 6.6.2)	149
6.8.3 Práce s laboratorní technikou (součást Chemie 6.5.2)	149
6.9 Doplnující vzdělávací obory	150
6.9.1 Další cizí jazyk	150
6.9.1.1 Německý jazyk	153
6.9.1.2 Francouzský jazyk	156
6.9.1.3 Španělský jazyk	162
6.9.2 Aktivity v anglickém jazyce	167
6.9.3 Cvičení z anglického jazyka	168
6.9.4 Hrátky s literaturou	170
6.9.5 Cvičení z přírodovědných předmětů	172
6.9.6 Cvičení z geografie	173
6.9.7 Cvičení z matematiky	175
6.10 Kurzy	176
Prožitkové kurzy	176
Kurz Tabulkový procesor	177
Kurz estetické výchovy	177
Lyžařský výcvikový kurz	178

Identifikační údaje

Název :	Školní vzdělávací program ZV
Předkladatel :	Gymnázium, Třeboň, Na Sadech 308 Identifikátor zařízení – 600 008291 IZO součásti – 000 367 753 IČO – 608 16 945
Ředitelka školy :	Mgr. Anna Koktavá
Koordinátorka autorského týmu :	RNDr. Ivana Kubínová
Kontakty :	tel. 384 722 612 e-mail gymnaz@gymtrebon.cz internetová stránka www.gymtrebon.cz
Zřizovatel :	Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952, České Budějovice
Platnost dokumentu :	od 1. 9. 2026 – 15. verze

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Gymnázia, Třeboň, Na Sadech 308 je školský dokument, jehož první verze v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV) byla ukončena v červnu 2007.

V souvislosti se začátkem platnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (tzv. GDPR) plníme tímto informační povinnosti správce osobních údajů, které z nařízení vyplývají.

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Gymnázium je všeobecně vzdělávací vnitřně diferencovaná škola, která připravuje žáky především pro studium na vysokých školách. Studium je čtyřleté nebo osmileté, uskutečňuje se v denní formě. V obou studijních větvích je ukončeno maturitní zkouškou. Třídy jsou na základě přijímacího řízení naplňovány do počtu 30 žáků. V současné době má škola 12 tříd s celkovou kapacitou 420 žáků.

Gymnázium jako významné kulturní a vzdělávací centrum města Třeboně bylo založeno v roce 1868. Od roku 1906 sídlí v budově, jejíž genius loci je oceňován žáky i učiteli. Historická budova, která je postupně modernizována, se nachází uprostřed parku v atraktivní části města. Je situována blízko autobusového i vlakového nádraží, což usnadňuje její dostupnost dojíždějícím žákům.

2.2 Vybavení školy

Třeboňské gymnázium sídlí v historické budově z roku 1906, která je průběžně modernizována tak, aby splňovala požadavky současného vzdělávání a poskytovala podnětné, bezpečné a esteticky kvalitní prostředí pro žáky i zaměstnance školy.

Škola disponuje 21 učebnami, které jsou součástí odborných areálů fyziky, chemie, biologie, informačních a komunikačních technologií, výtvarné výchovy, cizích jazyků a tělesné výchovy. Součástí jednotlivých areálů jsou odborné učebny, laboratoře, kabinety i prostory pro uložení sbírek a pomůcek. K zázemí tělesné výchovy patří tělocvična, posilovna, sauna s odpočívárnou a nářadovna. Pro výuku výtvarné výchovy slouží také dvě prostorné dílny.

Všechny učebny jsou vybaveny moderním nábytkem a audiovizuální technikou, která podporuje efektivní výuku. K dispozici jsou počítače, dataprojektory, ozvučení, interaktivní tabule a další digitální technologie. Odborné učebny disponují specializovanými didaktickými pomůckami včetně měřicích systémů, 3D tiskáren, skenerů, tabletů, elektronických čteček, digitálních kamer a dalších prostředků využívaných při výuce i projektové práci žáků.

Pro elektronickou správu školní agendy využívá škola systém Bakaláři. Žáci i pedagogičtí pracovníci mají přístup ke školním informačním systémům, elektronické poště a online vzdělávacím nástrojům. Ve všech prostorách školy je k dispozici bezdrátové připojení k internetu.

Součástí školy je knihovna české i cizojazyčné literatury propojená se studovnou a čítárnou. Knihovna slouží zároveň jako zázemí pro samostatnou práci žáků, výuku i společná setkávání pedagogů. V přízemí školy se nachází moderní bistro se studentským klubem a poradna školní psycholožky.

Škola vytváří podmínky také pro podporu duševního zdraví a wellbeingu. Pedagogičtí pracovníci mají k dispozici moderně vybavené kabinety, saunu a relaxační místnost určenou k odpočinku a regeneraci.

Významným prostorem školy je historická aula, která prošla v roce 2024 kompletní rekonstrukcí. Díky modernímu audiovizuálnímu vybavení, kvalitní akustice a koncertnímu křídlu slouží nejen k výuce, ale také k přednáškám, koncertům a dalším kulturním či vzdělávacím akcím školy i veřejnosti. V roce 2025 byl dokončen nový přednáškový sál v podkrovních prostorách školy, který rozšířil možnosti výuky i pořádání rozmanitých vzdělávacích aktivit.

Žáci mohou během přestávek a ve volných hodinách využívat knihovnu, školní bistro spojené se studentským klubem, venkovní terasu i další relaxační prostory. Alternativním výukovým prostředím je venkovní pergola. Budova školy je plně bezbariérová.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně Základní školy v ulici Na Sadech.

2.3 Pedagogický sbor

Vedení školy tvoří ředitelka a statutární zástupce ředitelky. Součástí školního poradenského pracoviště jsou výchovná a kariérová poradkyně, školní psychologka a metodická prevence rizikového chování. Ve škole dále působí koordinátorka školního vzdělávacího programu, koordinátorka environmentální výchovy, koordinátor ICT a správce školní sítě.

Vzdělávání zajišťuje více než třicet plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Pedagogický sbor je odborně i generačně vyvážený a vytváří předpoklady pro kvalitní výuku, profesní spolupráci i předávání zkušeností. Dlouhodobou součástí výuky cizích jazyků jsou rodilí mluvčí anglického a španělského jazyka, kteří se podílejí zejména na rozvoji komunikačních kompetencí žáků.

Pedagogičtí pracovníci jsou sdruženi do předmětových komisí, jejichž činnost koordinují předsedové komisí. Ti zodpovídají za odborný rozvoj jednotlivých vzdělávacích oblastí, koordinaci výuky, sdílení zkušeností a tvorbu společných vzdělávacích strategií.

Samozřejmostí je systematické další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé se průběžně vzdělávají v odborných, didaktických, metodických i manažerských tématech, spolupracují s vysokými školami a profesními organizacemi a zapojují se do vzdělávacích aktivit na regionální i celostátní úrovni. Významnou součástí profesního rozvoje je také sdílení zkušeností s jinými školami a pořádání vzdělávacích seminářů přímo na půdě školy. Mezi aktuální priority dalšího vzdělávání patří využívání digitálních technologií ve vzdělávání, mediální gramotnost, umělá inteligence a podpora wellbeing ve škole.

Práci pedagogů dlouhodobě podporuje školní psychologka, externí IT specialista a profesionální koučka. Významnou součástí vzdělávacího procesu je rovněž spolupráce s odborníky z praxe, kteří se podílejí na výuce, projektových dnech, odborných seminářích, kariérovém poradenství i rozvoji nadání žáků. Díky podpoře projektu FOTOS (Filantropický odkaz Toma Schreckera) může škola systematicky rozšiřovat nabídku vzdělávacích aktivit vedených externími experty z akademické, vědecké, kulturní i podnikatelské sféry.

2.4 Projekty, mezinárodní spolupráce a aktivity

Gymnázium Třeboň dlouhodobě rozvíjí vzdělávání prostřednictvím projektové činnosti, mezinárodní spolupráce a široké nabídky aktivit, které doplňují a obohacují běžnou výuku. Škola patří mezi průkopníky vzdělávání v oblasti lidských práv, demokracie a globální odpovědnosti. Významným oceněním této dlouhodobé práce je členství v síti přidružených škol UNESCO (ASPnet UNESCO), jehož je škola součástí již od roku 1995.

V rámci aktivit UNESCO se škola pravidelně zapojuje do národních i mezinárodních projektů zaměřených na lidská práva, kulturní dědictví, udržitelný rozvoj, mezikulturní dialog a aktivní občanství. Podílí se také na činnosti české sítě škol UNESCO a organizuje vzdělávací akce pod záštitou České komise pro UNESCO.

Od roku 2006 je škola zapojena do programu eTwinning a dlouhodobě rozvíjí mezinárodní spolupráci s partnerskými školami v Evropě. Významnými partnery jsou zejména gymnázium v německém Goslaru a gymnázium v rakouském Gmündu. Žáci školy se pravidelně účastní výměnných pobytů, společných projektů, odborných exkurzí a vzdělávacích aktivit v zahraničí. Škola se rovněž zapojuje do programu Erasmus+, který podporuje mezinárodní spolupráci, jazykové vzdělávání a rozvoj odborných i osobnostních kompetencí žáků a pedagogů.

Důležitou součástí vzdělávací strategie školy je spolupráce s vysokými školami, vědeckými pracovišti, kulturními institucemi, neziskovými organizacemi i odborníky z praxe. Tito partneři se podílejí na výuce, projektových dnech, odborných seminářích, kariérovém poradenství i rozvoji nadání žáků.

Škola pravidelně realizuje projekty financované z evropských, národních i regionálních zdrojů. Tyto projekty přispívají k rozvoji kvality vzdělávání, modernizaci výuky, podpoře duševního zdraví, kariérového poradenství, profesnímu rozvoji pedagogů i zapojování odborníků z praxe. Významnou roli v tomto směru sehrály zejména projekty Erasmus+, OP JAK a další rozvojové programy.

Nedílnou součástí života školy jsou odborné exkurze, terénní výuka, jazykové a poznávací pobyty, sportovní kurzy, kulturní akce, předmětové soutěže, dobrovolnické aktivity i tradiční školní rituály. Žáci vydávají školní časopis GYM a aktivně se podílejí na organizaci řady akcí pro školní i širší komunitu. Významným impulsem pro další rozvoj školy se v roce 2025 stal vznik iniciativy FOTOS (Filantropický odkaz Toma Schreckera), která spravuje prostředky z mimořádného daru absolventa a podporovatele školy Toma Schreckera. Prostřednictvím programu FOTOS škola podporuje vzdělávací příležitosti žáků a učitelů, spolupráci s odborníky z praxe, zahraniční zkušenosti, kulturní a komunitní projekty, wellbeing, moderní technologie i další aktivity přispívající k rozvoji osobnosti žáků a kvalitě školního prostředí.

Gymnázium Třeboň vnímá projekty, mezinárodní spolupráci a partnerské vztahy jako přirozenou součást vzdělávacího procesu. Jejich cílem je rozšiřovat obzory žáků, propojovat školní výuku s reálným světem a vytvářet podmínky pro rozvoj zodpovědných, aktivních a otevřených osobností připravených pro další studium i občanský život.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Gymnázium Třeboň vnímá spolupráci s rodiči jako důležitou součást vzdělávacího procesu. Škola vytváří prostor pro otevřenou komunikaci a partnerské vztahy mezi žáky, rodiči a pedagogy. Rodiče mohou školu navštěvovat v rámci třídních schůzek, informačních odpolední, konzultací s vyučujícími, dnů otevřených dveří i dalších akcí pořádaných pro veřejnost. Součástí komunikace jsou také online konzultace a třídní schůzky.

Důležitými informačními kanály jsou školní informační systém Bakaláři, webové stránky školy, školní časopis GYM a další elektronické komunikační nástroje. Ve školním roce 2025/2026 škola rozšířila spolupráci s rodiči také o vzdělávací a komunitní akce, zejména cyklus Rodičovských kavárén a společné sportovní aktivity.

Významným partnerem školy je Sdružení rodičů při gymnáziu, které podporuje mimoškolní aktivity žáků, školní tradice i oceňování mimořádných výsledků studentů. Škola úzce spolupracuje rovněž se školskou radou.

Důležitou součástí výchovného působení školy je podpora občanské angažovanosti, solidarity a dobrovolnictví. Žáci i pedagogové se zapojují do charitativních a dobročinných aktivit a dlouhodobě spolupracují například s organizacemi Centrum Narovinu, Diakonie Rolnička, Člověk v tísni či dalšími institucemi zaměřenými na podporu potřebných. Tyto aktivity přispívají k rozvoji sociální citlivosti, odpovědnosti a aktivního občanství.

Škola cíleně rozvíjí svou roli vzdělanostního a kulturního centra regionu. Spolupracuje s Akademií věd České republiky, vysokými školami, kulturními a vzdělávacími institucemi, neziskovými organizacemi i odborníky z praxe. V prostorách školy jsou pravidelně pořádány přednášky, besedy, odborné semináře, kulturní akce a vzdělávací programy určené nejen žákům a učitelům, ale také široké veřejnosti.

Významnými partnery školy jsou zejména Univerzita Karlova, Jihočeská univerzita, Masarykova univerzita, Státní oblastní archiv v Třeboni, pracoviště Akademie věd ČR v Třeboni, CHKO Třeboňsko, kulturní instituce regionu a další odborné organizace. Škola je fakultní školou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Jihočeské univerzity.

Gymnázium Třeboň usiluje o to, aby se žáci aktivně podíleli na životě školy. Významným partnerem vedení školy je Studentský parlament, který vytváří prostor pro vyjadřování názorů žáků a jejich zapojení do rozvoje školního prostředí. Bezpečné prostředí školy podporuje také využívání anonymní komunikační platformy FaceUp, která umožňuje žákům i rodičům upozorňovat na problémy a podněty týkající se života školy.

Významnou příležitostí pro rozvoj spolupráce s odbornou veřejností, univerzitami, absolventy školy a dalšími partnery se od roku 2025 stal projekt FOTOS (Filantropický odkaz Toma Schreckera). Díky němu škola rozšiřuje nabídku vzdělávacích, kulturních, komunitních i rozvojových aktivit a posiluje propojení výuky s reálným světem.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy a profil absolventa

Gymnázium Třeboň poskytuje všeobecné vzdělání připravující žáky k dalšímu studiu, profesnímu uplatnění i aktivnímu občanskému životu. Vzdělávací filozofie školy stojí na čtyřech vzájemně propojených pilířích:

- **Kvalitní všeobecné vzdělání**
Poskytujeme pevný akademický základ a rozvíjíme znalosti, dovednosti a kompetence potřebné pro další studium i celoživotní vzdělávání.
- **Demokracie, lidská práva a občanská odpovědnost**
V souladu s tradicí školy a členstvím v síti ASPnet UNESCO vedeme žáky k respektu k lidským právům, demokratickým hodnotám, kulturní rozmanitosti a odpovědnému vztahu k okolnímu světu.
- **Otevřenost světu a mezinárodní zkušenosti**
Podporujeme jazykové vzdělávání, mezinárodní spolupráci, mobilitu, projektovou výuku a poznávání odlišných kultur.
- **Rozvoj potenciálu každého žáka**
Respektujeme individuální potřeby žáků, podporujeme talent, samostatnost, wellbeing a vytváříme příležitosti pro jejich osobní růst.

Profil absolventa

Absolvent Gymnázia Třeboň disponuje kvalitním všeobecným vzděláním a je připraven pokračovat ve studiu na vysoké škole v České republice i v zahraničí. Současně je vybaven znalostmi, dovednostmi a postoji, které mu umožňují aktivně a odpovědně vstupovat do života současné společnosti.

Absolvent:

- chápe základní principy přírodních, humanitních i společenských věd a dokáže získané poznatky využívat v praxi,
- samostatně vyhledává, analyzuje a kriticky vyhodnocuje informace,
- kultivovaně komunikuje v českém jazyce a aktivně využívá cizí jazyky,
- bezpečně, účelně a eticky využívá digitální technologie včetně nástrojů umělé inteligence,
- dokáže spolupracovat, převzít odpovědnost za vlastní rozhodnutí a reflektovat svůj osobní rozvoj,
- je otevřený novým zkušenostem, respektuje odlišnosti a orientuje se v globálních souvislostech,
- jedná v souladu s principy demokracie, tolerance, solidarity a odpovědnosti vůči společnosti i životnímu prostředí.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Smyslem vzdělávání na Gymnáziu Třeboň není předat žákům co největší množství izolovaných poznatků, ale rozvíjet jejich schopnost učit se, kriticky myslet, spolupracovat, řešit problémy a využívat znalosti v praktických situacích. Při vzdělávání žáků škola:

- podporuje aktivní zapojení žáků do výuky,

- využívá badatelské, projektové a mezioborové metody práce,
- rozvíjí kritické myšlení, mediální gramotnost a práci s informacemi,
- začleňuje digitální technologie a nástroje umělé inteligence do vzdělávání,
- propojuje výuku s exkurzemi, expedicemi, kurzy a odbornou praxí,
- spolupracuje s odborníky, vysokými školami a dalšími institucemi,
- podporuje individuální rozvoj talentovaných žáků i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- vytváří bezpečné prostředí podporující wellbeing, zdravé vztahy a osobní odpovědnost,
- vede žáky k občanské angažovanosti, dobrovolnictví a participaci na životě školy,
- podporuje mezinárodní spolupráci a rozvoj jazykových kompetencí.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vedeme žáky k tomu, aby dokázali plánovat a řídit vlastní učení, vyhledávali informace z různých zdrojů, kriticky je posuzovali a dokázali je využívat v nových situacích. Podporujeme samostatnost, sebereflexi a schopnost hodnotit vlastní pokrok.

Vytváříme situace, v nichž žáci objevují nové souvislosti, zažívají radost z poznávání a uvědomují si význam vzdělávání pro svůj další osobní i profesní život. Podporujeme jejich účast v soutěžích, olympiádách, projektech i dalších aktivitách rozvíjejících jejich potenciál.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k tvořivému a logickému uvažování, samostatnému rozhodování a hledání různých způsobů řešení problémů.

Žáci se učí vyhledávat informace, ověřovat jejich věrohodnost, pracovat s odbornými zdroji, analyzovat data a využívat při řešení problémů také moderní digitální nástroje včetně umělé inteligence. Součástí výuky jsou badatelské aktivity, experimenty, projektová práce i úlohy rozvíjející kreativitu a analytické myšlení.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k otevřené, kultivované a respektující komunikaci. Učíme je formulovat vlastní názory, argumentovat, diskutovat, prezentovat výsledky své práce a naslouchat druhým.

Rozvíjíme komunikační dovednosti v českém i cizích jazycích. Podporujeme schopnost komunikovat v různých sociálních i kulturních prostředích a dbáme na bezpečnou a etickou komunikaci v digitálním prostoru.

Kompetence sociální a personální

Podporujeme spolupráci, vzájemný respekt a schopnost pracovat v týmu. Žáci se učí převzít odpovědnost za vlastní práci i za společný výsledek.

Vedeme je k sebereflexi, efektivnímu sebehodnocení, zvládání zátěžových situací a budování zdravých mezilidských vztahů. Součástí této oblasti je také rozvoj wellbeingu, psychohygieny a odpovědného přístupu k vlastnímu fyzickému i duševnímu zdraví.

Kompetence občanské

V souladu s hodnotami UNESCO vedeme žáky k respektu k lidským právům, demokratickým principům, kulturní rozmanitosti a odpovědnému vztahu k životnímu prostředí.

Podporujeme aktivní občanství, solidaritu, dobrovolnictví a zájem o veřejné dění. Praktickou zkušenost s demokratickými principy získávají žáci mimo jiné prostřednictvím Studentského parlamentu a dalších aktivit podporujících participaci na životě školy.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k odpovědnému přístupu k práci, plnění povinností a kvalitní organizaci vlastní činnosti. Učíme je plánovat, stanovovat si cíle a vyhodnocovat dosažené výsledky.

Součástí kariérového vzdělávání jsou exkurze, přednášky odborníků z praxe, spolupráce s vysokými školami a další aktivity, které pomáhají žákům při volbě další vzdělávací a profesní dráhy.

Kompetence digitální

Žáci využívají digitální technologie bezpečně, účelně a tvořivě při učení, komunikaci i řešení praktických úkolů. Učí se získávat, vyhodnocovat, sdílet a vytvářet digitální obsah a využívat vhodné digitální nástroje podle konkrétní situace.

Vedeme je k pochopení přínosů i rizik digitálních technologií, k ochraně osobních údajů a k bezpečnému chování v online prostředí. Součástí digitální gramotnosti je také kritické a etické využívání nástrojů umělé inteligence a schopnost odpovědně posuzovat výsledky jejich využití.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení probíhá v termínu stanoveném MŠMT ČR. Podmínky přijetí ke vzdělávání na gymnáziu upravuje školský zákon a příslušné prováděcí předpisy.

Při přijímacím řízení do 1. ročníku čtyřletého oboru (tj. z 9. tříd základních škol) je uchazeč hodnocen podle výsledků písemné přijímací zkoušky, podle výsledků předchozího vzdělávání uvedených na vysvědčení a podle úspěšnosti v předmětových soutěžích vyhlašovaných MŠMT ČR.

Písemná přijímací zkouška se skládá z testu z českého jazyka a z matematiky. Škola nepřipravuje vlastní testy, ale využívá jednotné testy zadávané organizací řízenou MŠMT. Od roku 2024 organizujeme přijímací řízení v systému DIPSY, který umožňuje zpracovávání elektronických přihlášek.

Kritéria pro přijetí stanovuje ředitelka školy vždy do 31. ledna příslušného roku. V těchto kritériích jsou konkretizovány možnosti získání bodů za písemnou zkoušku, za výsledky vzdělávání na přecházející škole a za výsledky soutěží.

Informace o přijímacím řízení – tj. o jeho organizaci, kritériích a o dalších podrobnostech lze nalézt na webových stránkách školy <http://www.gymtrebon.cz> v sekci Přijímací řízení.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Gymnázium Třeboň považuje podporu talentu a individuálního rozvoje žáků za jednu ze svých priorit. Usilujeme o vytváření prostředí, které umožňuje každému žákovi rozvíjet jeho schopnosti, zájmy a potenciál v maximální možné míře.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání se svými vrstevníky vysokou úroveň schopností v jedné či více oblastech rozumových, uměleckých, pohybových, sociálních nebo praktických dovedností.

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je ve škole koordinována pověřeným pedagogem ve spolupráci se školní psycholožkou, výchovnou poradkyní, třídními učiteli a dalšími vyučujícími.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků dbáme na vytváření podnětného, motivujícího a respektujícího prostředí, které podporuje nejen rozvoj talentu, ale také osobnostní a sociální růst žáka. Současně vedeme žáky k vyváženému rozvoji všech oblastí vzdělávání a k odpovědnému přístupu k vlastnímu učení.

Podpora nadaných žáků

Škola podle individuálních potřeb využívá zejména tato opatření:

- obohacování a rozšiřování vzdělávacího obsahu,
- zadávání individuálních úkolů, seminárních, badatelských a projektových prací,
- zapojování do výzkumných, tvůrčích, kulturních a odborných aktivit,
- přípravu a účast v předmětových soutěžích, olympiádách a dalších přehlídkách včetně celostátní a mezinárodní úrovně,
- možnost navštěvovat vybrané předměty ve vyšším ročníku nebo v jiné škole,
- nabídku volitelných a nepovinných předmětů,
- podporu individuálních vzdělávacích aktivit podle zájmu a zaměření žáka,
- spolupráci s odborníky z praxe, vysokými školami, vědeckými pracovišti a dalšími specializovanými institucemi,
- zapojování žáků do odborných stáží, výzkumných projektů, workshopů a vzdělávacích programů mimo školu,
- vytváření příležitostí pro mezinárodní spolupráci, zahraniční vzdělávací pobyty a rozvoj jazykových kompetencí.

Škola chápe nadání v širokém smyslu slova. Podporuje nejen žáky s mimořádnými studijními výsledky, ale také žáky talentované v oblasti vědy, umění, sportu, občanské angažovanosti, komunikace, organizace, podnikavosti či dalších oblastech osobního rozvoje.

Součástí podpory talentovaných žáků jsou mimoškolní aktivity, odborné semináře, kroužky, projektové dny, exkurze a další vzdělávací příležitosti, které navazují na výuku a dále ji rozvíjejí.

Důležitou roli při podpoře talentovaných žáků hrají programy DofE (Cena vévody z Edinburghu), CTY Johns Hopkins University, Talent Akademie Jihočeských nadějí a další aktivity realizované ve spolupráci s univerzitami a odbornými institucemi. Přírodovědně nadané žáky podporujeme například prostřednictvím dlouhodobé spolupráce s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy, Jihočeskou univerzitou a pracovišti Akademie věd ČR.

Od roku 2025 rozšiřuje možnosti podpory talentovaných žáků také program **FOTOS (Filantropický odkaz Toma Schreckera)**. Jeho prostřednictvím škola podporuje individuální vzdělávací projekty, odborné stáže, účast na tuzemských i zahraničních vzdělávacích akcích, spolupráci s externími odborníky, rozvoj výzkumných, kulturních a uměleckých aktivit i další iniciativy směřující k rozvoji talentu, osobnostního růstu a získávání zkušeností přesahujících běžný rámec středoškolského vzdělávání.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Za mimořádně nadaného žáka se podle vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků vyžaduje individuální přístup a přizpůsobení vzdělávacích podmínek jejich potřebám. Učitelé vytvářejí náročné a podnětné vzdělávací prostředí, které podporuje samostatnost, tvořivost a hlubší rozvoj zájmů žáka.

Podle doporučení školského poradenského zařízení může být mimořádně nadanému žákovi poskytováno některé z podpůrných opatření, zejména:

- individuální vzdělávací plán,
- přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku,
- vzdělávání v některých předmětech podle upraveného vzdělávacího programu,
- účast na výuce ve vyšších ročnících nebo v jiné škole,
- další podpůrná opatření v souladu s platnou legislativou.

Individuální vzdělávací plán je zpracováván v souladu s doporučením školského poradenského zařízení ve spolupráci žáka, jeho zákonných zástupců, třídního učitele, vyučujících příslušných předmětů, výchovného poradce a vedení školy. Průběžně je vyhodnocován a aktualizován podle potřeb žáka.

3.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Gymnázium Třeboň vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s platnou legislativou a na principech respektu, rovného přístupu a podpory individuálního rozvoje každého žáka.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami považujeme zejména žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, žáky s odlišným mateřským jazykem, žáky z odlišného kulturního prostředí, žáky se sociálním znevýhodněním i žáky, kteří potřebují podporu z důvodu aktuální životní situace nebo psychických obtíží.

Při vzdělávání těchto žáků vycházíme z doporučení školských poradenských zařízení a úzce spolupracujeme s jejich zákonnými zástupci. Naším cílem je vytvářet bezpečné, respektující a podporující prostředí, které umožňuje každému žákovi dosahovat osobního maxima.

Školní poradenské pracoviště

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťována prostřednictvím školního poradenského pracoviště, jehož součástí jsou:

- výchovná a kariérová poradkyně,
- školní psycholožka,
- metodička prevence rizikového chování,
- vedení školy a třídní učitelé.

Jednotliví pracovníci spolupracují s vyučujícími, zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními i dalšími odborníky tak, aby byla podpora žáků co nejefektivnější.

Podpůrná opatření

Podle individuálních potřeb žáka škola uplatňuje podpůrná opatření stanovená školským poradenským zařízením.

Pokud je třeba realizovat podporu v prvním stupni podpůrných opatření, škola zpracovává Plán pedagogické podpory (PLPP). Ten sestavuje třídní učitel nebo příslušný vyučující ve spolupráci s výchovnou poradkyní a dalšími pedagogy. Součástí plánu jsou doporučené metody práce, organizace výuky, způsob hodnocení i vyhodnocování efektivity poskytované podpory.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení může být žák vzděláván také podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Jeho obsah vychází z konkrétních vzdělávacích potřeb žáka a je průběžně vyhodnocován a aktualizován.

Podpora wellbeingu a duševního zdraví

Gymnázium Třeboň považuje péči o duševní zdraví, bezpečí a kvalitu vztahů za důležitou součást vzdělávacího procesu. Vycházíme z přesvědčení, že žák může svůj potenciál naplno rozvíjet pouze v prostředí, které je bezpečné, respektující a založené na vzájemné důvěře.

Podpora wellbeing je realizována prostřednictvím činnosti školního poradenského pracoviště, práce třídních učitelů, preventivních aktivit, kariérového poradenství, individuálních konzultací i široké nabídky školních a mimoškolních aktivit. Součástí systému podpory jsou také nástroje umožňující včasné zachycení obtíží žáků včetně anonymní komunikační platformy FaceUp.

Škola podporuje rozvoj zdravých vztahů mezi žáky i zaměstnanci, aktivní zapojení žáků do života školy a vytváření pozitivního školního klimatu. Významnou roli v tomto směru hraje Studentský parlament, školní klub, kulturní, sportovní a komunitní akce i další aktivity, které posilují pocit sounáležitosti se školou.

Při práci se žáky usilujeme o včasné rozpoznání obtíží, individuální podporu a úzkou spolupráci s rodinou i odbornými pracovišti. Cílem je pomoci každému žákovi zvládat nároky studia, rozvíjet odolnost, sebedůvěru a schopnost pečovat o vlastní duševní zdraví.

Spolupráce s externími organizacemi

Škola dlouhodobě spolupracuje zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickými centry a dalšími odbornými pracovišti. V oblasti prevence rizikového chování a podpory zdravého životního stylu spolupracujeme také s odbornými organizacemi působícími v oblasti prevence, duševního zdraví a sociálních služeb.

Rovný přístup ke vzdělávání

Škola usiluje o to, aby ekonomická nebo sociální situace žáka nepředstavovala překážku jeho vzdělávání ani zapojení do školního života. Při organizaci vzdělávacích aktivit, kurzů, exkurzí a dalších akcí hledáme řešení, která umožní účast co nejširšímu okruhu žáků. V odůvodněných případech využíváme možnosti individuální podpory a spolupracujeme se zákonnými zástupci na hledání vhodných řešení.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah např. formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tematických plánech vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Zkratky předmětů :

Anglický jazyk – **AJ**, Biologie – **BIO**, Člověk a svět práce – **ČSP**, Český jazyk a literatura – **ČJL**, Dějepis – **DĚJ**, Hudební výchova – **HV**, Výtvarná výchova – **VV**, Francouzský jazyk – **FJ**, Fyzika – **FYZ**, Chemie – **CHE**, Informatika – **INF**, Matematika – **MAT**, Německý jazyk – **NJ**, Občanská výchova – **OBV**, Španělský jazyk – **ŠJ**, Tělesná výchova – **TV**, Geografie – **GEO**

Průřezové téma	Tematický okruh		ročník			
			prima	sekunda	tercie	kvarta
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	Osobnostní rozvoj	<i>1.1 Rozvoj schopností poznávání</i>	MAT,FYZ,HV,OBV, VV, ČJL, AJ	CHE,FYZ,HV,VV,ČJ,	FYZ,HV	FYZ,ZE,HV
		<i>1.2 Sebepoznání a sebepojetí</i>	AJ, ČJL	AJ	BIO,OBV	ČSP
		<i>1.3 Seberegulace a sebeorganizace</i>	TV, AJ	TV,ČJL	TV,CHE	TV,ČSP, AJ
		<i>1.4 Psychohygienu</i>	DĚJ,OBV	ČJL	BIO	VV,ČSP
		<i>1.5 Kreativita</i>	MAT,DĚJ,FYZ,HV ČJL, VV	MAT,FYZ,HV,ČJL,V V	FYZ,HV, AJ	FYZ,HV,ČSP

	Sociální rozvoj	1.6 Poznávání lidí	Děj,FYZ,OBV,ČJL, VV, AJ	Děj,FYZ, VV	ČJL,FYZ , AJ	ČJL,FYZ,ČSP
		1.7 Mezilidské vztahy	FYZ,OBV	Děj,FYZ,TV, VV	ČJL,FYZ,NJ,FJ,ŠJ	ČJL,FYZ,ČSP,NJ,FJ,ŠJ
		1.8 Komunikace	AJ,Děj,HV,TV,OBV, ČJL, VV	HV,TV,ČJL, VV	ČJL,Děj,HV, VV ,OBV	ČJL,HV,TV,ČSP
		1.9 Kooperace a kompetice	Děj,FYZ,HV,TV, VV	FYZ,HV,TV , AJ	ČJL,MAT,FYZ,HV	ČJL,MAT,FYZ,GEO,HV,TV, ČSP,OBV
	Morální rozvoj	1.10 Řešení problémů a rozhod. dovednosti	TV,OBV, ČJL, VV	CHE,ČJL, VV, AJ	Děj,CHE,OBV	Děj,CHE
		1.11 Hodnoty, postoje, praktická etika	Děj	Děj,OBV,ČJL, VV	ČJL,Děj,CHE	ČJL,Děj,ČSP

Průřezové téma		ročník			
		prima	sekunda	tercie	kvarta
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	2.1 Občanská společnost a škola	OBV		AJ	
	2.2 Občan, občanská společnost a stát	Děj	Děj,OBV	Děj, AJ	Děj, AJ
	2.3 Formy participace občanů v politickém životě				Děj,GEO,OBV
	2. 4 Principy demokracie jako formy vlády a zp. rozhodování	Děj		Děj,OBV	Děj,GEO

Průřezové téma		ročník			
		prima	sekunda	tercie	kvarta
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	3.1 Evropa a svět nás zajímá	VV	AJ,Děj	GEO	AJ
	3.2 Objevujeme Evropu a svět	AJ	VV	Děj	GEO
	3.3 Jsme Evropané	Děj,BIO,GEO	CHE,GEO,ČJL	GEO	Děj,GEO,OBV

Průřezové téma		ročník			
		prima	sekunda	tercie	kvarta
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	4.1 Kulturní difference	AJ,Děj,HV, VV, GEO	GEO,HV,OBV,ČJL VV	GEO,HV,NJ,FJ,ŠJ	GEO,NJ,FJ,ŠJ
	4.2 Lidské vztahy	ČJL,GEO	GEO,TV,Děj	GEO,HV,TV,OBV	Děj,GEO,HV
	4.3 Etnický původ	Děj, VV, GEO	GEO, VV	ČJL,GEO , VV	ČJL,Děj,GEO,HV
	4.4 Multikulturalita	HV,ČJL	GEO,HV	ČJL,HV,NJ,FJ,ŠJ	ČJL, VV
	4.5 Princip sociálního smíru a solidarity			OBV	

Průřezové téma		ročník			
		prima	sekunda	tercie	kvarta
5. ENVIRONMENT. VÝCHOVA	5.1 Ekosystémy	AJ,GEO	VV	GEO	BIO,GEO
	5.2 Základní podmínky života	DĚJ,BIO,GEO,VV	BIO,CHE ,VV	CHE,GEO	BIO,FYZ,GEO
	5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	VV,GEO	CHE,GEO,VV	CHE,GEO, AJ	BIO,CHE,GEO,OBV
	5.4 Vztah člověka k prostředí	GEO,TV,VV	CHE,GEO,TV,ČJL,VV	BIO,CHE,GEO,VV,TV	BIO,CHE,FYZ,GEO, VV,TV,OBV

Průřezové téma			ročník			
			prima	sekunda	tercie	kvarta
6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	Receptivní činnosti	6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	GEO, ČJL	ČJL	ČJL,CHE	ČJL,GEO
		6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	GEO	ČJL	DĚJ	DĚJ,VV
		6.3 Stavba mediálních sdělení	ČJL	ČJL, AJ	ČJL,AJ	ČJL, AJ
		6.4 Vnímání autora mediálních sdělení				
			ČJL	ČJL	ČJL	ČJL,DĚJ,HV
		6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti		DĚJ	ČJL,AJ,DĚJ,GEO,ČSP	ČJL,HV
	Produktivní činnosti	6.6 Tvorba mediálního sdělení	INF, ČJL	INF,ČJL	INF, AJ	INF, AJ
		6.7 Práce v realizačním týmu	ČJL			

4 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

4.1 Hodnocení žáků

Základní pravidla hodnocení a klasifikace

Pravidla pro hodnocení žáků byla stanovena v souladu se školským zákonem č. 561/2004 Sb. a vyhláškou č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (vše v platném znění). Jsou přílohou školního řádu pro příslušný školní rok. Jejich změny jsou projednány a schváleny pedagogickou radou a školskou radou.

Žáci jsou pravidelně hodnoceni během celého školního roku. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi informace o tom, jak postupuje v získávání požadovaných znalostí a dovedností a jak má postupovat, aby odstranil případné nedostatky. Součástí hodnocení je i žákovo chování. Pro efektivní proces učení je důležité zvyšovat motivaci žáků k získávání nových poznatků. Žák se účastní výchovně vzdělávacího procesu jako jeho aktivní subjekt. Škola chápe žáka jako svého partnera, který prostřednictvím sebehodnocení přebírá postupně za svůj osobní rozvoj stále větší podíl odpovědnosti. Hodnocení nesmí vést ke snižování žákovy důstojnosti, ani ohrožovat integritu jeho osobnosti.

Součástí osnov jsou u každého předmětu kontrolní a autoevaluační mechanismy na úrovni jednotlivých předmětů. Pomocí těchto mechanismů se průběžně kontroluje a vyhodnocuje cesta k cílům daného předmětu, ověřuje se postupné rozvíjení klíčových kompetencí a monitoruje se cesta k očekávaným výstupům oboru stanoveným v RVP a konkretizovaným v tabulkové části osnov ŠVP.

Pololetní výpis a výroční vysvědčení jsou vyjádřením žákových výsledků formou klasifikace.

4.2 Vlastní hodnocení školy

Pro úspěšnou realizaci vzdělávacích záměrů naší školy je nutné, abychom usilovali o zajištění optimálních podmínek materiálních, personálních, pedagogicko-psychologických, psychosociálních, hygienických a organizačních. Škola proto věnuje velkou pozornost hodnocení svých činností ve všech oblastech své práce. Autoevaluaci chápeme jako systematický, ucelený a soustavný sběr a vyhodnocování údajů přinášejících informace, zda škola dosahuje záměrů a cílů stanovených v rámcových a školních vzdělávacích programech, v jakých oblastech škola dosahuje dobrých výsledků a v jakých oblastech je třeba úroveň vzdělávání a jeho podmínek zlepšit.

Nástroje a metody autoevaluace:

- vyhodnocování plnění ročního plánu činnosti školy prostřednictvím každoročních hodnotících zpráv všech činností
- plnění úkolů ročního plánu kontrolní činnosti vedením školy
- sestavení výroční zprávy o činnosti školy
- vyhodnocování výsledků hospitační a ostatní kontrolní činnosti
- hodnocení pedagogické práce školy externími pracovníky, především ČŠI
- sledování výsledků testování – dle možností SCIO, Cermat, Kalibro

- rozhovory se zaměstnanci, rodiči
- vyhodnocování činnosti koordinátora EVVO, ICT, výchovné poradkyně, školního preventisty
- vyhodnocování plánů předmětových komisí
- sledování statistik a výsledků přijímacího řízení na VŠ, sledování studia našich absolventů na vysokých školách
- sledování výsledků maturitních zkoušek
- sledování výsledků žáků v soutěžích
- vyhodnocování dotazníkových šetření určených žákům, rodičům i vyučujícím
- vyhodnocování průběhu dalšího vzdělávání pg. pracovníků
- vzájemné hospitace
- tematické porady věnované vlastnímu hodnocení
- sledování úspěšnosti školy v grantových soutěžích
- pozorování běžného chodu školy
- fluktuace zaměstnanců
- možnost vytváření učitelských portfólií
- hospitování u studentů VŠ na pedagogické praxi na gymnáziu
- statistiky prospěchu tříd
- vypracování strategického dokumentu, jehož součástí je důkladná analýza stavu

Hlavní oblasti hodnocení školy:

- soulad výuky se školním vzdělávacím programem
- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáků
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči žáků, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání učitelů
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Evaluační činnosti se prolínají celým školním rokem. Shrnujícím dokumentem za celý školní rok je Výroční zpráva o činnosti školy, zásadními evaluačními a strategickými dokumenty jsou Dlouhodobý záměr rozvoje školy pro období 2015 – 2018, ŠAP 2019 – 2022 a Plán rozvoje školy na období 2023 – 2026, které obsahují důkladnou analýzu a hodnocení činnosti školy i za uplynulá období. Důležitým podkladem pro vznik strategických dokumentů jsou každoročně vypracovávány Hodnotící zprávy (za předmětové komise, třídních učitelů, dalších činností). Další rozpracování témat a hlavních oblastí evaluační činnosti školy je v následné tabulce.

Evaluace a evaluační činnosti			
Cíl	Indikátory	Nástroje	Četnost
Soulad ŠVP s RVP Podmínky vzdělávání. Vliv personálních podmínek na vzdělávání Materiální, technické a hygienické podmínky Kvalita pracovního prostředí školy Efektivita využívání finančních zdrojů Rozvoj ekonomických zdrojů – projekty, granty Průběh vzdělávání Proces vytváření cílových kompetencí Pravidla hodnocení žáků	Plnění ŠVP Programová nabídka pro žáky se speciálními potřebami Variabilita výchovně vzdělávacího programu Nabídka volitelných předmětů Začlenění průřezových témat Kvalita pedagogického sboru, jeho složení Technický stav budovy, dodržování hygienických předpisů, pracovní komfort Stav hospodaření s finančními prostředky Kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání – organizace výuky, plnění tematických plánů, celkové klima a otevřenost školy, přístup k žákům Motivace žáků Rozmanitost organizačních forem a metod Efektivita využívání učebnic, didaktických pomůcek Účast žáků v projektech, soutěžích a přehlídkách	Hodnocení výuky učiteli a žáky Hodnocení školy ČŠI Hodnocení školy zřizovatelem Hodnocení pedagogických pracovníků vedením školy Vlastní hodnocení učitelů Revizní zprávy odborných firem a kontrolorů Výroční zpráva školy Školní dokumentace Hodnocení výsledků v předmětových komisích a na třídnických hodinách	Průběžně Škola neovlivní Každoročně Každoročně dtto Podle plánů Průběžně

Výsledky vzdělávání Výsledky vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy Kvalita výchovného poradenství Přístup k informacím a jejich přenos Kvalita a využívání žákovské a rodičovské iniciativy Vztahy se zřizovatelem a školskou radou Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Kvalita systémového řízení Plánování řídicích činností Metodická podpora kvality výuky Efektivita organizace práce školy Koncepční záměr rozvoje školy Řízení lidských zdrojů, plán DVPP	Úroveň klíčových kompetencí a očekávaných školních výstupů Počet neúspěšných žáků Výsledky v testech, soutěžích, olympiádách, projektech Úspěšnost absolventů při přijímacích zkouškách na VŠ Činnost výchovné a kariérní poradkyně, školní psycholožky a preventistky ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů Výchovné problémy – šikana, absence, prevence nežádoucích sociálních jevů Kvalita spolupráce školy s rodiči žáků Identifikace žáků se svou školou Kultura vzájemných vztahů všech činitelů ovlivňujících kvalitu vzdělávání Vyhodnotitelnost strategických cílů školy Realizovatelnost koncepčních záměrů Míra spoluúčasti pracovníků školy a žáků na řízení školy Účinnost organizační struktury Optimalizace školního řádu Zajištění a podpora rozvoje pedagogických pracovníků Podpora progresivních forem vzdělávání Kvalita kontroly a interpretace výsledků vzdělávání Kvalita kontroly provozních podmínek školní práce	Vědomostní testy Kalibro, SCIO, CERMAT, Výsledky srovnávacích testů Pedagogická rada Zpráva výchovného poradce Školní dokumentace Dotazníky NNTB Diskuse Schůzky vedení školy s VP, KP, preventistkou a psycholožkou Zprávy výchovného poradce Výroční zpráva Školní dokumentace Dotazníky Diskuse Vlastní hodnocení vedení školy a pedagogických pracovníků Výroční zpráva ŠAP rozvoje vzdělávání pro období 2017 - 2019 Plán rozvoje školy na období 2023 – 2026	Každoročně Každoročně Čtvrtletně Průběžně Průběžně Každoročně Průběžně Každoročně
--	--	---	--

Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomických zdrojům Kvalita výsledků vzdělávání Prezentace školy Obraz školy na veřejnosti Spolupráce s partnery Spolupráce s regionálními institucemi	Zájem žáků o studium na naší škole Účast veřejnosti na akcích školy Mediální obraz školy Sponzorování akcí školy Úspěšnost v získávání grantů Zájem regionálních odborných pracovišť o spolupráci s naší školou	Školní dokumentace. Dotazníky - důvody ke studiu na naší škole u začínajících ročníků Články v tisku, web, sociální sítě Spolupráce se SRGT Výroční zpráva Od roku 2026 FOTOSkop - ročenka FOTOSu	Průběžně Každoročně
--	---	---	-----------------------------------

5 Učební plán

5.1 Nižší stupeň osmiletého gymnázia

Vyučovací předměty	1.8	2.8	3.8	4.8	ŠVP - celkem
Český jazyk a literatura	5	4	4	3	15+1
Anglický jazyk	4	3	3	3	12+1
Další cizí jazyk	0	2	2	3	6+1
Matematika	5	5	4	3	15+2
Informatika	1	1	1	1	1+3
Dějepis	2	2	2	2	11+2
Výchova k občanství	1	1	1	2	
Fyzika	2	2	2	2	21+4+2+2
Chemie	0	2	2	0+2	
Biologie	2	2	0+2	2	
Geografie	2	1	2	2	
Hudební výchova	1	1	1	1	10
Výtvarná výchova	2	2	1	1	
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Svět práce	0	0	1	1	2
Volitelný předmět 1 (1)	1	0	0	0	1
Volitelný předmět 2 (2)	0	0	1	0	1
Volitelný předmět 3 (3)	0	0	0	1	1
Celkem	30	30	31	31	122

5.2 Poznámky k učebnímu plánu

1. **Volitelný předmět 1:** Cvičení z anglického jazyka, Aktivita v anglickém jazyce

2. **Volitelný předmět 2:** Cvičení z přírodovědných předmětů, Hrátky s literaturou

3. **Volitelný předmět 3:** Cvičení z matematiky, Cvičení z geografie

4. **Přidělení disponibilních hodin (celkem 18 hodin)**

vyučovací předměty:

Český jazyk a literatura – 1 hodina

Anglický jazyk – 1 hodina

Matematika – 2 hodiny

Dějepis a Občanská výchova – 2 hodiny

Fyzika, Chemie, Biologie a Geografie – 4 hodiny

Další cizí jazyk – 1 hodina

volitelné předměty – 3 hodiny

vzdělávací oblast Člověk a svět práce – 4 hodiny

5. **Vzdělávací oblast Člověk a zdraví (celkem 10 hodin)**

vyučovací předměty:

Tělesná výchova – 8 hodin

Biologie – 2 hodiny (v 3.8 ročníku)

6. **Vzdělávací oblast Člověk a svět práce (celkem 7 hodin)**

vyučovací předměty:

Informační a komunikační technologie – 3 hodiny (tematický okruh Využití digitálních technologií – v 1.8 – 3.8. ročníku)

Chemie – 2 hodiny (tematický okruh Práce s laboratorní technikou – v 4.8 ročníku)

Svět práce – 2 hodiny (tematický okruh Svět práce – v 3.8 a 4.8 ročníku)

7. **Vzdělávací kurzy**

V průběhu studia mohou být v jednotlivých ročnících zařazeny tyto kurzy:

prima: Prožitkový kurz – 2 dny v průběhu školního roku (pro všechny žáky)

Kurz Tabulkový procesor – 1 den (pro všechny žáky)

sekunda: Lyžařský výcvikový kurz /LVK/ – 5 dnů (výběrově)

Kurz estetické výchovy – 5 dnů (výběrově)
 Oba kurzy probíhají paralelně.

kvarta: Kurz ke cvičení z geografie – 1 den (výběrově)
 Kurz ke cvičení z matematiky (šifrování) – 1 den (výběrově)
 Oba kurzy probíhají paralelně.

V době konání kurzů, exkurzí, projektů apod. odpadá výuka ostatních předmětů.

Pozn.: Označení tříd v informačním systému Bakaláři, třídních výkazech a třídních knihách

Osmileté vzdělání		Čtyřleté vzdělání	
1. ročník (prima)	1.8	1. ročník	1.4
2. ročník (sekunda)	2.8	2. ročník	2.4
3. ročník (tercie)	3.8	3. ročník	3.4
4. ročník (kvarta)	4.8	4. ročník	4.4
5. ročník (kvinta)	5.8		
6. ročník (sexta)	6.8		
7. ročník (septima)	7.8		
8. ročník (oktáva)	8.8		

6 Učební osnovy

6.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu, neboť dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura** a **Cizí jazyk**.

6.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného předmětu se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy jako formy výuky tohoto vzdělávacího oboru. Předmět je v tercii doplněn volitelným předmětem *Hrátky s literaturou* (kap. 5.9.4).

Časové a organizační vymezení

- 1.8 – 5 hodin týdně
- 2.8 – 4 hodiny týdně
- 3.8 – 4 hodiny týdně
- 4.8 – 3 hodiny týdně

Daný předmět se realizuje v kmenových učebnách, v případě potřeby v učebnách s vhodným technickým vybavením – interaktivní tabule, učebna s volným prostorem, audiovizuální technika.

Vzdělávací a výchovné strategie

Metody frontální výuky - výklad, přednáška (KU, KK)

Odborné semináře, besedy, hledání zajímavých lidských osudů – konkrétní člověk, film, kniha, čtenářské besedy (KU, KK, KSP, KO)

Práce s textem, jeho interpretace, práce se zdroji, výtah, referát, osnova, výpisky, jejich prezentace, porozumění, bádání (KU, KK, KSP)

Projektové vyučování (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Seminární práce, ročníkové práce, obhajoba, oponentura (KU, KK)

Skupinová práce, diskuse, řízená diskuse, konfrontace, prezentace názorů (KŘP, KK, KSP, KP)

Argumentace, metoda protiargumentu (KŘP, KK, KP)

Sebereflexe, sebehodnocení (KŘP, KSP)

Návštěvy kulturních institucí – divadlo, kino, muzeum, regionální exkurze, chápání historicko-kulturních souvislostí města (KŘP, KK, KSP, KO)

Práce s četbou, interpretace textu, čtenářské besedy, deníky, recenze, autorské čtení (KU, KŘP, KK)

Vzájemné hodnocení – práce, texty, chování, tvorba pravidel slušného chování, vyjadřování, vystupování, etiketa (KŘP, KK, KSP, KO)

Dramatická výchova, hra v roli (KSP, KP)

Rétorika, nonverbální komunikace, možnosti sebeprezentace, umění dialogu (KK, KSP, KP)

Práce s audiovizuální technikou (diktafon, interaktivní tabule, kamera), mediální prezentace (KŘP, KK, KP)

Školní časopis, třídní časopis, kronika, deník, spolupráce mezi třídami, tvůrčí psaní (KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Výroba pracovních listů, jejich vyhodnocení, zpracování výsledků (KK, KP)

Dramatizace textu (KK, KSP)

Účast a organizace soutěží, konkurence (KO, KP)

Osobní příklad, reprezentace školy, recitace, veřejné vystupování (KO)

Interpretace Školního řádu (KO)

Výše uvedenými výchovnými a vzdělávacími strategiemi se snažíme dosáhnout následujících kompetencí:

Kompetence k učení KU – žáci dokážou využívat možnosti používat osvojené dovednost z jazykového vzdělávání v jiných oblastech, umí si systematicky vést a ukládat informace, umí aplikovat naučená pravidla pravopisu, seznamují se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů KŘP – žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí, umí samostatně nalézat pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy, umí nalézat chyby v textu a odůvodňovat správná řešení

Kompetence komunikativní KK – žáci umí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně, umí naslouchat druhým, porozumět jim, vhodně reagovat, rozumí různým typům komunikačních prostředků, tvořivě je využívá, aktivně se zapojuje do společenského dění, je jim nabízen dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů, pomocí literárního a gramatického učiva si rozšiřují aktivní slovní zásobu

Kompetence sociální a personální KSP – žák umí spolupracovat ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě v rámci celé třídy, umí respektovat různé názory a hlediska, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, dokáže si říci o pomoc

Kompetence občanské KO – žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence k podnikavosti KP – žák využívá znalosti, dovednosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální KD – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

V rámci Komunikační a slohové výchovy žák

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v médiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně pomocí jazykových prostředků vhodných pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních a nonverbálních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

- využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

V rámci Jazykové výchovy žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími vybranými slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

V rámci Literární výchovy žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor umí doložit argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Žák s PPO

V rámci Komunikační a slohové výchovy

- čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

V rámci Jazykové výchovy

- orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

- pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- rozezná větu jednoduchou od souvětí
správně píše slova s předponami a předložkami
ovládá pravopis vyjmenovaných slov
zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

V rámci Literární výchovy

- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- rozezná základní literární druhy a žánry
- dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře

prima-sekunda

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - rozlišuje spisovný jazyk a jeho útvary, umí zdůvodnit jejich užití - orientuje se v základních jazykovědných disciplínách - umí samostatně pracovat s jazykovými příručkami - spisovně vyslovuje česká a běžně používaná cizí slova - vyzná se v systému českých hlásek - v rámci způsobů tvoření nových slov ovládá odvozování, skládání, zkracování	Jazyková výchova	Jazyk a jeho útvary Jazykověda a její složky Vybrané jazykové příručky (zvl. Pravidla českého pravopisu, SSJČ) Zvuková stránka jazyka, slovní a větný přízvuk Spisovná výslovnost Hláskosloví Odvozování, střídání hlásek při odvozování Stavba slova, slovotvorný základ, předpona, přípona Slova příbuzná Pravidla českého pravopisu Skládání, zkracování slov Slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	Multikulturní výchova <i>Etnický původ</i> <i>Multikulturalita</i> Mediální výchova <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i> <i>Stavba mediálních sdělení</i> <i>Vnímání autora mediálních sdělení</i> <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Poznávání lidí</i> <i>Mezilidské vztahy</i>

		Práce se stránkou, oddíly, styly Vytvoření novinové stránky Základy tvorby referátu a typografická pravidla	
--	--	---	--

tercie – kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov, vhodně je používá v komunikačních situacích - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá lexikální, morfologický a slovoslovný pravopis, interpunkci ve větě jednoduché i souvětí	Jazyková výchova	Zvuková stránka věty, spodoba znělosti, melodie věty, členění souvislé řeči (pauzy, frázování), latinské názvosloví Slovní zásoba a význam slova Obohacování slovní zásoby Samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami, rozvoj slovní zásoby Slovní druhy a jejich funkce ve větě, gramatické kategorie, komplexní jazykové rozbor Norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči Poměr mezi větami a větnými členy, souřadné souvětí, sponová a řádová slovesa, mluvnický zápor, některé zvláštnosti větné skladby Interpunkce jednoduché věty a souvětí, psaní velkých písmen Obecný výklad o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků	Multikulturní výchova <i>Etnický původ Multikulturalita</i> Mediální výchova <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv medií ve společnosti</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika</i>

- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, identifikuje jazykové skupiny Žák - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu Žák - rozlišuje základní literární druhy, žánry, porovnává je i jejich funkci - chápe význam lidové slovesnosti pro literární vývoj - vyzná se v základních pravidlech literární teorie - rozpoznává přenesená pojmenování - vyzná se v literatuře pro děti a mládež, umí ji analyzovat - vymezuje období nejstarších literárních památek	Komunikační a slohová výchova Literární výchova	Formulace otázek na dané téma, aktivní vstup do rozhovoru Porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu Rozlišení různých komunikačních situací, vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci. Funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvího Zpracování úvahy na dané téma, výklad, popis, charakteristika Zvláštnost fejetonu v české literatuře Pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu, proslov Charakteristika literárních druhů, žánrů, stavba dramatu Lidová slovesnost, mýtus, báje, epos, drama Struktura literárního díla – jazyková, tematická a kompoziční složka Tropy – přenášení významu, rytmus, rým, prozodické systémy Dětská literatura, vývojové mezníky a tendence Starověké literatury – mezopotámská, hebrejská, egyptská, čínská, indická Hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	
--	---	--	--

- formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - vyhledává informace pomocí nejrůznějších informačních zdrojů		Recenze, literární kritika, čtenářský deník, diskuse o četbě Knihovny, internet jako zdroj informací	
---	--	--	--

6.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Cílem výuky anglického jazyka v nižších ročnících osmiletého gymnázia je vytvořit u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikace v rámci Evropy i světa, naučit je užívat jazyk k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Anglický jazyk je chápán jako prostředek dorozumění, jako zprostředkovatel kulturního bohatství jazykových oblastí přesahujících oblast žákova mateřského jazyka. Osvojování angličtiny pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Angličtina mj. umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života jiných zemí, jinou kulturní tradici. Zároveň je angličtina předmětem jazykového studia, sloužící i k rozvoji žákova myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů. Předmět je doplněn v primě volitelným předmětem **aktivita v anglickém jazyce** (kap. 6.9.2), nebo předmětem **cvičení z anglického jazyka** (kap. 6.9.3).

Časové a organizační vymezení

- 1.8 – 4 hodiny týdně
- 2.8 – 3 hodiny týdně
- 3.8 – 3 hodiny týdně
- 4.8 – 3 hodiny týdně

Výuka anglického jazyka se realizuje ve třídách dělených na dvě skupiny. Probíhá v kmenových třídách, jazykové učebně, i učebně informačních a komunikačních technologií. Ve všech učebnách lze využívat interaktivní tabule, internet i audiovizuální nahrávky.

Používaná řada učebnic vede žáka od úrovně A1 po úroveň B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vedle učebnic jsou využívány i časopisy a průběžně vypracovávány projekty, některé dlouhodobého charakteru. Podle aktuálních možností škola organizuje i zahraniční zájezdy a výměnné akce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žák si dokáže své učení a pracovní činnost sám naplánovat a zorganizovat, anglického jazyka používá jako prostředku sebevyjádření, aniž by musel redukovat to, co chce sdělit, efektivně využívá výše uvedené strategie, formy a metody, je schopen zpracovávat poznatky a různé informace, umí kriticky pracovat se zdroji informací v anglickém jazyce, umí zhodnotit vlastní pokrok v jazykovém vzdělávání a čerpá z vlastních úspěchů a chyb poučení.

Kompetence k řešení problémů – žák je schopen upozornit na problém a objasnit jej, umí argumentovat a zhodnocovat, odůvodňovat různé varianty řešení, zvažovat jejich klady a zápory, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní – žák má odpovídající vyjadřovací prostředky v angličtině k tomu, aby podal jasný popis jevu, vyjádřil své názory, umí naslouchat druhým, rozvíjí argumentaci bez většího hledání slov a má k tomuto účelu dostatečně vysokou úroveň slovní zásoby, drobné chyby a slovní záměny nezpůsobují problémy v dorozumění, dobře ovládá gramatiku a jen občas se dopouští nesystematických chyb, které však nejsou časté a mohou být zpětně opraveny, vyhýbá se závažným chybám ve formulacích, vyjadřuje se sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních i neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci, efektivně užívá moderních komunikačních technologií.

Kompetence osobnostní a sociální – žák je schopen stanovit si vlastní cíle a priority s ohledem na vlastní schopnosti, umí spolupracovat ve skupině, říci si o pomoc, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, sleduje a rozvíjí společný zájem skupiny, přispívá k příjemné a tvůrčí atmosféře týmu, respektuje názory druhých.

Kompetence k občanství a udržitelnosti – žák se blíže seznamuje s různorodostí hodnot, názorů, kulturní rozmanitostí jiných prostředí, zejména anglicky mluvících oblastí, učí se je respektovat, chápe různé souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností, zároveň oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní smysl k uměleckým dílům.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Kompetence k podnikavosti a pracovní – žák si prostřednictvím anglického jazyka zvyšuje svou uplatnitelnost v budoucím pracovním životě, chápe důležitost tohoto jazyka jako komunikačního prostředku v budoucí profesi, realizuje různé pracovní aktivity individuálně i v týmu.

Kompetence k řešení problémů – žák řeší různé problémové situace, které se učí v angličtině pojmenovat, popsat své myšlenky, prezentovat názory, snaží se porovnat stavbu anglického jazyka s jazykem mateřským, umí argumentovat a zhodnocovat různé varianty řešení.

Kompetence kulturní – žák se prostřednictvím anglického jazyka seznamuje s kulturním bohatstvím přesahujícím oblast mateřského jazyka, poznává kulturní odlišnosti a zvláštnosti, jiné kulturní tradice.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- z hlediska **jazykových a komunikativních dovedností** je schopen využívat anglického jazyka v jeho mluvené i psané podobě, a to na úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.
- v rámci **poslechu s porozuměním** rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.
- v rámci **mluvení** se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech, vypravuje jednoduchý příběh či událost, popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života.
- v rámci **čtení s porozuměním** si vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech a rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.
- v rámci **psaní** vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, reaguje na jednoduché písemné sdělení.
- chápe angličtinu jako prostředek historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.
- chápe anglický jazyk i jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání.
- má rozvinut pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.
- anglický jazyk si postupně osvojí jako prostředek k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a ke sdělování názorů.
- zvládá pravidla mezilidské komunikace anglicky mluvícího prostředí a má rozvinut pozitivní vztah k angličtině v rámci interkulturní komunikace.
- je schopen samostatně získat informace z různých zdrojů, zvládá práci s jazykovými i literárními prameny, s texty různého zaměření na odpovídající úrovni.
- disponuje sebedůvěrou při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Žák s PPO

- v rámci **poslechu s porozuměním** rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů, rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby.
- v rámci **čtení s porozuměním** rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).
- v rámci **psaní** reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - osvojí si jednotlivá písmena celé abecedy a pravopis osvojované slovní zásoby - je schopen rozlišit psaní velkých písmen v základních anglických slovech spolu s interpunkcí - naučí se hláskovat - je schopen zapsat hláskovaná slova - umí používat všechny hlásky, včetně specificky anglických hlásek, slovní a větný přízvuk, intonaci - vytváří si předpoklady pro rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	Zvuková a grafická stránka jazyka	Anglická abeceda Znaky fonetické transkripce Výslovnostní cvičení jednotlivých hlásek Psaní velkých písmen a interpunkce	
Žák - je schopen rozlišit počitatelnost a nepočitatelnost - umí vyjádřit komparativ přídavných jmen - umí utvořit jednoduché věty k realizaci komunikačního záměru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) – oznamovací, tázací, věty se záporem - v obou přítomných časech - je schopen vyjádřit časoprostorové vztahy pomocí předložek <i>in, at, on</i>	Mluvnice	Podstatná jména – určitý a neurčitý člen, plurálové tvary, počitatelnost a nepočitatelnost Stupňování přídavných jmen Zájmena osobní (subjektová a objektová forma), přivlastňovací (včetně samostatně stojících), přivlastňovací pád, ukazovací zájmena, zástupná, neurčitá a záporná, tázací zájmena (<i>Wh – questions</i>) Číslovky (0-100) – základní, řadové, druhotné Slovesa - přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves, modální sloveso <i>can</i>, rozkazovací způsob Příslovce častosti, existenční vazba <i>there is/are</i> Předložky místní a časové Slovosled anglické věty	

- naučí se aktivně používat vazbu vyjadřující vlastnictví - osvojí si tvorbu otázky pomocí tázacích slov Žák - rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje slovní zásobu ve vybraných tematických okruzích - umí pracovat se slovníkem Žák - umí navázat běžný společenský kontakt pomocí obvyklých forem pozdravů, představování, poděkování a omluv - umí vyjádřit zdvořilou žádost - osvojí si vyjadřování času - naučí se používat vazby týkající se volného času - je schopen komunikovat anglicky i po telefonu - je schopen vyjádřit návrh Žák	Slovní zásoba Komunikace Písemný projev	Škola, třída, mimoškolní aktivity Dny v týdnu, měsíce v roce, určování času Volný čas Město Země, národnosti a jazyky Zvířata Jídlo a pití Sport, popis osoby Počasí Členové rodiny Dům a nábytek, přístroje Oblečení Doprava Geografická místa Pozdravy a představování Vyjádření nabídky a návrhu Určování času Základní konverzační obraty Vazba <i>I'd like Would you like...?</i> Telefonování Cestování Popis fotografie, osoby Popis zajímavého místa ve městě Popis oblíbeného pokoje Vaření	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Komunikace</i> Výchova k myšlení v evrops. a globálních souvislostech <i>Evropa a svět nás zajímá</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní difference</i> Environmetální výchova <i>Ekosystémy</i>
---	---	---	--

- umí písemně popsat zajímavé místo ve městě, danou fotografií a osoby - se naučí krátce popsat vaření			
---	--	--	--

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - poučí se o specifických rysech anglické výslovnosti s důrazem na slovní přízvuk a melodii anglické věty - si procvičí výslovnost koncovek v daných časech	Zvuková a grafická stránka jazyka	Slovní přízvuk a rytmus Výslovnost koncovky - <i>s</i> v přítomném čase prostém Výslovnost koncovky – <i>ed</i> v minulém čase prostém Výslovnost 'll v budoucím čase	
Žák - je schopen rozlišit počitatelnost a nepočitatelnost - umí vyjádřit komparativ a superlativ přídavných jmen, vyjádřit srovnání - upevní si používání přítomného času prostého a průběhového - si procvičuje minulý čas prostý pravidelných i nepravidelných sloves - se naučí používat minulý čas průběhový - umí vyjádřit blízkou budoucnost a plánované děje přítomným časem průběhovým a pomocí <i>to be going to</i>	Mluvnice	Podstatná jména počitatelná a nepočitatelná Stupňování přídavných jmen, věty srovnávací Slovesa –, přítomný čas prostý a průběhový minulý čas prostý a průběhový pravidelných a nepravidelných slovesa, zabarvený budoucí čas s vazbou <i>to be going to</i> , budoucí čas pomocí <i>will</i> a přítomného času průběhového, imperativ, modální slovesa <i>can, should/ must, have to/don't have to, mustn't vs. don't have to</i> Přísllovce častosti, příslovečná určení času, kvantifikátory u počitatelných a nepočitatelných podstatných jmen Spojky <i>and, but, because</i> , časové a předložky vyjadřující pohyb	

- je schopen požádat jiné něco udělat a přislíbí něco udělat na žádost jiných - se naučí sdělit své zkušenosti s běžnými činnostmi a zeptá se na ně jiných - umí sdělit a popsat své zážitky - se umí zeptat kamaráda na jeho názor ohledně pravděpodobného vývoje světa a reaguje na odpověď - se naučí vyjádřit svolení a pozvání, je schopen poradit - umí si objednat jídlo ve stravovacích zařízení Žák - si osvojí psaní blogu do společenského internetového systému - se naučí popsat svůj ideální domov - si osvojí popis události ve vlastním životě - se naučí napsat pozvání - si osvojí písemné poděkování - umí napsat neformální e-mail	Písemný projev	Vyjádření svolení a pozvání, rad Popis zážitků Vyjádření plánů a záměrů Objednání jídla Psaní blogu Popis ideálního domova Popis události Pozvání Poděkování Neformální e-mail	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Mediální výchova Stavba mediálních sdělení
--	-----------------------	---	--

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - si procvičí intonaci, přízvuk ve větě a slovní přízvuk - se naučí intonaci tázacích dovětek	Zvuková a grafická stránka jazyka	Intonace a přízvuk ve větě Slovní přízvuk Slova končící na /ə/, výslovnost /ʌ/ Výslovnost souhlásek /f/, /v/, /b/	

- osvojí si výslovnost vybraných samohlásek a souhlásek Žák - si upevní použití určitého a neurčitého členu - si procvičí vyjádření komparativu a superlativu přídavných jmen, naučí se srovnávat v prvním stupni přídavných jmen pomocí <i>as...as</i> - si upevní komunikaci v minulém a budoucím čase - naučí se používat předpřítomný čas prostý pro neukončené děje, které mají vazbu na přítomnost ve spojení <i>s for/ since/ just/ already a yet</i> - si upevňuje používání modálních sloves <i>should, ought to</i>, umí použít výraz <i>had better</i> - si procvičuje tzv. 1. kondicionál, naučí se používat podmínkové věty minulé tzv. 2. kondicionál, umí použít spojku <i>unless</i> - upevňuje používání a stupňování příslovcí	Mluvnice	Tázací dovětky Výslovnost /ju:/, /tʃ/ a /dʒ/ Určitý a neurčitý člen Stupňování přídavných jmen, první stupeň (<i>not</i>) <i>as...as</i> neurčitá zájmena <i>everyone, no one, someone</i>, výrazy <i>all/some/none/any of them</i>, Slova <i>nor, neither a so</i> Předpřítomný čas prostý ve spojení <i>s just, already a yet, for a since</i>, předpřítomný čas prostý ve srovnání s minulým časem modální slovesa <i>should, ought to a výraz had better</i> Předpřítomný čas průběhový a jeho srovnání s předpřítomným časem prostým Budoucí čas <i>s will</i>, předpověď za pomoci modálního slovesa <i>may a might</i> Minulý čas prostý a průběhový, vazba <i>used to</i> Podmínkové věty typu 1 a 2, použití <i>unless</i>, přací věty <i>I wish</i> Trpný rod Tázací dovětky Příslovce a jejich stupňování	
Žák - rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje si slovní zásobu ve vybraných okruzích	Slovní zásoba	Charakterové vlastnosti člověka, fráze <i>s just</i>, kolokace Školní předměty, slovesa s významem přemýšlet Typy filmů a televizních programů, výrazy <i>s get</i> Informační technologie, online svět Hudba, hudební nástroje, frázová slovesa <i>s out</i> Životní prostředí, slovesa spojená s životním prostředím a energiemi Časové výrazy pro budoucnost, pořádání oslavy, fráze <i>s about</i>	Osobnostní a sociální výchova <i>Poznávání lidí Kreativita</i> Výchova demokratického občana <i>Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát</i>

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - nepřetržitě pracuje na zlepšování výslovnostního stylu Žák - upevňuje a prohlubuje již dříve probrané jevy - již bezchybně používá všechny typy probraných slovesných časů - prohlubuje svůj vhled do průběhovitosti a neprůběhovitosti děje - se obohatí o nová modální slovesa , upevňuje použití modálních sloves doposud probraných - aktivně používá 1.a 2. kondicionál, časové spojky - se seznámí s tvořením přacích vět - naučí se používat vztažná zájmena a tvořit věty vedlejší určující a neurčující - upevňuje použití trpného rodu v minulém, přítomném a budoucím čase, naučí se používat vazbu „nechal jsem si něco udělat“ Žák - rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje si slovní zásobu ve vybraných okruzích	Zvuková a grafická stránka jazyka Mluvnice Slovní zásoba	Soustavné zdokonalování anglické výslovnosti Slovesa – opakování přítomných a budoucích časů Časy pro vyprávění příběhů, vazba <i>used to</i> a <i>would</i> modální sloveso (<i>don't</i>) <i>have to/ ought to/ should/ must/mustn't/can't/be allowed to</i> a sloveso <i>had better</i> Opakování podmínky typu 1 a 2, časové spojky, <i>I wish</i> a <i>If only</i> Vztažná zájmena, vztažné věty vedlejší určující a neurčující Opakování trpného rodu, vazba <i>have something done</i> Slovesa <i>make/let</i> Změny, životní plány, fráze s <i>up</i> Slovesa popisující děje Výroba a prodej, výrazy s <i>name</i> Rozhodnutí, fráze s <i>now</i> Typy příběhů	Osobnostní a sociální výchova <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> Výchova demokratického občana <i>Občan, občanská společnost a stát</i>

6.2 Matematika a její aplikace

6.2.1 Matematika

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Matematika prostřednictvím matematických pojmů, operací a znaků vytváří předpoklady pro porozumění kvantitativním a prostorovým vztahům, ovlivňuje rozvoj abstraktního a exaktního myšlení žáků, učí logickému a kritickému usuzování; vede k členitějšímu pohledu na skutečnost a ke kázni ve vyjadřování.

Specifickým způsobem přispívá k formování volních a charakterových rysů osobnosti, jako je přesnost, vytrvalost, důslednost. Vytváří tak předpoklady pro porozumění a řešení praktických situací i pro další studium. Předmět je v kvartě doplněn volitelným předmětem Cvičení z matematiky (kap. 5.9.7).

Časové a organizační vymezení

1.8 – 5 hodin týdně

2.8 – 5 hodin týdně

3.8 – 4 hodiny týdně

4.8 – 3 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žáci vybírají a využívají vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení, vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívají v procesu učení, operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, získané výsledky porovnávají a vyvozují z nich závěry.

Kompetence k řešení problémů – žáci samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívají při řešení problémů logické a matematické postupy, ověřují prakticky správnost řešení problémů, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a nenechají se odradit případným nezdarem.

Kompetence komunikativní – žáci formulují a vyjadřují své myšlenky, vyjadřují se výstižně a kultivovaně v písemném i ústním projevu, rozumí textům, obrazovým materiálům, vhodně argumentují, využívají informační a komunikační prostředky a technologie ke svému vzdělávání.

Kompetence sociální a personální – žáci spolupracují ve skupině, přispívají k diskusi, oceňují zkušenosti druhých lidí, respektují různá hlediska, čerpají z toho poučení.

Kompetence pracovní – žáci používají bezpečně nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence digitální - žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojuje si nezbytné matematické vzorce a algoritmy
- rozvíjí kombinatorické a logické myšlení
- rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- vytváří si zásobu matematických nástrojů – početní operace, algoritmy, metody řešení úloh
- vyjadřuje se přesně a stručně užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádí rozborů a zápisy při řešení úlohy a zdokonaluje grafický projev
- rozvíjí spolupráci při řešení problémových úloh z běžného života, rozvíjí systematickosti, vytrvalost a přesnost, učí se vyslovovat hypotézy a ověřuje je nebo vyvrací pomocí protipříkladu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a navrhuje jejich různá řešení
- řeší úlohy na prostorovou představivost a asociuje poznatky různých tematických oblastí pro řešení nestandardních úloh

Žák s PPO

- písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- používá měřítko mapy a plánu
- řeší jednoduché úlohy na procenta

- zvládá orientaci na číselné ose
- vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- zvládá početní úkony s penězi
- vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- provádí jednoduché konstrukce
- rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
- vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- sestrojí síť základních těles
- načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa
- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
- samostatně řeší praktické úlohy
- hledá různá řešení předložených situací
- aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

prima–kvarta

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - provádí početní operace v oboru celých čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - sestrojí soustavu souřadnic, zobrazí bod	Číslo a proměnná	<u>Dělitelnost přirozených čísel</u> - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší spol. násobek, největší spol. dělitel, kritéria dělitelnosti <u>Celá číslo</u> – čísla navzájem opačná, číselná osa, absolutní hodnota, uspořádání celých čísel, početní výkony s celými čísly <u>Soustava souřadnic</u> – zobrazení bodu, souřadnice bodu; konstrukce útvaru v soustavě souřadnic	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita, posilování polních ctností</i> <i>Kooperace a kompetice</i>

- sestrojí jednoduchý rovinný útvar v soustavě souřadnic - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření celek-část (přirozeným, celým číslem, zlomkem, desetinné číslo) - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - řeší modelováním i výpočtem situace vyjádřené poměrem - pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - využívá tabulky i kalkulator - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - sčítá, násobí a dělí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenů na součin vytýkáním - matematizuje jednoduché reálné situace pomocí proměnných - provádí rozklady na součin vytýkáním a pomocí vzorců - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav		<u>Racionální čísla, zlomky</u> – rozvinutý zápis č. v desítkové soustavě, převrácené číslo, desetinné číslo, smíšené číslo, složený zlomek, početní výkony s desetinnými čísly, rozšiřování, krácení zlomků, zlomek v základním tvaru, porovnávání zlomků, zobrazení racionálních čísel na číselné ose <u>Poměr</u> – převrácený a postupný, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, měřítko plánu a mapy <u>Procenta</u> – výpočet základu, počtu procent, procentové části; úrok, jednoduché úrokování; diagramy, slovní úlohy <u>Mocniny a odmocniny</u> – druhá mocnina a odmocnina; třetí mocnina a odmocnina; určení druhé a třetí mocniny a odmocniny z tabulek a užitím kalkulatoru <u>Pythagorova věta</u> – věta obrácená, užití Pythagorovy věty, slovní úlohy <u>Reálná čísla</u> – číselná osa <u>Výrazy</u> – číselný výraz a jeho hodnota, výraz s jednou a více proměnnými, celistvý výraz, mnohočleny, operace s mnohočleny – sčítání, odčítání, násobení, dělení mnohočlenu jednočlenem, vytýkání <u>Mocniny s přirozeným mocnitelem</u> – početní výkony s mocninami <u>Výrazy</u> – sčítání, odčítání, násobení, dělení, rozklady na součin (vytýkání, pomocí vzorců $a^2 - b^2$, $(a \pm b)^2$); složitější lomené výrazy – rozšiřování, krácení, sčítání, odčítání, násobení, dělení, složené lomené výrazy <u>Lineární rovnice</u> s jednou neznámou, výpočet neznámé ze vzorce; rovnice s neznámou ve jmenovateli vedoucí k lineárním rovnicím; slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic (na pohyb, společnou práci, na směsi) <u>Soustava dvou lineárních rovnic</u> se dvěma neznámými – metoda dosazovací, sčítací <u>Lineární nerovnice</u> – jednoduché <u>Kvadratické rovnice</u>	
---	--	---	--

Žák - načrtne a sestrojí jednoduché rovinné útvary - sestrojí rovnoběžky a kolmice - odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - chápe pojem množina bodů dané vlastnosti - sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - sestrojí obraz rovinného útvaru použitím posunutí nebo otáčení - využívá podobnosti trojúhelníků při řešení jednoduchých úloh z praxe	Geometrie v rovině	<u>Rovinné útvary</u>- přímka, polopřímka, úsečka, lomená čára, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, kružnice, kruh, úhel pravý, ostrý, tupý; osa úhlu, sčítání, odčítání, dělení úhlů počtetně i graficky; úhly vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné <u>Trojúhelník</u> – ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, obecný, rovnoramenný, rovnostranný; těžnice, výšky, střední příčky, vnitřní a vnější úhly, součet vnitřních úhlů, trojúhelníková nerovnost, konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu, Ssu; kružnice trojúhelníku opsaná, vepsaná <u>Čtýřúhelníky</u> – rovnoběžníky a jejich vlastnosti, výšky, úhlopříčky, konstrukce rovnoběžníků; obvod, obsah rovnoběžníku; lichoběžník – vlastnosti, konstrukce; obvod, obsah lichoběžníku; obecný čtyřúhelník – vlastnosti, konstrukce; obvod, obsah; pravidelné mnohoúhelníky – pětiúhelník, šestiúhelník, osmiúhelník – konstrukce, vlastnosti; obvod, obsah <u>Konstrukční úlohy</u>– rozbor úlohy, zápis postupu konstrukce, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků <u>Množiny bodů dané vlastnosti</u> – osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice <u>Osová, středová souměrnost</u> – zobrazení daného útvaru v osové, středové souměrnosti, vlastnosti <u>Kružnice, kruh</u>, vzájemná poloha dvou kružnic, délka kružnice, obsah kruhu; vzájemná poloha přímky a kružnice, tečna kružnice, tětiva kružnice, kruhová úseč, výseč <u>Posunutí a otáčení</u> <u>Podobnost trojúhelníků</u> – věty uu, sus	
Žák - určí a charakterizuje základní vlastnosti krychle a kvádrů - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle, kvádrů - načrtne a sestrojí síť krychle, kvádrů	Geometrie v prostoru	<u>Kvadr a krychle</u> <u>Hranoly</u> – povrch a objem hranolu s podstavou trojúhelník, čtyřúhelník; síť hranolu <u>Rotační válec</u>, síť válce, objem a povrch válce <u>Jehlan, kužel, koule</u> – síť tělesa, objem a povrch těles, úlohy na výpočet objemů a povrchů jehlanu a kužele s užitím goniometrických funkcí	

- určí a charakterizuje základní vlastnosti hranolů, válců - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - odhaduje a vypočítá objem a povrch - načrtne a sestrojí síť základních typů hranolů, válců - načrtne jednoduchý obraz těles - odhaduje a vypočítá jejich objem a povrch - načrtne a sestrojí síť těles - užije goniometrických funkcí při výpočtu objemů			
Žák - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - orientuje se základních finančních pojmech z oblasti úročení - určí pravděpodobnost jevu různými způsoby pro rozhodování v dané situaci	Závislosti, vztahy, práce s daty	<u>Závislosti a data</u> – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr <u>Funkce</u> – pravoúhlá soustava souřadnic; přímá úměrnost, nepřímá úměrnost; lineární funkce, konstantní funkce – grafy <u>Kvadratická funkce</u> – rovnice, graf, vlastnosti <u>Goniometrické funkce ostrého úhlu v pravoúhlém trojúhelníku</u>, úlohy na užití funkcí <u>Finanční matematika</u> – jednoduché úročení (užití přímé úměrnosti, počítání s procenty) <u>Pravděpodobnost</u> – pravděpodobnost jevu	

6.3 Informatika (podle nového RVP ZV)

6.3.1 Informatika

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Žáci se seznamují s přenosem, uchováním, zpracováním, sdělováním a využíváním informací, naučí se orientovat ve stále rostoucím množství informací a informačních zdrojů. Vedle rozšiřování a prohlubování gramotnosti žáků v této oblasti směřuje předmět svým obsahem zaměřeným k praxi, k rozvíjení jejich algoritmického myšlení a vede je k systematickému přístupu při řešení problémů. Žáci se mají naučit vyhledávat v klasických i elektronických zdrojích a využívat informace a výpočetní techniku při řešení praktických úloh a problémů. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Učitel klade důraz na tvořivou práci s informacemi a jejich využití při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Realizuje metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“ pomocí internetu a jiných digitálních médií. Zvládnutí výpočetní techniky vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Do výuky jsou zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňující řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti a digitálních kompetencí v ostatních předmětech, ve výuce jednotlivých předmětů bude podporována tvorba digitálního obsahu, přičemž klademe důraz na dodržování základních typografických pravidel.

Výuka probíhá na počítačích či notebookech, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Pro výuku jsou zakoupeny programovatelné desky Micro:bit.

Poznámka: V ČJL podporujeme tvorbu digitálního obsahu v textového editoru s využitím základních dovedností, tj. dodržování typografických pravidel, psaní a editace textu, formát písma, kopírování, přesouvání, formát odstavce, vkládání a úprava obrázků, spolupráce s grafickými programy, využití tabulky, tabelátorů a stylů. V MAT podporujeme hlavně tvorbu a využívání tabulek a tabelátorů.

Časové a organizační vymezení

1.8 –1 hodina týdně

2.8 –1 hodina týdně

3.8 –1 hodina týdně

4.8 –1 hodina týdně

Předmět je vyučován ve všech ročnících nižšího gymnázia. Výuka probíhá ve třídách dělených na 2 skupiny. Stěžejní formou je cvičení v odborné počítačové učebně, každý žák má k dispozici vlastní počítač. Ve výuce se klade důraz na samostatnou práci a řešení komplexních úloh.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – u žáků systematicky rozvíjíme dovednost soustavně a samostatně pracovat s informačními zdroji, zpracovávat je, vyhodnocovat a dále využívat pro své další učení, vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností, k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software, ke zvýšení efektivnosti jejich učební činnosti a racionálnější organizaci práce, pomáháme žákům porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím, Ukazujeme efektivní způsoby a strategie vlastního učení

Kompetence k řešení problémů – pomáháme žákům jednoznačně formulovat problémy, na které narazí při studiu informatiky, hledat, navrhovat a používat různé metody a způsoby, které mohou k řešení daného problému přispět, žákům předkládáme dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů, vedeme žáky ke kritickému myšlení a vytrvalosti při řešení problémů, rozvíjíme jejich algoritmické myšlení

Kompetence komunikativní – rozvíjíme schopnost vzájemné komunikace a spolupráce pomocí informačních technologií

Kompetence občanské – vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru, k zaujetí odpovědného a etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

Kompetence pracovní – vedeme žáky k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce, k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů, připravujeme dostatek možností pro nácvik organizace a vyhodnocování vlastní práce, pro rozvoj zručnosti a využívání teoretických znalostí, vedeme žáky k šetrné práci s výpočetní technikou

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
- vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu
- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu
- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Žák s PPO

- získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti

- zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek
- popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
- navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal
- popíše účel informačních systémů, které používá
- nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat
- rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu
- pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - se umí bezpečně přihlásit do školní sítě a Office 365, - objasní význam Office 365 - zvládne založení poznámkového bloku a umí ho využít i v jiných předmětech - umí aplikovat základní operace s elektronickou poštou - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady	Přihlášení do sítě, Office 365	Uživatelské jméno, heslo Spuštění, přihlášení do Office 365 OneNote – založení poznámkového sešitu Základní operace s elektronickou poštou – e-mailová adresa, zřízení poštovní schránky, prohlížení pošty, psaní nové zprávy	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i>

- zná pojmy bit, bajt, násobné jednotky, ke kódování využije binární čísla - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,	Kódování a šifrování dat a informací Informační systémy Digitální technologie – základy práce s PC Algoritmizace a programování	Přenos informací, standardizované kódy – kódy kolem nás Bit, bajt, násobné jednotky Znakové sady – kódování znaků Přenos dat, symetrická šifra – šifrování Identifikace barev, barevný model – kódování barev, druhy počítačové grafiky Zjednodušení zápisu, kontrolní součet – komprese a kontrola Školní informační systém, síťové disky, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace Hardware a software Součásti počítače a princip jejich společného fungování Operační systémy: funkce, typy, typické využití, datové a programové soubory a jejich asociace v OS, Komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací, Fungování nových technologií kolem žáka Vytvoření programu – sestavení scénáře Opakování bloků	
---	---	---	--

- vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		Podprogramy – vlastní bloky	
---	--	-----------------------------	--

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	Kódování a šifrování dat Digitální technologie – počítačové sítě, bezpečnost, digitální identita	Vektorová grafika – obrázky z čar, objekty Projekt na využití vektorové grafiky Sítě - Typy, služby a význam počítačových sítí - Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL - Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) - Metody přístupu k datům, role a přístupová práva Bezpečnost - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall - Bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoustupňová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i>

- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Programování – podmínky, postavy a události	Digitální identita - Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies Opakování s podmínkou Události, vstupy – myš a klávesnice Objekty a komunikace mezi nimi – posílání zpráv	
--	---	--	--

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna	Data, informace Programování – větvení, rozhodování, podprogramy Modelování pomocí grafů a schémat	Prezentace – proces komunikace, kompletnost dat, chyby při interpretaci dat Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné, výrazy Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i>

- spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení desky - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá - vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	Programování hardwarové desky	3D tisk, 3D modelování Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek, tvorba hudby Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	
---	---	---	--

rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Geografie*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

6.4.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vzdělávací obor Dějepis je nedílnou součástí vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Stěžejním posláním dějepisu je uchování kontinuity historické paměti, a to především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Poznáváním dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se v současném dění, se zřetelně uplatňuje význam základních hodnot evropské civilizace. Dějepis tak

není chápán jen jako uzavřená minulost nebo shluk faktů, ale jako pomůcka pro kladení otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

Při realizaci výuky dějepisu je kladen důraz na rozvoj historického myšlení a badatelských dovedností žáků. Výuka proto není postavena pouze na osvojování faktických poznatků, bez nichž však není možné adekvátně chápat historické souvislosti a provádět jejich interpretaci, ale rovněž na rozvíjení schopnosti pracovat s historickými informacemi a kriticky o nich uvažovat. Důležitou metodou využívanou ve výuce je aktivní práce se zdroji historických informací (písemnými prameny, audiovizuálními záznamy, obrazovými materiály, hmotnými předměty nebo ústními svědectvími). Žáci jsou vedeni k tomu, aby tyto zdroje, ať již předložené nebo samostatně vyhledané, analyzovali, interpretovali a na jejich základě formulovali vlastní závěry.

Další důležitou metodou je strukturování výuky kolem kladení a zodpovídání klíčových otázek o minulosti, jako například: Proč se události dějí a jaké mají dopady? Jak porozumět složitým historickým procesům? Jak lépe porozumět lidem, kteří žili v minulosti? K čemu je historie zapotřebí? Tyto otázky u žáků podporují hlubší porozumění dějinným procesům.

Prostřednictvím práce s prameny a diskuse o kontroverzních nebo složitých dějinných jevech výuka dějepisu cíleně rozvíjí kritické a analytické myšlení žáků. Žáci se učí posuzovat informace, rozpoznávat různé perspektivy, rozvíjet historickou empatii a formulovat vlastní informované postoje k dějinným událostem a jejich interpretacím.

Časové a organizační vymezení:

- 1.8 – 2 hodiny týdně
- 2.8 – 2 hodiny týdně
- 3.8 – 2 hodiny týdně
- 4.8 – 2 hodiny týdně

Škola disponuje specializovanou učebnou dějepisu, ale vzhledem ke koncepci výuky postačuje jakákoli učebna s adekvátním technickým vybavením (počítač s přístupem k internetu, dataprojektor, případně interaktivní tabule).

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčová kompetence k učení – žák umí samostatně shromažďovat poznatky, umí je systematizovat, třídit, umí operovat s obecně využívanými termíny, znaky, symboly, umí dávat věci do souvislostí, kriticky je posuzovat a hodnotit

Klíčová kompetence k řešení problémů – žák umí porovnávat odborné názory a mediální tvrzení s vlastními závěry a zkušenostmi, umí nalézat různé varianty řešení a kriticky a zodpovědně zhodnotit jejich přínos k vývoji společnosti.

Klíčová kompetence komunikační – žák umí nabízet dostatek odborných i historických textů, popř. ilustračních materiálů, aby je mohl porovnávat, reagovat na ně a tvořivě je využívat a zapojovat se do diskuse, žák umí formulovat vlastní názory logicky a výstižně pomocí vhodné argumentace, přiměřeně reaguje na argumenty druhých

Klíčová kompetence osobní a sociální – žák využívá modelových situací na základě skutečných historických událostí, společnými projekty ve skupině upevňuje toleranci a respekt k názorům ostatních tak, aby spolupráce podpořila nejenom výsledný produkt, ale i příjemnou atmosféru v kolektivu

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti – žák chápe základní principy vývoje společenských a zákonných norem pomocí srovnávání vývoje jednotlivých států a oblastí, při práci ve skupině rozvíjí na společných projektech schopnost rozhodovat se v krizových situacích, souběžným probíráním dějin více národů žák chápe národní tradice, umělecké hodnoty a význam kulturního dědictví předků

Klíčová kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- Přiradí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.
- Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.
- Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.
- Specifikuje proměny politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
- Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílelo na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.
- Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.
- Posoudí pozitivní i negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.
- Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.
- Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
- Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.
- Určí, jak se proměnily a v čem zůstaly stejné genderové role v dějinách.
- Prodiskutuje projevy moderního politického extremismu a povahu, příčiny vzniku a důsledky nastolení diktatur a autoritativních režimů.
- Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných, kriticky posouzených zdrojů.
- Zpracuje vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.
- Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
- Zapojí se do utváření historického významu regionálních kulturních památek, případně památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.
- Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání souvisejícího s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.

- Předvede v modelové situaci, jak může historické poznání pomoci v současném životě.

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - vysvětluje cíl a způsob poznávání historie - uvede příklady zdrojů informací o minulosti - orientuje se na časové ose - orientuje se v souč. názorech na vznik a vývoj člověka - charakterizuje dobu kamennou a období kovů - popíše pravěké osídlení našich zemí a Evropy - objasní vliv přírodních poměrů na vývoj starověkých států - uvede obecné znaky a specifické zvláštnosti politicko-hospodářského vývoje - popíše kulturní a náboženské tradice s důrazem na jejich význam pro rozvoj civilizace - objasní vliv přírodních poměrů na rozvoj řecké společnosti ve starověku a jejích styků s okolím - vysvětlí úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků - porovná státní zřízení a způsob života ve Spartě a Athénách - popíše vliv řecké a helénistické	Úvod do studia dějepisu Vznik lidské civilizace Pravěk Starověké orientální státy Starověké Řecko	- úvod do studia, vznik a vývoj člověka - doba kamenná: starší střední mladší a pozdní - doba bronzová - doba železná: halštatská laténská - stěhování národů - Germáni - příchod Slovanů - Mezopotámie: Asýrie a Babylónie – kultura a vzdělanost - egyptský politický a společenský vývoj kultura a vzdělanost - Indie, Čína – společenský a kulturní vývoj - Mínojská Kréta - mykénská kultura - homérské období - archaická doba - klasické období: řecko-perské války - helénistická doba - kultura a vzdělanost starověkého Řecka	Environmentální výchova <i>Základní podmínky života</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Kreativita Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Psychohygiena Hodnoty, postoje, praktická etika</i> Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech <i>Jsme Evropané</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní difference Etnický původ</i> Výchova demokratického občana <i>Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie</i>

kultury na evropskou civilizaci prostřednictvím díla a odkazu významných osobností - popíše počátky vývoje starověké římské společnosti, ovlivněné přírodními poměry - charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství - vysvětlí podstatu a význam křesťanství - objasní přínos římské kultury pro vývoj Evropy - skrze díla a myšlenky významných osobností	Starověký Řím	- Etruskové - počátky Říma - královská doba - římská republika, ovládnutí Středomoří - krize republiky, principát - císařství - pozdní říše, přínos křesťanství - římská kultura a věda	
--	-----------------------------	--	--

sekunda

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - popíše pomocí mapy osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše a způsob života „barbarů“ - charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámová říše, Velká Morava) - popíše vývoj českého státu za vlády Přemyslovců, Lucemburků - charakterizuje epochu husitství, období vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců v kontextu evropského vývoje - popíše hospodářství, strukturu středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev - charakterizuje vývoj v jednotlivých	Raný středověk Počátky českých dějin Přemyslovci Lucemburkové Význam husitství a pohusitský vývoj Proměny společnosti vrchol. středověku Vývoj evropských velmocí: stoletá válka	- raný středověk - feudální systém - Francká říše - Byzantská říše - Slované - Sámová říše, Velká Morava - přemyslovské Čechy - první přemyslovští králové - vrchol českého státu za Karla IV. - křesťanství a středověká vzdělanost, křížové výpravy - husitství - příčiny a průběh hnutí, království dvojího lidu za vlády Jiřího z Poděbrad - politický a kulturní přínos Jagellonců - společenské změny ve středověku, vznik a rozvoj měst - vznik a vývoj sousedních států – Polsko a Uher - stoletá válka mezi Anglií a Francií	Multikulturní výchova <i>Lidské vztahy</i> Výchova demokratického občana <i>Občan, občanská společnost a stát</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Mezilidské vztahy</i> <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> <i>Poznávání lidí</i> Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech <i>Evropa a svět nás zajímá</i>

částech Evropy - objasní postavení a úlohu církve - popíše hlavní události ve vývoji významných evropských států - porovná a charakterizuje románskou, gotickou kulturu - objasní hospodářské a kulturní změny v Evropě Žák - zhodnotí přínos humanismu a renesanční kultury pro novověkou společnost - popíše objevné cesty, orientuje se v mapě - vysvětlí význam objevných cest a zhodnotí vzájemné ovlivnění kultur. - popíše postavení církve v novověké společnosti a z něj plynoucí reformační změny - charakterizuje vývoj postavení českých zemí v habsburské monarchii v kontextu s reformačním procesem probíhajícím v Evropě	Středověká kultura a vzdělanost: doba románská a gotika Raný novověk Humanismus a renesance Objevné cesty v 15. - 16. století Reformace Třicetiletá válka Občanská válka v Anglii	- románské umění, typické prvky a nejvýznamnější památky v České republice a okolí - gotika – vývoj a význam uměleckého a životního stylu, příklady významných památek – JČ, ČR a Evropa - nová společnost, změny způsobené vývojem podnikání a poznání - přínos humanismu: změny v pohledu na člověka - renesanční kultura - typické rysy a příklady památek a umělců v JČ (s důrazem na Třeboň), ČR a Evropě - příčiny, průběh a důsledky objevných plaveb - indiánské civilizace v kontaktu se západní civilizací - význam a přínos nových objevů pro Evropu a „nový svět“ - počátky reformačního procesu v Německu, vznik nových církví a zákonů ve Francii a Anglii - Nizozemská revoluce - české země po nástupu Habsburků, stavovská společnost, kultura a nábož. poměry, vláda Rudolfa II. a stavovské povstání - průběh třicetileté války - vznik konstituční monarchie v Anglii - počátky absolutismu, Francie za Ludvíka XIV.	Mediální výchova <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>
---	---	---	--

Školní výstupy				tercie
	Téma	Učivo	Průřezová témata	
Žák	Barokní kultura Osvícenství a	- typické rysy baroka u nás, stavební památky - osvícenství s absolutismem: Rusko za Petra I. a Kateřiny II.	Mediální výchova	

- popíše kulturu a životní styl baroka - objasní vliv osvícenství na hospodářský, společenský a kulturní vývoj Evropy a našich zemí - porovná vznik a vývoj USA s evropskou politikou - zhodnotí vliv Francouzské revoluce na vývoj evropského politického myšlení - popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu, kulturní a společenské změny - charakterizuje národní obrození a objasní úlohu jednotlivých osobností - srovná průběh a důsledky revoluce 1848-49 v našich zemích, Rakousku a ostatních státech - objasní vliv evropského vývoje 2. poloviny 19. století na postupné politickohospodářské změny v našich zemích - charakterizuje mezinárodní vývoj na přelomu století - orientuje se pomocí mapy v koloniálních územních změnách, v příčinách vzniku ohnisek předválečného napětí - objasní příčiny vzniku 1. světové války a postoj českého národa ke konfliktu - popíše průběh 1. světové války, její výsledky a vliv na pozici samostatného českého státu	osvícenský absolutismus Vznik USA Francouzská revoluce Vídeňský kongres Průmyslová revoluce Národní obrození Revoluční rok 1848 Sjednocení Německa a Itálie Vznik Rakouska-Uherska Občanská válka v USA, imperialismus a kolonialismus Vývoj Ruska První světová válka Ruské revoluce 1917 Vznik Československa	- české země za Marie Terezie, reformy Josefa II. - mocenský vzestup Pruska a slezské války - počátky britského impéria a vznik USA - příčiny a průběh Francouzské revoluce - císařství Napoleona I.: bitvy a zákony, které překvapily svět - Evropa po Vídeňském kongresu, klasicismus a romantismus - kapitalistická společnost-průmyslová revoluce - červencová revoluce ve Francii a vznik Belgie - povstání děkabristů v Rusku - habsburská monarchie za Metternicha, národní obrození - revoluce 1848: Itálie, Francie, Německo, Rakousko a české země - Pařížská komuna, Krymská válka - konečné sjednocení: Německo, Itálie - vznik nových velmocí - vznik Rakouska – Uherska a důsledky pro české země - průběh občanské války v USA - imperiální doba a kolonialismus - vědecko-technický rozvoj a společnost na přelomu století - Rusko za posledních Romanovců - 1. světová válka: postoje velmocí - příčiny konfliktu průběh 1914 -1916 - vliv revolucí v Rusku na průběh bojů - závěrečné boje v letech 1917-1918 - postavení českého národa během války a cesty ke vzniku samostatného státu - důsledky válečného konfliktu	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i> <i>Fungování a vliv medií ve společnosti</i> <i>Výchova demokratické-ho občana</i> <i>Občan, občanská společnost a stát</i> <i>Principy demokracie</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> <i>Komunikace</i> <i>Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech</i> <i>Objevujeme Evropu a svět</i>
--	---	--	---

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - vysvětlí územní a politické změny v Evropě po 1. svět. válce, objasní postavení ČSR - popíše nástup totalitních režimů a hospodářské krize 20. a 30. letech 20. stol. v Evropě (ve světě) - objasní vliv politického a hospodářského dění ve světě na vývoj meziváleč. Československa - charakterizuje příčiny a popíše průběh a důsledky 2. světové války a postavení a úlohu českého národa během ní - charakterizuje vývoj poválečného Československa v kontextu s evrop. a světovým vývojem v l. 1945-48 - porovná z politického, sociálního a kulturního hlediska dění v našem státě v období totalitní vlády a po pádu komunistického režimu - zhodnotí rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění ve 20. stol., jejich přínos pro zlepšení kvality života lidstva	Poválečné uspořádání světa Politicko-hospodářská krize ve světě, ohrožení demokracie totalitou 2. světová válka Poválečný vývoj ČSR na pozadí světových dějin Vědecko-technický a kulturní vývoj ve 2. pol. 20. století	- versailleská jednání - ČR ve dvacátých letech: politika a hospodářství - nástup fašismu v Evropě, komunismus - světová hospodářská krize, nacismus v Německu - japonská agrese a občanská válka ve Španělsku - československá demokracie v ohrožení totalitou ve 30. letech - Mnichov 1938, 2. republika - příčiny vzniku 2. světové války - západní tažení, napadení SSSR - život v protektorátu a odboj - obrat ve vývoji války, závěrečné boje a mírová jednání - důsledky válečného konfliktu: politické a územní změny způsobené válkou - Československo po roce 1945 - změny v ČR po roce 1948, nástup totality - mezinárodní vývoj od 60. let - Československo od 60. let do roku 1989: vývoj totalitní společnosti a její zánik - kultura a věda: robotizace, kosmonautika, média – tisk, film a televize v poválečné době	Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech <i>Jsme Evropané</i> Výchova demokratického občana <i>Principy demokracie</i> <i>Formy participace občanů v politickém životě</i> Mediální výchova <i>Vnímání autora mediálních sdělení</i> <i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> Multikulturní výchova <i>Etnický původ</i> <i>Lidské vztahy</i> Výchova demokratického občana <i>Občan, občanská společnost a stát</i>

6.4.2 Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Předmět Výchova k občanství hraje důležitou roli v našem vzdělávacím procesu, neboť jeho obsahem je práce s klíčovými hodnotami a dovednostmi, která jsou základem pro aktivní účast v demokratické společnosti.

Výchova k občanství je oborem, který provází žáky na cestě k pochopení demokracie, lidských práv, morálky, občanské odpovědnosti a sociální spravedlnosti. Zabývá se otázkami, které se týkají nejen osobního života, ale také života společnosti jako celku. Prostřednictvím tohoto předmětu se žáci učí, jak se aktivně podílet na utváření pozitivních změn ve svém okolí, a jak respektovat odlišnosti a různorodost.

ŠVP našeho gymnázia je koncipován tak, aby podporoval kritické myšlení, analytické schopnosti a schopnost spolupracovat s ostatními.

Hlavními výukovými metodami jsou diskuse a skupinové práce, které mají za cíl motivovat k formulování vlastních názorů a respektování názorů ostatních. V rámci předmětu se žáci seznámí s důležitými historickými událostmi, inspirativními osobnostmi a aktuálními tématy, která jsou součástí našeho světa. Výchova k občanství vybaví žáky znalostmi a dovednostmi, díky nimž se stanou informovanými, aktivními a angažovanými občany. Rozvíjí schopnost komunikace a sebevyjádření. Také učí, jak se vyrovnávat s konflikty a jak hledat konstruktivní řešení. Cílem předmětu je připravit žáky na budoucí roli v demokratické společnosti a posílit jejich sociální a emocionální kompetence.

Časové a organizační vymezení

1.8 – 1 hodina týdně, půlená hodina

2.8 – 1 hodina týdně

3.8 – 1 hodina týdně

4.8 – 2 hodiny týdně, půlená hodina ve 2. pololetí

Výuka probíhá v kmenových učebnách a lze ji uskutečnit i v učebně INF, školním klubu či mimo budovu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žáci dokážou vyhledávat a třídit informace, efektivně je využívat v procesu učení, umí operovat s obecně využívanými termíny, znaky a symboly, umí uvádět věci do souvislostí, kriticky posuzuje získané poznatky a dovednosti, dokáže posoudit vlastní pokrok a kriticky zhodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů – žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní – žáci umí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory na současné společenské dění, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně, umí naslouchat druhým a porozumět jim, vhodně reagovat, rozumí různým typům komunikačních prostředků, tvořivě je využívá, aktivně se zapojuje do společenského dění

Kompetence sociální a personální – žák účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi i k debatě v rámci celé třídy, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru

a samostatný rozvoj

Kompetence občanské – žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, respektuje, chrání a oceňuje naše tradice, kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní – žák používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, využívá znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy

Žák

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Člověk jako jedinec

Očekávané výstupy

Žák

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Člověk, stát a hospodářství

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Člověk, stát a právo

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Mezinárodní vztahy, globální svět

Očekávané výstupy

Žák

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Žák s PPO

- respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
- respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
- chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- formuluje své nejbližší plány
- stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
- ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- uvede příklady služeb, které banky nabízejí
- uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany
- uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
- chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

- uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
- rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
- uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák: - interpretuje svá práva a povinnosti jako žáka, vysvětlí činnost žákovské samosprávy - identifikuje význam vzdělání pro život	naše škola	Člověk ve společnosti život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život	
Žák: - popíše v hlavních bodech fungování místní samosprávy, občanskou společnost v obci - identifikuje extravilán a intravilán obce	naše obec, region, kraj	důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	Významné osobnosti regionu Poznávání místa, kde žijí – projekt
Žák: -vyhodnotí význam a obsah vlastenectví -rozliší státní symboly a státní svátky	naše vlast	pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	
Žák: -popíše základní lidská práva a práva dítěte -vyhodnotí důležitost dokumentů upravujících lidská práva	lidská práva	Člověk, stát a právo základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - aplikuje morální pravidla na chování lidí	zásady lidského soužití	Člověk ve společnosti morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	
Žák - analyzuje příčiny a důsledky rozdílů mezi lidmi - vyhodnotí důvody nerovnosti - vysvětlí význam lidské solidarity	lidská setkání	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	Den dobra-projekt
Žák: - zhodnotí význam tradic, vhodně používá prostředky komunikace	kulturní život	rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace	
Žák: - rozliší typy státu, vysvětlí znaky státu a vztah občana a státu - popíše obsah Ústavy ČR, dělbu moci	právní základy státu	Člověk, stát a právo znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	
Žák: - analyzuje znaky demokratického státu a demokratického způsobu rozhodování - zhodnotí význam politické plurality	principy demokracie	znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev	
Žák - vyhodnotí význam mezinárodních organizací a smluv - analyzuje výhody evropské integrace	evropská integrace	Mezinárodní vztahy, globální svět podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák: -analyzuje osobnost člověka a jeho základní psychické jevy i své osobní vlastnosti -reflexivně přemýšlí o svém osobním potenciálu	podobnost a odlišnost lidí	Člověk jako jedinec projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	
Žák: -porovnává hodnoty vlastní a druhých, analyzuje předsudky a stereotypy	vnitřní svět člověka	vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí	
Žák: -vytvoří plán osobního rozvoje - zhodnotí význam motivace a vůle pro dosahování životních cílů	osobní rozvoj	životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebe změna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
Žák - používá vhodné prostředky komunikace, rozliší intrapersonální konflikt, použije asertivní techniky	vztahy mezi lidmi	Člověk ve společnosti osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	Natoč film-projekt, mediální výchova Pomoc lidem v nouzi, význam charitativní činnosti
Žák - porovná základní druhy daní – přímé a nepřímé -porovná rozpočet domácnosti a rozpočet státu	hospodaření	Člověk, stát a hospodářství rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	
Žák: -vytvoří koncept reklamace výrobku, použije práva spotřebitele -identifikuje právní vztahy, do kterých vstupuje dítě, mladistvý, dospělý	právo v každodenním životě	Člověk, stát a právo důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák: - analyzuje význam subsidiarity, popíše princip fungování územních samospráv a komunálních voleb	státní správa a samospráva	Člověk, stát a právo orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	
Žák: -rozliší čtyřstupňovou soustavu soudů v ČR -porovná sílu právních norem - identifikuje právní předpis a jeho publikování, uvede příklad předpisu	právní řád České republiky	význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	
Žák: -porovná jednání právní a protiprávní -vyhodnotí formy postihů protiprávního jednání	protiprávní jednání	druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
Žák - identifikuje různé druhy rozpočtu rodiny, nakládání s penězi a majetkem -rozliší formy vlastnictví -porovná význam peněz a formy placení	majetek, vlastnictví	Člověk, stát a hospodářství formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
Žák -posoudí účel úročení -popíše význam a druhy pojištění	banky a jejich služby	aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
Žák -rozliší základní prvky tržního mechanismu -vyhodnotí vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a alokaci trhu	principy tržního hospodářství	nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	

-analyzuje ekonomiku státu s ohledem na některé doprovodné jevy, například inflaci, monopol			
Žák - analyzuje druhy peněžních operací, význam bank	peníze	formy placení	
Žák: -odůvodní důsledky globalizace -charakterizuje projevy globálního světa	globalizace	Mezinárodní vztahy, globální svět projevy, významné globální problémy	

6.5 Člověk a příroda

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** je realizována vzdělávacími předměty (obory) **Fyzika, Chemie, Biologie a Geografie**

6.5.1 Fyzika

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

V předmětu fyzika si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých oborů současné fyziky. Tyto poznatky se osvojují především na základě pozorování, měření, experimentování a řešení početních a problémových úloh. Fyzika ale současně přispívá i k postupnému rozvoji rozumových schopností žáků, tedy k přechodu od převážně názorného poznávání k poznávání, v němž se již začínají objevovat prvky vědeckého uvažování a zkoumání. Ve fyzice se též rozvíjejí specifické zájmy žáků a seznamují se v ní s konkrétními možnostmi využití fyzikálních poznatků v některých oblastech techniky, resp. technologie.

Předmět Fyzika doplňuje volitelný předmět Cvičení z přírodovědných předmětů vyučovaný v tercii (kap. 5.9.5).

Časové a organizační vymezení

1.8 – 2 hodiny týdně

2.8 – 2 hodiny týdně

3.8 – 2 hodiny týdně

4.8 – 2 hodiny týdně

Fyzika se vyučuje převážně v učebně fyziky, při laboratorní práci ve speciální učebně fyzikální praktika; některé hodiny probíhají v učebně PC nebo speciální učebně pro použití interaktivní tabule.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žáci poznávají obecné fyzikální termíny, znaky a symboly, využívají znalostí z matematiky, chemie a z ostatních přírodovědných předmětů, získávají komplexnější pohled na přírodní jevy. Žáci samostatně provádějí experimenty, pozorují různé fyzikální objekty a procesy, měří fyzikální veličiny. Získané výsledky porovnávají s teoretickými znalostmi, vyhodnocují je a diskutují o výsledku.

Kompetence k řešení problémů – učitelé formulují a řeší společně se žáky fyzikální problémy. Žáci využívají všech metod a prostředků, jež jsou k dispozici – logické, empirické a matematické postupy, experimenty, pozorování a grafické znázornění.

Kompetence sociální a personální – žáci pracují často ve skupině, učí se pravidla práce v týmu, učí se přijmout názor druhého, diskutovat, nebát se vyslovit svůj názor, efektivně spolupracovat se spolužáky.

Kompetence pracovní – žáci používají při hodinách fyzikální pomůcky, nástroje a vybavení, měřicí přístroje, dodržují vymezená pravidla ve fyzikální laboratoři, dbají na ochranu svého zdraví i zdraví druhých, ochranu životního prostředí, šetří společný majetek.

Kompetence komunikativní – při hodinách fyziky dbáme na využívání informačních a komunikačních prostředků (počítače, interaktivní tabule), učíme žáky vyhledávat materiály na internetu a v odborné literatuře.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- aktivně si osvojí poznatky z okruhů učiva, které jsou dále vymezeny
- používá při poznávání fyzikálních objektů, procesů a vlastností
- rozvíjí své logické uvažování, učí se zpřesňovat význam fyzikálních pojmů
- osvojí si základní pravidla bezpečnosti a hygieny práce při pozorování, měření a experimentování

- uvědomuje si hodnotu fyzikálního poznávání pro další přírodovědné obory a technologii i pro lidskou společnost

Žák s PPO

- změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas
- rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
- rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
- zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
- předvídá změnu pohybu těles při působení síly
- aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
- rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
- uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití
- rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
- vyjmenuje zdroje elektrického proudu
- rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností
- zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- zná druhy magnetů a jejich praktické využití
- objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - umí rozlišit pojmy látka a těleso - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - pracuje se siloměrem - vytvoří si názor na složení hmoty a osvojí si pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina - pochopí, že se látky dostávají třením do zelektrovaného stavu - seznámí se s pojmy kladný a záporný el. náboj Žák - změří vhodně zvolenými měřidly některé fyzikální veličiny - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů Žák - sestaví správně podle schématu el. obvod - rozliší vodič, izolant, polovodič - rozlišuje pojmy el. proud a el. napětí	Látka a těleso Fyzikální veličiny a jejich měření Elektrický obvod	Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek. Vzájemné působení těles. Síla. Gravitační síla, gravitační síla a hmotnost tělesa. Gravitační pole. Měření síly. Částicová stavba látek pevných, kapalných a plynných. Atomy a molekuly. Difúze. Elektrické vlastnosti látek. Elektrování při vzájemném dotyku. Elektrické pole, elektrická síla. Model atomu. Elektrický náboj. Siločára elektrického pole. Magnetické vlastnosti látek. Magnety přírodní a umělé. Póly magnetu. Magnetické pole, magnetická síla. Indukční čáry. Magnetické pole Země. Příklady fyzikálních veličin, číselná hodnota a jednotka fyzikální veličiny. Délka, objem a hmotnost těles, jejich jednotky a měření. Hustota látky, její jednotka, měření a výpočet. Čas. Změna objemu tělesa při jeho zahřívání či ochlazování. Teplota tělesa, její jednotka a měření. Sestavení elektrického obvodu. Vedení elektrického proudu v kovech. Podmínky vzniku elektrického proudu v elektrickém obvodu. Elektrický zdroj, spotřebič, spínač. Elektrické napětí, jeho jednotka a měření. Elektrický proud jako veličina, jeho jednotka a měření. Voltmetr a ampérmetr. Vodiče el. proudu a elektrické izolanty. Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech. Zahřívání elektrického vodiče při průchodu elektrického proudu. Tepelné elektrické	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i> <i>Poznávání lidí</i> <i>Mezilidské vy</i> <i>Kooperace a kompetice</i>

- využívá prakticky poznatky o působení mg. pole na magnet a cívku s proudem - seznámí se s hlavními zásadami bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči Žák - ujasní si své znalosti o planetách a o Slunci	Sluneční soustava	spotřebiče. Pojistka. Zásady správného užívání elektrických spotřebičů Magnetické pole cívky s proudem. Elektromagnet a jeho využití. Elektrický zvonek. Nerozvětvený a rozvětvený elektrický obvod. Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením. První pomoc při úrazu elektrickým proudem. Přehled o sluneční soustavě: Slunce, planety, měsíce, planetky, komety, meteory. Pohyb planet ve sluneční soustavě, oběžná doba planety.	
--	--------------------------	--	--

Žák - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - získá dovednost kreslení grafů závislostí fyzikálních veličin	Pohyb tělesa	Klid a pohyb tělesa, jejich relativnost. Dráha. Čas. Druhy pohybů – rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý. Rychlost rovnoměrného pohybu, její jednotka a měření. Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu. Grafické znázornění pohybů.	
Žák - změří velikost působící síly - určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, výslednici - využívá Newtonovy zákony	Síly a jejich vlastnosti	Síla, její účinky, znázornění. Skládání sil stejných a opačných směrů. Rovnováha dvou sil. Těžiště tělesa. Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně) a třetí. Účinky síly. Setrvačnost. Moment síly. Rovnováha na páce a pevné kladce. Tlak a tlaková síla. Smykové tření. Třecí síla a její měření. Význam tření v praxi.	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i> <i>Poznávání lidí</i> <i>Mezilidské vztahy</i> <i>Kooperace a kompetice</i>

- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů Žák - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní Žák - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Mechanické vlastnosti kapalin a plynů Světelné jevy	Účinky vnější tlakové síly na kapalinu v klidu, Pascalův zákon, hydraulická zařízení. Účinky gravitační síly na kapalinu v klidu, hydrostatický tlak, spojené nádoby. Vztlková síla, Archimédův zákon. Plování těles Atmosféra Země, atmosférický tlak a jeho měření, tlakoměr. Základy meteorologie. Změny atmosférického tlaku. Vztlková síla působící na těleso v atmosféře. Tlak plynu v uzavřené nádobě, podtlak a přetlak, jejich měření. Manometr. Zdroje světla. Šíření světla v různých prostředích, rychlost světla. Prostředí opticky hustší a opticky řidší. Světelný paprsek. Stín a jeho vznik. Zatmění Slunce a Měsíce. Fáze Měsíce. Odraz světla na rozhraní dvou různých prostředí. Rovinné zrcadlo a kulové zrcadlo, princip zobrazování předmětů těmito zrcadly. Ohnisko a ohnisková vzdálenost kulového zrcadla. Zrcadla v praxi. Lom světla na rozhraní dvou různých prostředí, lom ke kolmici a od kolmice. Spojná a rozptylná čočka, princip zobrazování (tenkou) čočkou. Optické vlastnosti oční čočky, krátkozrakost a dalekozrakost. Zorný úhel. Optické přístroje. Rozklad bílého světla optickým hranolem, barva světla.	
Žák - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	Práce, energie, teplo	Práce, jednotka práce. Práce při zvedání tělesa kladkami. Výkon a jeho jednotka. Výpočet práce z výkonu a času. Účinnost. Pohybová a polohová energie a jejich vzájemná přeměna. Vnitřní energie tělesa. Změna vnitřní energie při konání práce a tepelné výměně. Teplo a jeho jednotka. Teplo přijaté a odevzdané tělesem. Měrná tepelná kapacita látky. Kalorimetr. Změna vnitřní energie tělesa při tepelném záření. Využití slunečního záření. Změny skupenství látek. Tání a tuhnutí krystalické látky. Teplota tání. Skupenské teplo tání, jeho souvislost s hmotností tělesa a druhem látky tvořící	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i> <i>Poznávání lidí</i> <i>Mezilidské vztahy</i> <i>Kooperace a kompetice</i>

Stálou součástí výuky chemie (tak jako i v ostatních přírodovědných předmětech) je průběžné osvojování správného používání pojmů, experimentálních činností a vysvětlování pozorovaných jevů, hledání příčinných souvislostí a řešení problémů souvisejících s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Předmět Chemie doplňuje volitelný předmět Cvičení z přírodovědných předmětů vyučovaný v tercii (kap. 5.9.5).

V kvartě je v předmětu Práce s laboratorní technikou realizována vzdělávací oblast Člověk a svět práce (kap. 5.8.3).

Časové a organizační vymezení

2.8 – 2 hodiny týdně

3.8 – 2 hodiny týdně

4.8 – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá v celých třídách (dělení třídy na dvě skupiny pouze při praktickém laboratorním cvičení, minimálně dvakrát během školního roku). Chemie se vyučuje převážně v učebně chemie, při laboratorní práci ve speciální chemické laboratoři. Při některých hodinách je využívána učebna VT nebo učebna vybavená interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – u žáků systematicky rozvíjíme dovednost soustavně a objektivně pozorovat a samostatně experimentovat, výsledky svých pozorování zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své další učení.

Vedeme žáky ke zkoumání příčin, zákonitostí a souvislostí mezi přírodními procesy, aby si mohli vytvořit komplexní pohled na přírodní jevy.

Využíváme různé aktivační metody, aktivity a pomůcky, které žákům názorně a zajímavě přiblíží problematiku chemie a vzbudí u nich zájem o tento obor. Vedeme žáky k vyslovování hypotéz a ověřování jejich pravdivosti z různých informačních zdrojů a k využívání těchto dovedností v dalším studiu. Pomáháme žákům vyhledávat a třídit informace a efektivně je využívat při studiu. Ukazujeme efektivní způsoby a strategie vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů – pomáháme žákům jednoznačně formulovat problémy, na které narazí při studiu chemie a hledat, navrhopvat a používat různé metody a informace, které mohou k řešení daného problému přispět. Žákům předkládáme dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů. Vedeme žáky ke kritickému myšlení a vytrvalosti při řešení problémů. Učíme je obhájit si své názory.

Kompetence pracovní – připravujeme dostatek možností pro nácvik organizace a vyhodnocování vlastní experimentální práce, pro rozvoj zručnosti a využívání teoretických znalostí v praxi. Vedeme žáky k ochraně zdraví při práci v laboratoři a i k ochraně životního prostředí.

Kompetence komunikativní – rozvíjíme schopnost vzájemné komunikace a spolupráce.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání,

předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- získává základní poznatky z obecné, anorganické a organické chemie
- osvojuje si elementární dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a jednoduchých chemických reakcí, s prováděním jednoduchých pokusů a učí se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat (na elementární úrovni) vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím
- poznává zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a umí poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami

Žák s PPO

- rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami, reaguje na případy úniku nebezpečných látek
- rozpozná přeměny skupenství látek
- pozná směsi a chemické látky, rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí
- uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti
- pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
- popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem
- zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie, vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy, uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy
- zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

- změří pH roztoku a určí, zda je roztok kyselý, neutrální nebo zásaditý Žák: - navrhne způsoby ověření vlastností látek, stanoví a ověří hypotézu, vyvodí závěr Žák: - navrhne a provede jednoduché pokusy pro demonstraci chemického a fyzikálního děje Žák: - naučí se bezpečně manipulovat s lihovým a plynovým kahanem - zjistí teplotu jednotlivých zón plamene - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní čísla pro přivolání hasičů, lékaře a policie - umí poskytnout první pomoc při popálení - předpoví a ověří vliv různých činitelů na průběh koroze jednoduchým pokusem Žák: - sestaví modely jednoduchých organických sloučenin, podle modelu napíše různé typy chemických vzorců a naopak Žák: - rozliší plasty od dalších látek, jednoduchými pokusy ověří a porovná vlastnosti některých plastů	Prvky a sloučeniny Chemický a fyzikální děj Redoxní děje Organické sloučeniny Plasty a syntetická vlákna	Porovnání vlastností některých prvků, opakování značek prvků, názvosloví anorganických sloučenin, práce s modely, výpočty z chemických vzorců Zápis chemických rovnic, úprava chemických rovnic, chemické výpočty Hoření, plamen, práce s plynovým kahanem, zjišťování teploty plamene, koroze, úpravy jednoduchých redoxních rovnic Názvosloví organických sloučenin, výpočty z chemických vzorců, práce s modely	
--	--	--	--

6.5.3 Biologie

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení

Obsah učiva biologie a geologie je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci postupně dotvářeli ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnoha mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat sepětí člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Obsah výuky navazuje na vědomosti žáků z přírodovědy a využívá jejich zkušeností z pozorování reálného světa, ale i získaných informací z četby a sdělovacích prostředků.

V rámci předmětu biologie je realizován vzdělávací obor Člověk a zdraví.

Předmět Biologie doplňuje v tercii volitelný předmět Cvičení z přírodovědných předmětů (6.9.5).

Časové a organizační vymezení

1.8 – 2 hodiny týdně

2.8 – 2 hodiny týdně

3.8 – 2 hodiny týdně

4.8 – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá v celých třídách (dělení třídy na dvě skupiny pouze při praktickém cvičení, maximálně pětkrát během školního roku).

Biologie se vyučuje převážně v učebně biologie vybavené počítačem, zpětným projektořem s plátnem a kamerou na snímání textu a přírodnin.

Některé hodiny probíhají v učebně IVT nebo speciální učebně pro použití interaktivní tabule. Praktická cvičení probíhají v laboratoři biologie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – u žáků systematicky rozvíjíme dovednost soustavně a objektivně pozorovat přírodniny, výsledky svých pozorování zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své další učení. Vedeme žáky ke zkoumání příčin, zákonitostí a souvislostí mezi přírodními procesy, aby si mohli vytvořit komplexní pohled na přírodní jevy. Využíváme různé pokusy, aktivační metody, aktivity a pomůcky, které žákům názorně a zajímavě přiblíží problematiku biologie a vzbudí u nich zájem o tento obor. Vedeme žáky k aktivní práci s informacemi, jejich vyhledávání z různých informačních zdrojů, ověřování jejich pravdivosti a k využívání těchto znalostí v běžném životě. Pomáháme žákům tyto informace třídit a efektivně je využívat při studiu. Ukazujeme efektivní způsoby a strategie vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů – pomáháme žákům formulovat problémy, na které narazí při studiu biologie a hledat, navrhopvat a používat různé metody a informace, které mohou k řešení daného problému přispět. Žákům předkládáme dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů (např. problémů ekologických). Vedeme žáky ke kritickému myšlení a vytrvalosti při řešení problémů. Učíme je obhájit si své názory.

Kompetence pracovní – připravujeme dostatek možností pro nácvik organizace a vyhodnocování vlastní experimentální práce, pro rozvoj zručnosti a využívání teoretických znalostí. Vedeme žáky k ochraně zdraví při práci a i k ochraně životního prostředí.

Kompetence komunikativní – rozvíjíme schopnost vzájemné komunikace a spolupráce, schopnost prezentace individuální i skupinové práce.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- získává přehled o vzniku a vývoji Země i života, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích
- získává základní poznatky o nerostech, horninách, Zemi a o stavbě těl a životě vybraných organismů, včetně člověka
- uvědomí si význam biologie člověka jako integrující pohled z hlediska biologického i sociálního a jisté završení "přírodovědného obrazu světa"
- dovede využívat poznatků a metod poznávání živé a neživé přírody v denním životě
- získává pozitivní vztah k přírodě, uvědomuje si, že zdravý životní styl vychází z biologických potřeb člověka a naučí se omezovat negativní vlivy ničící životní prostředí a tím ohrožující zdravý tělesný i duševní vývoj lidí v rámci trvale udržitelného rozvoje společnosti
- učí se pozorovat pouhým okem, lupou, mikroskopem přírodniny a jejich vlastnosti v laboratorním i přirozeném prostředí, pozoruje vztahy a jevy v přírodě a zaznamenává výsledky pozorování a pokusů, vyhodnocuje je s využitím znalostí osvojených studiem dostupné literatury
- dovede rozpoznávat příčiny a následky přírodních jevů, posuzuje souvislosti mezi nimi
- uvědomuje si význam biologie pro život člověka, aby dovedl porozumět zákonitostem a vztahům v přírodě, chápat i chránit přírodu, ale také její význam pro společnost (např. využívání bioetiky, biotechnologií, aplikované biologie)

- zformuje si úctu k životu a k přírodě jako celku

Žák s PPO

- orientuje se v přehledu o vzniku a vývoji Země i života, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích
- získává základní poznatky o nerostech, horninách, Zemi a o stavbě těl a životě vybraných organismů, včetně člověka
- popíše stavbu orgánů a orgánových soustav člověka a rozliší příčiny, popřípadě příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- využívá metody poznávání přírody osvojované při výuce i v běžném životě
- získává pozitivní vztah k přírodě, chápe význam zdravého životního stylu, snaží se omezovat negativní vlivy ničící životní prostředí
- učí se pozorovat pouhým okem, lupou, mikroskopem přírodniny a jejich vlastnosti v laboratorním i přirozeném prostředí, pozoruje vztahy a jevy v přírodě a zaznamenává výsledky pozorování a pokusů
- dovede rozpoznávat příčiny a následky přírodních jevů
- uvědomuje si význam biologie pro život člověka a lidské společnosti
- zformuje si úctu k životu a k přírodě jako celku

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - uvede významné osobnosti biologie, orientuje se v biologických vědách - aplikuje praktické metody poznávání přírody - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, hub, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	Biologie - historie Praktické poznávání přírody Život na Zemi Základní struktura života Viry, bakterie	významní biologové a jejich objevy pozorování lupou, práce s mikroskopem, práce s určovacími klíči, založení herbáře vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života základní struktura života - buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	Výchova v evrop. a globál. souvislostech <i>Jsme Evropané</i> Environmentální výchova <i>Základní podmínky života</i>

- uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Houby Rostliny	houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky - výskyt a význam anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradinorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	
---	--	---	--

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Živočichové	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	Environmentální výchova <i>Základní podmínky života</i>

- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - respektuje změny v dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - dává do souvislostí složení potravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Člověk a zdraví	Dětství, puberta, dospívání - změny fyzické, psychické Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženosti pracovních a odpočinkových aktivit Ochrana před přenosnými nemocemi – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence Ochrana před chronickými nepřenosinými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situaci úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci	
---	------------------------	--	--

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů,	Neživá příroda	Země - vznik a stavba Nerosty, horniny- vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam a užití zástupců, určování jejich vzorků Vnější a vnitřní geologické procesy- příčiny, důsledky Půdy- složení, vlastnosti a význam půdy,	Environmentální výchova <i>Základní podmínky života</i>

včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uveďte význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - uveďte příklady výskytu organismů v určitých prostředích a vztahy mezi nimi - objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uveďte příklady kladných i záporných vlivů na životní prostředí	Ekologie	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi- geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny jejich vzniku, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi Organismy a prostředí – vzájemné vztahy, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému Ochrana přírody a životního prostředí- lokální a globální problémy, snaha o jejich řešení, chráněná území	Environmentální výchova <i>Ekosystémy</i> <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> <i>Vztah člověka k prostředí</i>
---	------------------------	---	--

6.5.4 Geografie

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Ve vyučovacím předmětu geografie si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých geografických oborů. Výuka geografie obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, sociálních a do hospodářských podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a v dalších světadílech.

Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k přírodnímu i společenskému prostředí. Při výuce je kladen důraz na rozvíjení komunikační kompetence žáka.

Předmět Geografie doplňuje volitelný předmět Cvičení z geografie vyučovaný v kvartě (kap. 5.9.6).

Časové a organizační vymezení

1.8 – 2 hodina týdně

2.8 – 1 hodiny týdně

3.8 – 2 hodina týdně

4.8 – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá nejen v klasických učebnách, ale i v odborné geografické učebně s interaktivní tabulí a také v učebně výpočetní techniky, kde jsou využívány výukové programy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – u žáků systematicky rozvíjíme dovednost soustavně a objektivně pozorovat, výsledky svých pozorování zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své další učení, vedeme žáky ke zkoumání příčin, zákonitostí a souvislostí mezi přírodními procesy, aby si mohli vytvořit komplexní pohled na přírodní jevy, využíváme různé aktivační metody, aktivity a pomůcky, které žákům názorně a zajímavě přiblíží problematiku geografie a vzbudí u nich zájem o tento obor. Vedeme žáky k vyslovování hypotéz a ověřování jejich pravdivosti z různých informačních zdrojů a k využívání těchto dovedností v dalším studiu. Pomáháme žákům vyhledávat a třídit informace a efektivně je využívat při studiu, ukazujeme efektivní způsoby a strategie vlastního učení.

Kompetence k řešení problémů – pomáháme žákům jednoznačně formulovat problémy, na které narazí při studiu geografie a hledat, navrhovat a používat různé metody a informace, které mohou k řešení daného problému přispět. Žákům předkládáme dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů, vedeme žáky ke kritickému myšlení a vytrvalosti při řešení problémů. Učíme je obhájit si své názory.

Kompetence sociální a personální – žáci dokážou přispět k diskusi ve skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Kompetence občanské – žáky vedeme k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní – připravujeme dostatek možností pro nácvik organizace a vyhodnocování vlastní experimentální práce, pro rozvoj zručnosti a využívání teoretických znalostí, vedeme žáky k ochraně zdraví při práci a k ochraně životního prostředí.

Kompetence komunikativní – rozvíjíme schopnost vzájemné komunikace a spolupráce.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání,

předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Přírodní obraz Země

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Regiony světa

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
 - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Společenské a hospodářské prostředí

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Životní prostředí

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Česká republika

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Žák s PPO

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Přírodní obraz Země

- objasní důsledky pohybů Země
- uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Regiony světa

- vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
- Společenské a hospodářské prostředí

Společenské a hospodářské prostředí

- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Životní prostředí

- umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Česká republika

- vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

- charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- určí geografickou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie ➤ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů ➤ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ➤ přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině ➤ vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci	Vesmír, sluneční soustava, planety, hvězdy, galaxie, přirozené a umělé družice Země Tvar a pohyby Země, jejich důsledky Znázornění zemského povrchu Přírodní oblasti, podnebná pásma, základní podmínky pro život na Zemi	Vesmír a hvězdy Sluneční soustava Země jako vesmírné těleso, tvar, velikost, pohyby – délka dne a noci, 4 roční období Měsíc a umělé družice Země – výzkum Glóbus – tvar Země, pohyby a jejich důsledky Určování geografické polohy, časová pásma Mapy – obsah map Přírodní sféry Země, krajinná sféra Země a její základní části: - litosféra: morfologie dna oceánů a souše, modelace zemského povrchu působením vnějších a vnitřních sil	Environmentální výchova <i>Vztah člověka k prostředí</i> <i>Základní podmínky života</i> <i>Ekosystémy</i> <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> Mediální výchova <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i> <i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i> Multikulturní výchova <i>Etnický původ</i> <i>Kulturní difference</i> <i>Lidské vztahy</i>

[illegible]

- členění hospodářství do jednotlivých sektorů - zhodnotí charakter zemědělství v ČR - zhodnotí surovinovou základnu ČR a její využití, posoudí výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren - posoudí průmyslová odvětví a rozmístění jednotlivých závodů, podíl na zahraničním obchodu i jejich vliv na ŽP (vyhledává v tematických mapách) - doloží na příkladech návaznost zemědělství a potravinářského průmyslu - rozlišuje mezi jednotlivými druhy dopravy podle prostředí i účelu - vymezí a vyhledává v mapách hlavní dopravní tahy, posoudí jejich kvalitu a využití - člení cestovní ruch a vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu a jejich atraktivitu, vyhledá přírodní i kulturní památky UNESCO - objasní základní pojmy zahraničního obchodu - rozlišuje výrobní a nevýrobní služby, státem placené služby, služby soukromého sektoru - pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí jejich zaměření	Česká republika	ČR a svět (mezinárodní organizace) územní členění - regiony	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kooperace a kompetice</i> Výchova demokratického občana
--	-------------------------------	---	--

- rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR - komplexně srovnává jednotlivé regiony ČR podle vybraných kritérií: z hlediska přírodních podmínek, osídlení, hospodářského potenciálu, životní úrovně, kvality ŽP, možnosti dalšího rozvoje a bariér, hodnotí společné znaky, specifické prvky a podmínky - vyjadřuje své názory na kvalitu jednotlivých regionů, preference a nepreference konkrétních lokalit k bydlení, k pracovním příležitostem, k cestování, rekreaci apod. - specifikuje polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místní oblasti, posuzuje její postavení v rámci státu, její přednosti, bariéry a rizika v dalším rozvoji	- regiony	oblasti - kraje ČR (14 krajů) místní region	<i>Formy participace občanů v politickém životě</i> <i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>
--	-------------------------	---	---

6.6 Umění a kultura

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa. Vzdelávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

Oblast **Umění a kultura** je zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

6.6.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností může žák uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *vokálních činností* je práce s hlasem, při které dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje, jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Časové a organizační vymezení

1.8 – 1 hodina týdně

2.8 – 1 hodina týdně

3.8 – 1 hodina týdně

4.8 – 1 hodina týdně

Daný předmět se realizuje v kmenových učebnách, v případě potřeby v učebně s technickým vybavením k reprodukci hudby, či v aule školy, kde je umístěn klavír, a jsou k dispozici další hudební nástroje.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žáci dokážou vyhledávat a třídit informace, efektivně je využívat v procesu učení, umí operovat s obecně využívanými termíny, znaky a symboly, umí uvádět věci do souvislostí, umí kriticky posuzovat získané poznatky a dovednosti, umí posoudit vlastní pokrok, kriticky zhodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů – žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí, je mu předkládáno dostatečné množství estetických prožitků a dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomil, že různí lidé mohou vnímat stejnou věc různě

Kompetence komunikativní – žáci umí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory na hudbu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně, umí naslouchat druhým, porozumět jim, vhodně reagovat, rozumí různým typům komunikačních prostředků, tvořivě je využívá, aktivně se zapojuje do společenského dění

Kompetence sociální a personální – žák umí spolupracovat ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě v rámci celé třídy, umí respektovat různé názory a hlediska, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, žák má vybudovány zásady chování na kulturních akcích

Kompetence občanské – žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní – žák používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, využívá znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě

- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období

Žák s PPO

- doprovází písně pomocí ostinata
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- rozeznává různé hudební žánry
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - v rámci pěveckého a mluvního projevu rozšiřuje hlasový rozsah, pečuje o hlasovou hygienu - intonuje a vokálně improvizuje – v durových a mollových tóninách - orientuje se v notovém záznamu melodie, umí jej reprodukovat - reflektuje vokální projev, improvizuje jednoduché hudební formy - pracuje s hudebním rytmem - rozvíjí hudebního sluch a hudební představivost Žák - hraje na hudební nástroje – reprodukuje jednoduché melodie, motivy, tvoří doprovody, improvizuje	Vokální činnosti	Intonační žebříček – volné nástupy všech stupňů v dur i moll, rozšiřování hlasového rozsahu Lidová píseň, její interpretace, lidový dvojhlas, trojhlas Sluchová analýza intervalů Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Reprodukce tónů, zachycování rytmu pomocí notového záznamu, zápis jednoduchých melodií Rozšiřování repertoáru lidových i umělých písní, vytváření jednoduchých doprovodů. Zpěv kánonů	Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání <i>Kreativita</i> <i>Komunikace</i> <i>Kooperace a kompetice</i>
	Instrumentální činnosti	Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře (+event. flétna či kytara), důraz na rytmické nástroje Hudební nástroje	

- umí zaznamenat pomocí jednoduchého notového zápisu notové úryvky - vyjadřuje hudební i nehmudbní představy pomocí hudebního nástroje - tvoří jednoduché doprovody Žák - tvoří rytmické vícehlasy - pohybově ztvárňuje hudbu - hraje pohybové hry, ovládá jednoduché taneční kroky Žák - seznamuje se s hudebními díly a jejich autory - analyzuje hudební skladby - analyzuje hudební styly, žánry - seznamuje se s populární hudbou	Hudebně pohybové činnosti a rytmická výchova Poslechové činnosti	Základní dovednosti v psaní jednoduchého notového záznamu, orientace v něm Rytmické, melodické, tempové, dynamické hudební představy, jejich interpretace Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy Rytmický vícehlas – dvojhlas, trojhlas, taktování Pohybové ztvárnění hudby, reakce na změny tempa, reakce, vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace Orientace v prostoru, pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci, taneční kroky (polka, valčík, menuet) A. Vivaldi – Čtvero ročních období, J. S. Bach – Braniborské koncerty, fugy, G.F. Handel – vybrané skladby, W. A. Mozart – vybrané skladby, L. v. Beethoven – vybrané skladby Mimohudební ztvárnění hudby (obraz, pohyb) Rozdělení hudebních stylů, slohů Slovní charakteristika hudebního díla Současné hudební aktuality	Multikulturní výchova <i>Kulturní diference</i> <i>Multikulturalita</i>
---	--	--	--

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - zdokonaluje hlasovou techniku, pečuje o hlasovou hygienu - ovládá vícehlasý zpěv	Vokální činnosti	Rozšiřování hlasového rozsahu (sledování mutačních procesů) Uplatňování hudebně-teoretických dovedností a znalostí ve vícehlasém zpěvu (tzv. kadence – TSĐT)	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i> <i>Komunikace</i>

- správně intonuje a vokálně improvizuje – v durových a mollových tóninách - orientuje se v notovém záznamu melodie, reprodukuje ji - cítí dle svých předpokladů hudební rytmus Žák - ovládá základní stupnice a akordy - rozpozná základní hudební formy - ovládá notový zápis - seznámí se s vybranými hudebními institucemi - seznamuje se s populární hudbou, tříbí svůj hudební vkus - v rámci klasické hudby se učí základy jednotlivých hudebních slohů Žák - seznamuje se s hudebními nástroji a v rámci svých předpokladů se učí jednoduché instrumentaci - tvoří jednoduché doprovody, improvizuje - vyjadřuje hudební i nehmelní představy pomocí hudebního nástroje - tvoří doprovody pro hudebně dramatické projevy Žák - seznamuje se s hudebními díly jednotlivých skladatelů	Teorie a dějiny hudby Instrumentální činnosti Poslechové činnosti	Rozšiřování repertoáru zpívaných písní – zpěv spirituálů, kánonů, lidová píseň (lidový dvojhlas, trojhlas), folková píseň Orientace ve složitějších rytmech, jejich grafický záznam, rytmický diktát Stupnice dur, moll, chromatická, celotónová Základní akordy a jejich obraty, jejich praktické využití HF v návaznosti na hudební slohy (baroko – fuga, concerto grosso, klasicismus – sonátová forma) Grafika notového záznamu, dynamické, tempické značky, klíče, posuvky Významné hudební instituce (v návaznosti na festival Pražské jaro) Dějiny populární hudby, důraz na vznik jazzu v USA Hudeb. formy – opera, balet, muzikál, opereta Stručné seznámení s hudebními slohy – renesance, baroko, klasicismus, typické hudební formy, vybraní skladatelé Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře (+event. flétna či kytara), důraz na rytmické nástroje Rytmické, melodické, tempové, dynamické hudební představy, jejich interpretace Skládání a vlastní interpretace písní na dané téma J. S. Bach, W. A. Mozart, J. Haydn, L. v. Beethoven a další vybraní skladatelé, poslech a rozbor jejich stěžejních skladeb (výběr) Hudební poznávačka	<i>Kooperace a kompetice</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní diference</i> <i>Multikulturalita</i>
---	---	--	---

- interpretuje znějící hudbu, analyzuje hudební skladby		Současné hudební trendy, aktuality	
---	--	------------------------------------	--

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - zdokonaluje si hlasovou techniku v rámci svých předpokladů - pečuje o hlasovou hygienu - ovládá vícehlasý zpěv Žák - seznamuje se s významnými interprety vážné hudby - seznamuje se a porovnává jednotlivé hudební slohy - aktivně i pasivně se v rámci svých předpokladů seznamuje s hudebními nástroji - ovládá základní pojmy z hudební teorie Žák - seznamuje se s hudebními nástroji a v rámci svých předpokladů se učí jednoduché instrumentaci	Vokální činnosti Teorie a dějiny hudby Instrumentální činnosti	Upevňování již osvojených pěveckých dovedností, jejich prohlubování, nasazení tónu, dýchání, vokalizace, frázování, rozšiřování hlasového rozsahu Uplatňování dříve osvojených intonačních dovedností v durovém i mollovém tónorodu Zpěv lidových písní (inspirace v repertoáru skup. Muzica Bohemica, Čechomor, Hradišťan) Zpěv umělých písní vytvořených skladateli z oblasti tzv. populární hudby Vybraní významní naši i zahraniční interpreti vážné hudby, jejich medailonky Porovnávání jednotlivých hudebních slohů, jejich odraz v české hudbě, upevňování vědomostí z předchozích ročníků Složení symfonického orchestru, typy hudebních seskupení (duo, trio, kvartet, kvintet, sextet) Procvičování a rozšiřování znalostí hudební teorie (dynamika, tempo, metrum, solo, tutti) Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře (+event. flétna či kytara), důraz na rytmické nástroje	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i> <i>Komunikace</i> <i>Kooperace a kompetice</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní diference</i> <i>Lidské vztahy</i> <i>Multikulturalita</i>

- tvoří jednoduché doprovody, improvizuje - vyjadřuje hudební i nehmenní představy pomocí hudebního nástroje - tvoří doprovody pro hudebně dramatické projevy Žák - seznamuje se s významnými skladbami vybraných autorů - interpretuje znějící hudbu, analyzuje hudební skladby - zajímá se o populární hudba Žák - seznámí se s programy umožňující úpravu zvukové stopy, učí se pracovat s vytvořenou zvukovou stopou	Poslechové činnosti Multimédia - úprava a práce se zvukem	Využití zkušeností žáků ze ZUŠ ovládajících hru na hudební nástroje Skládání a vlastní interpretace písní na dané téma Důraz na osobnosti klasicistních skladatelů. (Mozart, Haydn, Beethoven – vybrané skladby, jejich rozbor, mimohudební ztvárnění – obraz, tanec, dramatická výchova) Klasicismus v Čechách Vývoj populární hudby, současné trendy, hudební aktuality Specifika zvukových stop, tvorba zvuků, dabing	
--	---	--	--

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - zdokonaluje si hlasovou techniku - pečuje o hlasovou hygienu, upevňuje správné návyky - rozvíjí dovednosti ve vícehlasém zpěvu	Vokální činnosti	Upevňování již osvojených pěveckých dovedností, jejich prohlubování, nasazení tónu, dýchání, vokalizace, frázování, rozšiřování hlasového rozsahu Uplatňování dříve osvojených intonačních dovedností v durovém i mollovém tónorodu Rozšiřování pěveckého repertoáru, zpěv cizojazyčných písní	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Kreativita</i> <i>Komunikace</i> <i>Kooperace a kompetice</i> Multikulturní výchova

Žák - seznamuje se s vybranými hudebními slohy, styly, žánry Žák - seznamuje se s významnými hudebními tělesy a institucemi - rozpoznává umění a kýč Žák - seznamuje se s hudebními nástroji a v rámci svých předpokladů se učí jednoduché instrumentaci - tvoří jednoduché doprovody, improvizuje - umí pracovat s moderní technikou, vytváří zvukový záznam hudby Žák - seznamuje se s hudebními díly vybraných skladatelů, porovnává je - analyzuje hudební skladbu - sleduje současné trendy v populární hudbě	Teorie a dějiny hudby	Romantismus v naší i zahraniční hudbě Hudební směry XX. století, vybraní skladatelé a interpreti Porovnávání doposud probraných hud. slohů Vývoj opery Souvislosti mezi jazzem a vážnou hudbou Epizody ze života skladatelů vážné i nonartificiální hudby	Lidské vztahy Etnický původ
	Instrumentální činnosti	Výběr nejvýznamnějších hudebních těles, institucí, časopisů Diskuse na téma „Umění a kýč“ Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře (+event. flétna či kytara), důraz na rytmické nástroje Využití zkušeností žáků ze ZUŠ ovládajících hru na hudební nástroje Skládání a vlastní interpretace písní na dané téma	Mediální výchova Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
	Poslechové činnosti	Porovnávání hudebních skladeb jednotlivých slohových období, jejich analýza Světová a česká opera, opereta, muzikál Hudební poznávačka Současné trendy v populární hudbě, hudební aktualita	

6.6.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) jako k prostředku, který se podílí na způsobu přijímání reality a jejího zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatňování vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Časové a organizační vymezení

- 1.8 – 2 hodiny týdně
- 2.8 – 2 hodiny týdně
- 3.8 – 1 hodina týdně
- 4.8 – 1 hodina týdně

Výtvarná výchova se vyučuje v odborné učebně vybavené potřebným materiálem a zařízením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a kriticky posuzuje

Kompetence k řešení problémů – žák využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní – žák umí výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, dokáže naslouchat druhým, porozumět jim a vhodně reagovat na odlišné názory, aktivně se zapojuje do společenského dění

Kompetence sociální a personální – žák spolupracuje ve skupině a ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, přispívá k diskusi, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské – žák respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní – žák používá účinně a bezpečně různé materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, užívá některých metod uplatňovaných v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika, fotografie, video, animace)
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a vysvětluje své postoje k nim
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Žák s PPO

- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - pracuje s prvky vizuálně obrazného vyjádření -liniemi, Tvary, objemy, barevností, světlostními vztahy, texturou, rytmem - uspořádává objekty do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vnímá a uplatňuje při vlastní tvorbě mimovizuální podněty - setkává se s výtvarnou tvorbou (fotografií, filmem, tiskovinami .)	Rozvíjení smyslové citlivosti	Zobrazování přírodních i umělých forem, poznávání zákonitostí stavby přírodnin a tvarů předmětu Nácvik čar, hry s čarami Zobrazování lidské figury a portrétu Dekoratивní práce s využitím lineární, tvarové a barevné kompozice Základy teorie barev, hry a experimentování s barvami Prostorové práce s použitím přírodních materiálů Skulptura a plastika – práce s keramickou hlinou Návštěvy výstav ve městě	Multikulturní výchova <i>Kulturní difference</i>
Žák - vyjadřuje různými prostředky své emoce, pocity, nálady, představy a osobní zkušenosti - využívá různých typů a možností vizuálně obrazných vyjádření – kresba, malba, skulptura, ilustrační tvorba, tvorba prostorových objektů, výtvarné akce	Uplatňování subjektivity	Poznávání lidí – tematika ze života dětí, rodiny, města nebo obce, společnosti, jiných národů a kultur ze současnosti i minulosti Ilustrace textů – národní , evropská i světová literatura Výtvarné zpracovávání fantazijních námětů a představ o jiných civilizacích a historických epochách	Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech <i>Evropa a svět nás zajímá</i>
Žák - zaujímá osobní postoj a porovnává a zdůvodňuje odlišné interpretace samostatně vytvořených nebo	Ověřování komunikačních účinků	Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Voda a život v ní</i> <i>Odpadové suroviny jako výtvarný materiál</i>	Environmentální výchova <i>Základní podmínky života</i>

přejatých obrazně vizuál. vyjádření - chápe záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních prací i děl různých oborů výtvarného umění		Besedy o umění – poznávání historického i současného výtvarného umění a jeho žánrů, základní orientace v oblasti výtvarné kultury	
--	--	--	--

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - pracuje s prvky vizuálně obrazného vyjádření -liniemi, Tvary, objemy, barevností, světlostními vztahy, texturou, rytmem - uspořádává objekty do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vnímá a uplatňuje při vlastní tvorbě mimovizuální podněty - setkává se s výtvarnou tvorbou (fotografií, filmem, tiskovinami, elektronickými médii, reklamou) a používá jejich výběr v kombinacích a variacích ve vlastní tvorbě Žák - vyjadřuje různými prostředky své emoce, pocity, nálady, představy a osobní zkušenosti - využívá různých typů a možností vizuálně obrazných vyjádření – kresba, malba, socha, ilustrace, tvorba, tvorba prostorových objektů, výtvarné akce	Rozvíjení smyslové citlivosti	Zobrazování přírodních i umělých forem – přírodniny, předměty a architektura Zobrazování zvířat a jejich životního prostředí Lidská postava ve zjednodušeném pohybu Základní zásady zobrazování prostoru Seznámení s písmem – hry s písmeny Skulptura a plastika – práce s keramickou hlinou Návštěvy výstav ve městě Prostorové a materiálové práce z dostupných a přírodních materiálů	Osobnostní a sociální výchova <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <i>Poznávání lidí</i>
	Uplatňování subjektivity	Poznávání lidí – tematika ze života dětí, rodiny, města nebo obce, společnosti, jiných národů a kultur ze současnosti i minulosti Výtvarné vyjadřování pocitů a duševních stavů Experimentování s barvami jako psychologickým výtvarným prostředkem Objevujeme Evropu - ilustrace s náměty z Evropy i různých zemí světa Zájmy, koníčky - tolerance	Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech <i>Objevujeme Evropu a svět</i>

Žák - zaujímá osobní postoj a porovnává a zdůvodňuje odlišné interpretace samostatně vytvořených nebo přejatých obrazně vizuálních vyjádření - chápe záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních prací i děl různých oborů výtvarného umění	Ověřování komunikačních účinků	Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí Les, prales a život v něm Odpadové suroviny jako výtvarný materiál Besedy o umění – poznávání historického i současného výtvarného umění a jeho žánrů, základní orientace v oblasti výtvarné kultury	Environmentální výchova <i>Ekosystémy</i> <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>
---	--	--	--

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - pracuje s prvky vizuálně obrazného vyjádření -liniemi, Tvary, objemy, barevností, světlostními vztahy, texturou, rytmem - uspořádává objekty do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vnímá a uplatňuje při vlastní tvorbě mimovizuální podněty - setkává se s výtvarnou tvorbou (fotografií, filmem, tiskovinami, elektronickými médii, reklamou...) - používá jejich výběr v kombinacích a variacích ve vlastní tvorbě	Rozvíjení smyslové citlivosti	Zobrazování přírodních i umělých forem – zajímavé přírodniny, předměty a jejich skupiny Architektonické prvky a zákonitosti jejich zobrazování Prostorové útvary a skupinové práce v materiálu Stylizace a zjednodušování, používání symbolů Uplatňování stylizace v jednoduchých pracích volné a užité grafiky Lidé a jejich kultura – odlišnosti v odívání různých národů, textilní techniky, experimentování Animace a počítačová grafika Výtvarné vyjadřování pocitů a duševních stavů	Osobnostní a sociální výchova <i>Komunikace</i> Multikulturní výchova <i>Etnický původ</i>

vyjádření - chápe záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních prací i děl různých oborů výtvarného umění			
--	--	--	--

6.7 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Důležité je, aby žáci pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** je realizována v souladu s věkem žáků v předmětech **Biologie a Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta zdravotní tělesná výchova a vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví je rozložen do výuky tělesné výchovy v primě až v kvartě.

6.7.1 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Vzdělávací obor tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových schopností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení. Pokud není zdravotní tělesná výchova zařazena do vzdělávacího plánu jako samostatný předmět, musíme o to větší důraz tomuto věnovat v předmětu tělesná výchova. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby

preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Časové a organizační vymezení

1.8 – 2 hodiny týdně

2.8 – 2 hodiny týdně + pětidenní lyžařský výchovně-vzdělávací kurz

3.8 – 2 hodiny týdně

4.8 – 2 hodiny týdně

V sekundě je zařazen pětidenní lyžařský výchovně-vzdělávací kurz (LVVZ) zaměřený na výuku základů sjezdového lyžování a bezpečnost pohybu v zimní horské krajině. Výuka dívek a chlapců probíhá odděleně. V případě nutnosti lze vytvářet skupiny chlapců nebo dívek z různých ročníků. V jarním a podzimním období jsou pro výuku využívána sportoviště Tyršova stadionu, přírodní prostředí okolí školy a tělocvična gymnázia. V zimním období je kromě tělocvičny a sauny využíván přírodní zimní stadion.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žák poznává smysl a cíl pohybového učení, má pozitivní vztah k vlastnímu zdokonalování, dovede vyhodnotit stav vlastních dovedností a znalostí a je schopen naplánovat, jakým způsobem se může zlepšovat, poznává zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence k řešení problémů – žák dokáže vnímat nejrůznější problémové situace, které vznikají v tělesné výchově a sportu i mimo tuto oblast, dokáže rozpoznat a pochopit problém a jeho příčiny, snaží se hledat způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastní úsudek a zkušenosti, dokáže ochránit zdraví a životy při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence komunikativní – žák rozumí různým typům běžně užívaných gest a jiným informačním a komunikačním prostředkům užívaných v tělesné výchově a sportu, využívá své komunikativní dovednosti ke zlepšení výkonu v kolektivních sportech, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně

Kompetence sociální a personální – žák si prostřednictvím tělesné výchovy a sportu vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby se nedostával do konfliktu s ostatními, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty k ostatním, v případě potřeby dokáže poskytnout pomoc

Kompetence občanské – žák se dokáže racionálně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, dokáže poskytovat první pomoc, aktivně se zapojuje do dění v oblasti tělesné kultury, respektuje, oceňuje a chrání naše sportovní tradice

Kompetence pracovní – žák dokáže bezpečně používat různé nářadí a náčiní v tělesné výchově a sportu, umí dodržovat vymezená pravidla využívaných sportovišť, dokáže se přizpůsobit změněným podmínkám

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc hendikepovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci
- v případě potřeby zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotního oslabení
- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Žák s PPO

- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

prima			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - chápe význam pohybových činností v různých formách pro zdravý způsob života - zná pravidla bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu - jsou mu vlastní základní hygienická pravidla - dokáže poskytnout první pomoc v různých situacích Žák - zná svá konkrétní zdravotní oslabení a průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, která vedou ke zlepšení jeho stavu	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost v tělesné výchově Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	Rekreační a výkonnostní sport, význam sportu pro zdravý způsob života Poučení o bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu, prevence úrazů, nebezpečí ve změnách klimatických podmínkách, základní hygienická pravidla Rozdělení první pomoci, stavy bezprostředně ohrožující život Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, kondiční programy zaměřené preventivně i pro žáky s různým oslabením, vhodně volený kruhový trénink, saunování	Environmentální výchova <i>Vztah člověka k prostředí</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i> <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> <i>Komunikace</i> <i>Kooperace a kompetice</i>
Žák - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti a odrazové schopnosti v bězích a skocích - samostatně volí a uplatňuje vhodné rozvojové činnosti	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Atletika	Průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda, speciální běžecká cvičení: běh na 60m (technika a taktika běhu v závodech) Motivovaný běh v terénu – do 20 minut souvislý rovnoměrný, do 12 minut nerovnoměrný, vytrvalý běh na dráze do 800m (dívky), do 1500m (chlapci) Běh v zatáčce	

[illegible]

- dokáže správně reagovat v situacích ohrožení zdraví, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc Žák - chápe význam pohybových činností v různých formách pro zdravý způsob života - zná pravidla bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu - jsou mu vlastní základní hygienická pravidla - dokáže poskytnout první pomoc v různých situacích Žák - zná svá konkrétní zdravotní oslabení a průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, která vedou ke zlepšení jeho stavu Žák - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti a odrazové schopnosti v bězích a skocích - samostatně volí a uplatňuje vhodné rozvojové činnosti - zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého a vytrvalého běhu v terénu i na dráze - podle svých předpokladů zvládá techniku hodů míčkem z rozběhu	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost v tělesné výchově Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Atletika	Rozdělení zdravotních oslabení, vhodný pohybový režim, prevence, vhodné oblečení a obutí, zásady správného držení těla, dechová cvičení, nevhodná cvičení a činnosti Rekreační a výkonnostní sport, význam sportu pro zdravý způsob života Poučení o bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu, prevence úrazů, nebezpečí ve změněných klimatických podmínkách, základní hygienická pravidla Druhy krvácení, zástava krvácení Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, kondiční programy zaměřené preventivně i pro žáky s různým oslabením, vhodně volený kruhový trénink, saunování Průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda, speciální běžecká cvičení: běh na 60m (technika a taktika běhu v závodech), Motivovaný běh v terénu – do 20 minut souvislý rovnoměrný, do 12 minut nerovnoměrný, vytrvalý běh na dráze do 800m (dívky), do 1500m (chlapci) Štafetová předávka Hod míčkem z rozběhu (150g), Skok do dálky z plného rozběhu a odrazem z břevna Skok do výšky z plného rozběhu (volba stylu podle podmínek) Základy gymnastiky – průpravná cvičení – nácvik jednoduchých postojů, poloh, názvosloví, akrobacie, cvičení na nářadí	
---	---	---	--

- dokáže hrát sportovní hru podle pravidel žákovské kategorie Žák - je připraven v případě nutnosti chránit své zdraví sebeobranou a zamezit případným zraněním znalostí pádové techniky Žák - dokáže využívat sjezdové lyže ke své rekreaci a zlepšování fyzické kondice - dovede se pohybovat v zimním terénu, na vlecích - zná nebezpečí hor Žák - zvládá základní pohyb na bruslích, dívky znají základní prvky krasobruslení, chlapci základy ledního hokeje - zná bezpečnostní pravidla - je seznámen s nebezpečím přírodních ledových ploch Žák - dokáže používat smluvené signály, povely, gesta a značky, dokáže organizovat a rozhodovat ve sport. soutěžích, vyhodnotit sport. výkony	Úpoly	Drobné úpoly, přetahy, přetlaky, úpolové hry, pádová technika a základy sebeobrany	
	Lyžování	pětidenní LVVZ zaměřený na sjezdové lyžování a jízdu na vleku a bezpečnost pohybu v zimní horské krajině	
	Bruslení	Výuka základů bruslení, hry na bruslích, dívky – krasobruslení, chlapci – lední hokej Pravidla bezpečnosti	
	Činnosti podporující pohybové učení Komunikace a organizace v tělesné výchově	Vstupní testy – leh-sed, běh na 50 m, hod plným míčkem 2 kg, test obratnosti, shyby (chlapci), skok z místa, běh 500m (dívky), 1000m (chlapci) Pravidla osvojování pohybových činností Gestikulace rozhodčích v jednotlivých hrách	

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - chápe význam pohybových činností v různých formách pro zdravý způsob života - zná pravidla bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu - jsou mu vlastní základní hygienická pravidla - dokáže poskytnout první pomoc v různých situacích Žák - zná svá konkrétní zdravotní oslabení a průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, která vedou ke zlepšení jeho stavu Žák - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti a odrazové schopnosti v bězích a skocích - samostatně volí a uplatňuje vhodné rozvojové činnosti - zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého a vytrvalého běhu v terénu i na dráze	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost v tělesné výchově Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Atletika	Rekreační a výkonnostní sport, význam sportu pro zdravý způsob života Poučení o bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu, prevence úrazů, nebezpečí ve změnách klimatických podmínkách, základní hygienická pravidla Obvazová technika, tepelná poranění Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, kondiční programy zaměřené preventivně i pro žáky s různým oslabením, vhodně volený kruhový trénink, saunování Průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda, speciální běžecká cvičení: běh na 60m (technika a taktika běhu v závodech), běh na 100m (chlapci) Motivovaný běh v terénu – do 20 minut souvislý rovnoměrný, do 12 minut nerovnoměrný, vytrvalý běh na dráze do 1500m (dívky), do 3000m (chlapci) Štafetový běh Hod míčkem z rozběhu (350g), vrh koulí spojení sunu a odvrhu Skok do dálky z plného rozběhu a odrazem z břevna	Environmentální výchova <i>Vztah člověka k prostředí</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> Multikulturní výchova <i>Lidské vztahy</i>

Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - chápe význam pohybových činností v různých formách pro zdravý způsob života - zná pravidla bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu - jsou mu vlastní základní hygienická pravidla - dokáže poskytnout první pomoc v různých situacích Žák - zná svá konkrétní zdravotní oslabení a průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, která vedou ke zlepšení jeho stavu Žák - podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti a odrazové schopnosti v bězích a skocích - samostatně volí a uplatňuje vhodné rozvojové činnosti - zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého a vytrvalého běhu v terénu i na dráze	Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost v tělesné výchově Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Atletika	Rekreační a výkonnostní sport, význam sportu pro zdravý způsob života Poučení o bezpečnosti při provádění tělesné výchovy a sportu, prevence úrazů, nebezpečí ve změně klimatických podmínkách, základní hygienická pravidla Zlomeniny, transport raněných, dopravní nehody Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a další cvičení, kondiční programy zaměřené preventivně i pro žáky s různým oslabením, vhodně volený kruhový trénink, saunování Průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda, speciální běžecká cvičení: běh na 60m (technika a taktika běhu v závodech), běh na 100m (chlapci) Motivovaný běh v terénu – do 20 minut souvislý rovnoměrný, do 12 minut nerovnoměrný, vytrvalý běh na dráze do 1500m (dívky), do 3000m (chlapci) Štafetový běh Hod míčkem z rozběhu (350g), vrh koulí spojení sunu a odvrhu	Environmentální výchova <i>Vztah člověka k prostředí</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> <i>Komunikace</i> <i>Kooperace a kompetice</i>

Žák - zvládá základní herní činnosti jednotlivce, jednoduché herní kombinace, základní herní systémy - dokáže hrát sportovní hru podle pravidel žákovské kategorie Žák - je připraven v případě nutnosti chránit své zdraví sebeobranou a zamezit případným zraněním znalostí pádové techniky Žák - zvládá základní pohyb na bruslích, dívky znají základní prvky krasobruslení, chlapci základy ledního hokeje - zná bezpečnostní pravidla - je seznámen s nebezpečím přírodních ledových ploch Žák - dokáže používat smluvené signály, povely, gesta a značky, dokáže organizovat sportovní soutěže, vyhodnotit sportovní výkony, rozhodovat ve sportovních soutěžích	Sportovní hry	Podle prostorových, klimatických a dalších možností budou zařazeny minimálně dvě z těchto sportovních her: kopaná, odbíjená, košíková, házená, florbal, korfbal, lední hokej, přehazovaná, vybíjená, nohejbal, softbal, frisbee Rozhodování hry, organizování turnaje, hra s využíváním herních kombinací a systémů Sledování dovedností ve vybraných testech zaměřených na zvládnutí HČJ	
	Úpoly	Drobné úpoly, přetahy, přetlaky, úpolové hry, pádová technika a základy sebeobran	
	Bruslení	Výuka základů bruslení, hry na bruslích, dívky – krasobruslení, chlapci – lední hokej Pravidla bezpečnosti	
	Činnosti podporující pohybové učení Komunikace a organizace v tělesné výchově	Vstupní testy – leh-sed, běh na 50 m, hod plným míčkem 2 kg, test obratnosti, shyby (chlapci), skok z místa, běh 500m (dívky), 1000m (chlapci) Pravidla osvojování pohybových činností Gestikulace rozhodčích v jednotlivých hrách	

6.8 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Koncepce této oblasti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejích rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Svět práce**, **Využití digitálních technologií** a **Práce s laboratorní technikou**.

6.8.1 Svět práce

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Ve III. ročníku předmětu Svět práce je kladen důraz na nácvik psaní všemi deseti prsty a úpravu písemností.

Ve IV. ročníku předmětu Svět práce se žáci setkávají s pojmy trh práce, volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání a podnikání. Seznamují se s různými druhy pracovišť, s požadavky kvalifikačními, zdravotními a osobnostními, prohlubují sebepoznávání a využívají poradenských služeb. Své znalosti si ověřují i prakticky během exkurzí na různá pracoviště a besedami s lidmi z různých pracovních a studijních oborů.

Časové a organizační vymezení

1.8 – 1 hodina týdně

2.8 – 1 hodina týdně

Předmět Svět práce se vyučuje ve III. ročníku v učebně výpočetní techniky, ve IV. ročníku ve speciální učebně s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – žáci vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v tvůrčích činnostech a praktickém životě, operují s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí i z praxe a vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů – žáci vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznávají a řeší problémy, vyhledávají informace vhodné k řešení problému, ověřují prakticky správnost řešení.

Kompetence komunikativní – žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory, naslouchají promluvám druhých lidí, využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence pracovní – žáci využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření. Žáci se orientují v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápou podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Žák s PPO

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - dokáže psát plynule všemi deseti bez koukání na prsty, zvládne psát podle předlohy i diktátu - umí správně psát znaménka a číslice	Nácvik psaní všemi deseti	Zahájení práce s textovým editorem, nastavení písma, okrajů dokumentu, řádkování, odstavce, zavření a otevření dokumentu. Hmatová metoda, držení rukou, prstoklad, správné sezení u počítače. Nácvik písmen a znamének I (d, f, j, k, a, ů, l, s, u, r, i, čárka, p, q, h, g, e, o, w, z, t, ú). Nácvik písmen a znamének II (m, tečka, v, velká písmena, y, pomlčka, c, n, b, x). Nácvik písmen a znamének III (í, č, á, ř, é, š, ě, ý, ž, diakritická znaménka, vykřičník, otazník, dvojtečka, středník, výpustek, odsuvník, závorky, uvozovky). Číslice a značky. Psaní podle diktátu.	Mediální výchova <i>Fungování a vliv médií na společnost</i>
Žák - sestaví obchodní dopis, objednávku, umí správně napsat a umístit adresu	Normalizovaná úprava obchodních dopisů	Normy pro úpravu písemností. Umístění a úprava adres, přepravní údaje, obsah adres. Dopisy právníkům osobám a fyzickým osobám. Místo dodání nebo způsob dodání. Úprava obchodních a úředních dopisů, hlavička dopisu a doplňující údaje, dopisní papíry s předtiskem.	

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - zamýšlí se nad volbou povolání a souvislosti se schopnostmi, dovednostmi a vlastnostmi člověka - orientuje se v potřebě určitého vzdělání člověka	O volbě povolání a o nezaměstnanosti	Druhy životního nasazení – obživa, zaměstnání, podnikání, povolání, volba povolání, osobní schopnosti, vlohy, zájmy, možnosti výběru zaměstnání a uplatnění v něm, ekonomické předpoklady, zodpovědnost při volbě povolání, volba povolání jako jednorázový akt a jako příležitost k osobnímu	Osobnostní a sociální výchova <i>Sebezpoznání a sebezpojetí</i> <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> <i>Psychohygiena</i> <i>Kreativita</i>

- umí využívat internet, agentury, inzertní noviny k vyhledávání práce - chápe úlohu Úřadu práce		zrání, smysl povolání, typy povolání, potřeba vzdělání, typy škol.	<i>Poznávání lidí</i> <i>Mezilidské vztahy</i> <i>Komunikace</i> <i>Kooperace a kompetice</i> <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>
Žák - chápe výhody a nevýhody podnikání, zaměstnance a zaměstnavatele - orientuje se v pracovní smlouvě, uzavření a ukončení pracovního poměru - zná práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatelů	Zaměstnání, pracovní smlouva, pracovní poměr, zaměstnanec a zaměstnavatel	Tvůrci, podnikatelé a zaměstnanci, pracovní řád, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	
Žák - využívá své teoretické znalosti v praxi - setkává se s lidmi různých profesí - získává při besedách informace k lepší orientaci v pracovní sféře	Besedy a exkurze		

6.8.2 Využití digitálních technologií

Tento tematický okruh se vyučuje jako součást předmětu Informační a komunikační technologie (kap. 6.3.1).

6.8.3 Práce s laboratorní technikou

Tento tematický okruh se vyučuje jako součást předmětu Chemie (kap. 6.5.2).

6.9 Doplnující vzdělávací obory

6.9.1 Další cizí jazyk

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení

Cílem výuky dalšího cizího jazyka v nižších ročnících osmiletého gymnázia je poskytnout žákům další nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Stejně jako anglický jazyk je i další cizí jazyk chápán jako prostředek dorozumění, jako zprostředkovatel kulturního bohatství jazykových oblastí přesahujících oblast žákova mateřského jazyka. Zároveň je předmětem jazykového studia, slouží k rozvoji žákova myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů. Mezi nabídku dalších cizích jazyků patří **francouzský německý a španělský jazyk**.

Časové a organizační vymezení

2.8 – 2 hodiny týdně

3.8 – 2 hodiny týdně

4.8 – 3 hodiny týdně

Výuka se realizuje ve třídách dělených na dvě skupiny. Probíhá v kmenových třídách i v jazykové učebně s využitím audiovizuálních nahrávek a dále v učebně výpočetní techniky, kde lze využít k práci výukové kurzy.

Používaná řada učebnic vede žáka od začátečnické úrovně A1 po úroveň A2 tak, aby mohl plynule pokračovat ve studiu na vyšším stupni gymnázia. Vedle učebnic jsou využívány i časopisy a průběžně vypracovávány projekty. Podle aktuálních možností škola organizuje i zahraniční zájezdy a výměnné akce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k řešení problémů – žákům je umožněno řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí. Učí se opsat obsah své myšlenky, chybí-li slovní zásoba. Žáci jsou vedeni k porovnávání stavby cizího jazyka a češtiny, k vyhledávání shod a odlišností. Žákům jsou předkládány konkrétní situace, kdy je nezbytné užít cizí jazyk pro jejich řešení.

Kompetence komunikativní – žáci jsou vedeni ke komunikaci při plnění jednoduchých a rutinních úkolů, které vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných záležitostech.

Kompetence občanské – žáci získají představu o zvyklostech v zemích, jejichž je příslušný jazyk mateřštinou. Jsou vedeni k vytváření žádoucích občanských postojů pomocí analogií ze života daných zemí.

Kompetence sociální a personální – žáci účinně spolupracují ve skupině. V pracovní činnosti přijímají různé role a podílejí se na utváření tvořivé atmosféry v týmu. Přispívají k diskusi v malých skupinách i k debatě celé třídy a chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými.

Kompetence digitální – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Žák s PPO

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Žák s PPO

- pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

- sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci

Žák s PPO

- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Žák s PPO

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

6.9.1.1 Německý jazyk

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - osvojí si jednotlivá písmena celé abecedy - umí používat všechny hlásky, včetně specifických hlásek -používá správně větnou melodii	Zvuková a grafická stránka jazyka	Abeceda Znaky fonetické transkripce (pasivně) Výslovnostní cvičení jednotlivých hlásek, intonace Základní výslovnostní návyky	
Žák - umí utvořit jednoduché věty – oznamovací, tázací, věty se zápořem v přítomném čase	Mluvnice	Podstatná jména – určitý a neurčitý člen, plurálové tvary Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací Číslovky (0 - 1000) – základní. Slovesa - přítomný čas sloves pravidelných a sloves <i>sein a konjunktiv mögen</i>. Jednoduchý zápor Tázací věty (W-otázky – <i>Wer?, Wie? Wo?</i>) Tázací věty (Ja/Nein otázky) Osobní zájmena ve 3. pádě Zdvořilostní forma Sie	
Žák - rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje slovní zásobu ve vybraných okruzích	Slovní zásoba	Pozdravy Vlastnosti Členové rodiny Dům, návštěva	
Žák - umí navázat běžný společenský kontakt pomocí obvyklých forem	Komunikace	Pozdravy, oslovení, představování Získávání informací Představení rodiny Popis domu, pokojů	Osobnostní a sociální výchova <i>Mezilidské vztahy</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní difference</i> <i>Multikulturalita</i>

pozdravů, představování, poděkování a omluv - umí vyjádřit zdvořilou žádost -popíše svůj domov, bydliště -představí svou rodinu		Na návštěvě, nabídnutí pití Otázky na bydliště, profesi, národnost, věk, rodinu, sourozence, dům. Jak se Vám daří	
---	--	--	--

tercie			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - umí používat všechny hlásky, včetně specifických hlásek	Zvuková a grafická stránka jazyka	Výslovnostní cvičení jednotlivých hlásek, základní fonetické návyky	
Žák - umí utvořit jednoduché věty – oznamovací, tázací, věty se zápořem v přítomném čase - je schopen vyjádřit časové vztahy pomocí předložek	Mluvnice	Podstatná jména – určitý a neurčitý člen, plurálové tvary, přechylování Předložka <i>um, am</i> v časových údajích Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací Určování času oficiálně, neoficiálně für + 4. pád Slovesa - přítomný čas sloves <i>haben, mögen</i> a nepravidelných sloves <i>sprechen, essen, nehmen</i> Tvoření otázek Nepřímý pořádek slov Zápor <i>kein</i> 4. pád neurčitého členu W-otázky: <i>Wohin? Wann? Wie lange?</i> Časování sloves s odlučitelnými předponami	Osobnostní a sociální výchova <i>Mezilidské vztahy</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní difference</i> <i>Multikulturalita</i>
Žák - rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje slovní zásobu ve vybraných okruzích	Slovní zásoba	Zvířata Státy, cizí jazyky Jídlo a pití Školní pomůcky	

Žák - umí navázat běžný společenský kontakt pomocí obvyklých forem pozdravů, představování, poděkování a omluv - umí vyjádřit zdvořilou žádost - osvojí si vyjadřování času - naučí se používat vazby týkající se denního program - popíše počasí	Komunikace	Televize Denní program Dny v týdnu Německo, Rakousko, Švýcarsko Otázky a odpovědi na zvířata v domácnosti, jejich záliby a preference Znalost cizích jazyků, cestování Jídelní zvyklosti, oblíbené jídlo Oblíbené a neoblíbené školní předměty, popis školních pomůcek Kolik je hodin? Vyprávění o denním režimu	
--	--------------------------	--	--

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - Umí na dané úrovni vyslovovat všechny hlásky a správně intonovat Žák - osvojí si užití modálních sloves a slovesa werden - rozumí principu tvoření slov složených a používá je - postupně si osvojí minulý čas - vyjadřuje důvod svého rozhodnutí, stanoviska apod. ve vedlejší větě s <i>weil</i> Žák	Zvuková a grafická stránka jazyka Mluvnice Slovní zásoba	Fonetická a intonační cvičení, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Množné číslo podstatných jmen Další modální slovesa a sloveso werden Dvojitá spojka nicht – sondern Složená slova Přísluvečné určení místa a času Rozkazovací způsob Préteritum Vedlejší věta s <i>weil</i> Koníčky, sporty	Multikulturní výchova

- rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje slovní zásobu ve vybraných okruzích Žák - prohlubuje a procvičuje si základní komunikační obraty - umí vyjádřit návrh, úmysl - rozumí zákazům a příkazům - vyjadřuje dovednosti, touhy - vypráví o plánech na prázdniny - umí říct, co ho bolí, dát jednoduchou radu druhému v případě zdravotních obtíží	Komunikace	Dovolená, geografické názvy Oslava narozenin Nemoci, lidské tělo, u lékaře Zdravý životní styl Zranění Počasí Roční období, měsíce Povolání Dopravní prostředky Příroda Vyprávění o koníčcích a oblíbených sportovních aktivitách Vylíčení události s použitím minulého času Popis situace na obrázcích a fotkách Zdravý životní styl Cestování, prázdniny, dovolená Oslava narozenin, párty, dárky Jak se ti daří? Charakteristika počasí Zákazy a příkazy	<i>Kulturní difference</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Mezilidské vztahy</i>
--	--------------------------	---	--

6.9.1.2 Francouzský jazyk

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - si osvojí jednotlivá písmena celé abecedy - naučí se hláskovat	Zvuková a grafická stránka jazyka	Francouzská abeceda Základní prvky fonologického systému francouzštiny s důrazem na fonémy odlišné od českých či v češtině neexistující, na melodii vět, na vázání a navazování slov Elize – vypouštění koncového -e, -a u <i>le, la, ce, de, ne, que, je</i>	

- je schopen zapsat hláskovaná slova - naučí se vyslovovat francouzské samohlásky, skupiny samohlásek a souhlásky - rozlišuje intonaci věty oznamovací a tázací - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby - osvojí si pravopis probírané slovní zásoby a gramatických struktur <i>Žák v rozsahu probíraného učiva používá ústně i písemně jednotlivé gramatické kategorie a struktury:</i> - tvoří jednoduché věty oznamovací a tázací, v kladu i v záporu, v přítomném čase a v opisném futuru - vyjadřuje pomocí předložek pádové vztahy ve větě	Mluvnice	Pravopis probírané slovní zásoby s důrazem na výslovnost a pravopis francouzského <i>e</i> Podstatná jména – kategorie rodu a čísla, člen určitý a neurčitý, člen dělivý u vazeb po slovese <i>faire</i> označujících nějakou činnost (<i>faire du sport</i>), vynechávání členu při označení národnosti a povolání ve jmenném přísudku, vynechávání členu neurčitého a dělivého a jeho nahrazení předložkou <i>de</i> v předmětu přímém po záporu a po <i>il n'y a pas</i>, náhrada českého skloňování – stahování členu určitého <i>le, les</i> s předložkami <i>de, à</i> Přídavná jména – rod a číslo, postavení v přívlastku, vyjádření přívlastňování předložkou <i>de</i> Zájmena – osobní nesamostatná a samostatná, přívlastňovací, tázací a ukazovací nesamostatná Číslovky základní 1-100, vyjadřování data a hodin Slovesa – časování pravidelných sloves 1. třídy na <i>-er</i> (<i>parler</i>) a 2. třídy na <i>-ir</i> (<i>choisir</i>) v přítomném čase, zvláštnosti v časování sloves 1. třídy (<i>manger, commencer, préférer, acheter</i>), zvrtná slovesa, nejfrekventovanější nepravidelná slovesa 3. třídy (<i>être, avoir, faire, aller, je/tu peux, je/tu voudrais, je/tu sais, ça me plaît</i>), zápor, blízká budoucnost <i>futur proche aller</i> + infinitiv Předložky <i>à, en</i> u jmen měst a zemí	
---	------------------------	---	--

<i>Žák si aktivně osvojí přibližně 450 lexikálních jednotek, této slovní zásobě rozumí při čtení, poslechu, konverzaci a sám ji používá při vlastních ústních i písemných sděleních.</i> Žák - umí navázat běžný společenský kontakt pomocí obvyklých forem pozdravů, představování, poděkování a omluv - sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině, svých přátelích a běžných každodenních situacích - může klást a zodpovídat jednoduché otázky v rámci probíraného učiva	Slovní zásoba Komunikace	Syntax – podmět ve francouzštině, pořádek slov v oznamovací větě, věty s <i>il y a</i>, otázka ve francouzštině (intonací, pomocí <i>est-ce que</i>) Pozdravy, představení se Názvy evropských zemí a měst, různé národnosti a cizí jazyky Rodina a její členové, profese rodičů, domácí zvířata, jednoduchý fyzický popis osoby, její věk Pokyny vyučujícího, školní pomůcky Barvy Dny v týdnu, části dne, hodiny, běžné denní činnosti Zájmy a záliby Názvy měsíců v roce, datum Oslava narozenin, výběr dárku Pozdravit, představit se, hláskovat jméno, zeptat se, jak se někdo má, poděkovat, říct o sobě základní údaje: jméno, bydliště, národnost, cizí jazyky; vyplnit jednoduchý formulář, nadiktovat elektronickou adresu, požádat o zopakování toho, co bylo řečeno druhou osobou (<i>Pardon?</i>) Představit členy rodiny, jednoduše popsat osobu Komunikace ve třídě Vyjádřit časové údaje Vyjádřit preference Domluvit si čas a místo schůzky, vyjádřit plánování do budoucna, vlastní názor, souhlas a nesouhlas Napsat pozvánku na oslavu a blahopřání	Osobnostní a sociální výchova <i>Mezilidské vztahy</i> Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <i>Evropa a svět nás zajímá</i>
---	--	---	--

v učebnici, popř. s dvojjazyčným slovníkem			Kulturní difference Multikulturalita
Žák - je schopen ústně i písemně vyprávět o zážitcích z prázdnin, jak tráví volný čas, co jí k snídani, obědu a večeři, popsat své bydliště - hovoří o svých plánech a ptá se na plány druhých - zapojí se do jednoduché konverzace ostatních osob, vyjádří svůj názor a poskytne požadované informace	Komunikace	Elektronická komunikace Zeptat se na počasí Jednoduše popsat plán akce Požádat někoho o něco Mluvit o letních prázdninách a napsat jednoduchý pozdrav z prázdnin Popsat školní rozvrh Zeptat se na cestu a umět ji popsat Mluvit o tom, co se stalo Popsat byt, dům Popsat všední den, na stejné věci se zeptat kamaráda Zeptat se a určit, kolik co stojí, vyjádřit množství	Environmentální výchova <i>Vztah člověka k prostředí</i>

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně texty obsahující známou a částečně i neznámou slovní zásobu - <i>osvojí si pravopis dalších lexikálních jednotek a gramatických struktur</i> Žák v rozsahu probíraného učiva používá ústně i písemně jednotlivé gramatické kategorie a struktury: - ve větách používá kromě přítomného času, opisného	Zvuková a grafická stránka jazyka Mluvnice	Upevňování pozitivních výslovnostních i pravopisných návyků a ujasňování vztahu mezi těmito dvěma stránkami jazyka. Nepravidelnosti ve výslovnosti Podstatná jména – používání členů	

- je schopen formulovat letopočty - postupně si osvojí minulý čas jednoduchý pravidelných i nepravidelných sloves - naučí se používat minulý čas jednoduchý Žák - rozvíjí vyjadřovací schopnosti a obohacuje slovní zásobu ve vybraných okruzích Žák - osvojí si vazby, kterými se zeptá na cenu zboží - prohlubuje a procvičuje si základní komunikační obraty - naučí se používat vazby týkající se volného času - umí vyjádřit návrh, úmysl - rozumí zákazům a příkazům - vyjadřuje radost, potěšení, stav mysli - vyjadřuje stav objektů	Slovní zásoba Komunikace	Slovesa gustar, encantar, interesar; zájm. předmětu nepřímého, zájmena s předložkou; vztažné zájmeno que Stupňování přídavných jmen, věty srovnávací; zápor ve větě; dvojí zápor; příslovce todo, mucho/muy, bastante, poco, un poco, nada; slovesná vazba ir a + inf.; tener que + inf., poder + inf. Slovesa se změnou kmenové samohlásky (e-i); sloveso ser pro určení místa a doby konání; předložky s příslovečným určením času; předložky se slovesem ir; vazba antes de / después de + inf.; neurčitá zájmena algún, alguno, ningún, ninguno; zájmena předmětu přímého, lo; použití sloves estar- hay; přivlastňovací zájmena samostatná; neosobní vazby hay que, (no) se puede, está prohibido + infinitiv; rozkazovací způsob- kladný a záporný rozkaz pro 2. osobu j.č.; ukazovací zájmeno ese; postavení zájmen ve větě; věty zvolací; spojka si + sloveso v přít. čase; trpný rod a zvrtné se; minulý čas jednoduchý pravidelných sloves; minulý čas jednoduchý nepravidelných sloves ser, ir, estar, hacer, tener záliby, zájmy, volný čas; druhy filmů; výrazy spojené s frekvencí; město, místa ve městě, dopravní prostředky, kulturní události; dny v týdnu; školní předměty ; části domu/ bytu, nábytek ; předměty používané na cestách; fráze používané na návštěvě; druhy obchodů s potravinami; výrazy používané při nakupování; výrazy používané v restauraci; výrazy pro hodnocení zážitků; říci, jaké jsou vaše zájmy a co se vám líbí; říci, co se vám líbí na druhých; vyjádřit, že něco umíte nebo neumíte dělat; hovořit o tom jaké filmy se vám líbí; popsat svůj běžný den; zeptat se a říci kolik je	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <i>Evropa, Španělsko ,svět nás zajímá</i> Multikulturní výchova <i>Kulturní difference</i> Osobnostní a sociální výchova <i>Mezilidské vztahy</i>
--	--	--	---

		hodin; sjednat si schůzku, přijmout / odmítnout pozvání; zeptat se na cestu a popsat ji; popsat svůj rozvrh hodin; popsat věc , jejíž název neznáte; určit, kde se věci nacházejí a komu patří; popsat dům nebo byt a jeho části; přivítat návštěvu a být zdvořilým hostem; vyprávět o svých stravovacích návycích ; určit cenu a množství potravin; nakoupit potraviny; někomu něco poradit, přikázat a zakázat; objednat si v restauraci; popsat , z čeho se skládá pokrm; říci, co jste dělali v uplynulých dnech i v minulosti; vyjádřit, jak se vám líbilo to, co jste prožili; vyprávět o svých cestách; vyjádřit, kdy jste něco dělali naposledy	
--	--	---	--

kvarta			
Školní výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
Žák - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně texty obsahující známou a částečně i neznámou slovní zásobu - reaguje na případné odlišnosti mluveného a písemného projevu - respektuje naučená pravidla užití interpunkce	Zvuková a grafická stránka jazyka	Upevňování pozitivních výslovnostních i pravopisných návyků a ujasňování vztahu mezi těmito dvěma stránkami jazyka. Nepravidelnosti ve výslovnosti	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <u>žijeme v Evropě</u>
Žák - v rozsahu probíraného učiva používá ústně i písemně jednotlivé	Gramatika	Sloveso estar + příd.jméno (stavy věcí a míst, stavy osob), vazba al + infinitiv, předložky para a por, předložka a pro vyjádření vzdálenosti, spojky pero a sino Rozkazovací způsob pro vykání	

gramatické kategorie a struktury - zvládá vyprávět příběhy a události - užívá běžně tvary dalších frekventovaných nepravidelných sloves		Neurčitá a záporná zájmena a příslovce, předmět přímý a nepřímý, zájmena předmětu přímého a nepřímého, sloveso parecer, gerundium, estar v přít. čase + gerundium, nepravid. slovesa v přít. čase prostém, imperfektum, slovesné vazby s infinitivem (estar a punto de, acabar de, volver a, dejar de), tvoření příslovčí , minulý čas jednoduchý, použití minulého času jednoduchého a imperfekta, předložka a s předmětem přímým	
Žák - si aktivně osvojí přibližně dalších 450 lexikálních jednotek, této slovní zásobě rozumí při čtení, poslechu, konverzaci a sám ji používá při vlastních ústních i písemných sděleních - slovní zásobu doplňuje o vhodné tematické celky - hodnotí dějinné události	Slovní zásoba	Fráze spojené s rezervací ubytování, hotelové služby a hotelový pokoj, výrazy spojené s přípravou cesty, příd. jména popisující stavy věcí a míst, obchody a druhy zboží, oblečení a jeho popis, výrazy spojené s nákupy on-line, číslovky 100-1 000 000, výrazy pro popis životního prostředí, domácí a divoká zvířata, příd. jm. vyjadřující pocity a nálady, spojovací výrazy, témata spojená s dětstvím, výrazy charakterizující období minulosti, vynálezy a přístroje denního užití , fráze vyjadřující údiv, radost, překvapení, lítost a hněv, události veřejného života, základní životní události, důležité okamžiky mezilidských vztahů	Osobnostní a sociální výchova, mezilidské vztahy Multikulturní výchova Kulturní difference Multikulturalita
Žák - ovládá vést dialog i monolog na dostatečné jazykové úrovni - reflektuje zásady zažitých frází - instruuje a dává rozkazy - hovoří plynule, jasně a srozumitelně	Komunikace	Popsat hotel, hotelové služby a pokoj, rezervovat si ubytování, dávat pokyny , rady a doporučení ve formálních situacích, rozumět výstražným, příkaz a zákaz. Značkám, popsat stav věcí a míst, požádat o pomoc a službu, pojmenovat některé obchody a druhy zboží, hovořit o tom , co rádi nosíte, nakupovat oblečení, popsat práci s webovou stránkou, popsat, jak věci vypadají , a vyjádřit svůj názor na ně, říci, co je dobré a špatné pro životní prostředí, říci, co děláte pro životní prostředí, vyjádřit svůj názor a souhlas či nesouhlas s názory druhých, pojmenovat některá zvířata a popsat je, zeptat se někoho, jak se cítí, a popsat vlastní pocity a nálady, vyprávět o dětství a jiných obdobích života, reagovat na zprávy, porovnat minulý a současný život, pojmenovat některé běžně používané vynálezy a hovořit o tom, jak změnily náš život, popisovat osoby, věci a místa v minulosti, hovořit o některých významných událostech, vyprávět příhody a zážitky z minulosti, vyprávět o životě slavných osobností, vyprávět o vztazích	Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí

6.9.2 Aktivity v anglickém jazyce

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení, výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu aktivity v anglickém jazyce je zejména rozšiřování a další prohlubování základních jazykových dovedností (porozumění slovu psanému, mluvenému, samostatný ústní projev). Předmětu je vyučováno v primě jednu hodinu týdně, a to v kmenové třídě nebo jazykové učebně. Vyučující aplikuje řadu doplňkových materiálů, na kterých se žáky rozšiřuje a více prohlubuje různé jazykové jevy. Užívá různé formy práce se žáky (párové a skupinové aktivity, krátké mluvní prezentace, hry, písně).

prima		
Školní výstupy	Téma	Učivo
Žák - upevní si porozumění mluvenému slovu	Zvuková a grafická stránka jazyka	Poslechová cvičení Výslovnostní zvláštnosti Slovní a větný přízvuk
Žák - fixuje si správné užití různých slovesných časů - upevní si slovosled anglické věty - zautomatizuje si určování času a vyjadřování data	Mluvnice	Slovesa – různé slovesné časy v konkrétních situacích Slovosled anglické věty Nepravidelná slovesa Číslovky – základní, řadové, násobné, určování času, vyjádření data
Žák - rozvíjí dále své vyjadřovací schopnosti a obohacuje si slovní zásobu ve vybraných okruzích	Slovní zásoba	Příroda Zvířata Reálie anglicky mluvících zemí Historie Volný čas Kultura Sport

Žák - fixuje si základní konverzační obraty na modelových situacích - prohlubuje si dovednosti navázat společenský kontakt	Komunikace	Povolání Jídlo a pití Rozhovory Vyjadřování nabídky, její přijetí nebo odmítnutí Vyjadřování návrhu
---	-------------------	---

6.9.3 Cvičení z anglického jazyka

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení, výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu cvičení anglického jazyka je zejména upevňování, lepší zautomatizování a prohlubování vybraných jevů, které jsou probírány v předmětu anglický jazyk. Předmětu je vyučováno v primě jednu hodinu týdně, a to v kmenové třídě nebo jazykové učebně. Vyučující aplikuje řadu doplňkových materiálů, na kterých se žáky procvičuje probrané jevy. Užívá různé formy práce se žáky (párové a skupinové aktivity, krátké mluvní prezentace, hry, písničky).

prima		
Školní výstupy	Téma	Učivo
Žák - upevní si písmena celé abecedy - umí vyslovovat všechna probíraná slova	Zvuková a grafická stránka jazyka	Anglická abeceda Výslovnostní cvičení jednotlivých hlásek, vázání, výslovnostní zvláštnosti, slovní a větný přízvuk, intonace
Žák - upevní si problematiku jevů podstatných jmen, zájmen a číslovek	Mluvnice	Podstatná jména – členy, množné číslo, přivlastňovací pád Zájmena – osobní, přivlastňovací, ukazovací Číslovky – základní, vyjádření data

6.9.4 Hrátky s literaturou

Charakteristika předmětu

Obsahové a časové vymezení

Při realizaci daného předmětu mají žáci efektivně uplatnit své znalosti a dovednosti získané v humanitních předmětech prostřednictvím konkrétních literárně teoretických úkolů. Realizace těchto úkolů předpokládá rozvoj komunikace, žáci se učí interpretovat a obhajovat výsledky svých činností, učí se v rámci skupiny kompromisům. Předmět má komplexní charakter, prolínají se v něm znalosti vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, Umění a kultura, Člověk a společnost. Žáci si prohlubují obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Je prohlubována znalost literárních druhů, stylistických a komunikačních dovedností. Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy jako formy výuky tohoto předmětu. Předmět se vyučuje v tercii 1 hodinu týdně.

Daný předmět se realizuje v kmenových učebnách, v případě potřeby v učebnách s vhodným technickým vybavením – interaktivní tabule, učebna s volným prostorem, audiovizuální technikou.

tercie		
Školní výstupy	Téma	Učivo
Žák - rozlišuje typy pohádek, umí je jazykově i formálně rozebrat - orientuje se v základních pohádkových textech, umí je interpretovat, rozliší jazykovou, kompoziční a tematickou složku - zná nejvýznamnější evropské i české pohádkáře, umí porovnávat jejich texty, hledat společné rysy i odlišnosti - je schopen vytvoření vlastního pohádkového textu, pokusit se o jeho dramaturgii	Pohádka	Pohádka jako literární žánr Významní čeští a světoví pohádkáři Tvorba vlastního pohádkového textu, jeho interpretace

- rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích, nahlíží na ně z pozic různých postav, zabývá se důsledky jednání postav Žák - je schopen srovnání knihy a filmu, - vyhledává různá zpracování stejných předloh, hodnotí jejich kvalitu - pokouší se o vlastní zpracování části filmového scénáře podle knižní předlohy - na základě vlastního zdramatizovaného textu se pokusí vytvořit vlastní krátký filmový tvar	Filmová adaptace	Srovnání vybraných titulů zpracovaných jako kniha a film (Harry Potter, Už zase skáču přes kaluže, Babička, ...) Pravidla psaní dramatického textu Dramatická situace, inscenační prostředky a postupy
Žák - seznámí se s literárními osobnostmi spjatými s Třeboňskem - seznámí se s kulturní historií svého rodiště - vytvoří mapu pamětních desek v Třeboni	Regionální literatura Třeboňska	Významní třeboňští spisovatelé (Březan, Heřmánek, Bonhardová, Sedlmayerová, Hule...) Kulturní historie regionu
Žák - umí charakterizovat vybrané literární žánry, doplní je příklady z vlastní četby - zabývá se strukturou literárního díla - pracuje s charakteristikou postav, konfrontuje je s vlastní životní zkušeností	Dobrodružná a sci-fi literatura	Charakteristika dobrodružné a sci-fi literatury, vybraní spisovatelé Struktura prozaického žánru Charakteristika postav Individuální četba

Školní výstupy	Téma	Učivo
Žák: - provede jednoduché experimenty, popíše svá pozorování a vysvětlí jejich podstatu - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody - zhodnotí význam vody, vzduchu a půdy pro život a životní prostředí - zhodnotí i případná rizika jejich poškození	Praktické poznávání přírody Voda Vzduch Půda	Bez vody není život Voda jako životní prostředí Koloběh vody Atmosféra Vzduch a život Vzduch a počasí Využití vzduchu v každodenním životě a technice Znečištění a ochrana ovzduší Půda jako směs látek Půdní klima Vlastnosti půdy Využití a ochrana půdy

6.9.6 Cvičení z geografie

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení, časové a organizační vymezení

Cílem výuky v semináři geografie na nižším gymnáziu je umožnit žákům důkladněji se seznamovat s geografickou teorií, posílit dovednost samostatného vyhledávání informací pro dané téma, jejich zpracování, vyhodnocení a též vytvoření vlastního názoru, který budou schopni obhájit na základě získaných vědomostí. Zároveň slouží k rozvoji týmové práce, pochopení aktuálních souvislostí, situací v problémových oblastech planety Země, formování postojů žáka, komunikačních dovedností i mezilidských vztahů.

Předmět se vyučuje v kvartě 1 hodinu týdně, alternativně je zařazeno Cvičení z matematiky. Výuka probíhá v kmenové učebně a v učebně výpočetní techniky.

Školní výstupy	Téma	Učivo
Žák - používá s porozuměním geografické pojmy - vyhledává informace v GIS - analyzuje přírodní faktory ve vztahu ke geografické poloze - zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich vyčerpatelnosti - posoudí nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů s ohledem na vývoj společnosti - zhodnotí možnosti hospodářského vývoje oblastí světa - analyzuje faktory ovlivňující stav a rozvoj dopravy a porovnává dopravní obslužnost regionů světa - pracuje s odbornými časopisy a mediálními informacemi, analyzuje faktory - objasní komplexnost působení antropogenních vlivů na krajinu a ŽP - syntetizuje fyzickou a socioekonomickou sféru - analyzuje příčiny nerovnoměrnosti osídlení	Geografie Mapa Vesmír Země Fyzickogeografická sféra Přírodní zdroje Hospodářství Životní prostředí Regionální geografie Globální problémy světa	Geografie jako vědní obor Práce s mapou – klasifikace map, praktické využití tematických map Atmosféra – jevy, které v ní probíhají Hydrosféra – zastoupení na Zemi Biosféra – zonalita přírodních krajin Pedosféra – zonalita, stavba, hospodářské využití Litosféra – geologická stavba Země Přírodní zdroje Země Zemědělství, průmysl, služby Klasifikace typů dopravy Světová dopravní síť Dopravní síť ČR – hodnocení Kvalita ŽP na planetě Zemi, v ČR, v našem regionu Chráněná území ČR Rozbory vybraných regionů Osídlení Země Ohniska konfliktů a jejich příčiny

- je schopen posoudit a navrhnout možnosti řešení jednotlivých konfliktů		
--	--	--

6.9.7 Cvičení z matematiky

Charakteristika předmětu

Obsahové a časové vymezení

Je určeno pro žáky se slabším prospěchem z matematiky, aby si mohli zopakovat poznatky z matematiky, utřídit je a doplnit. Alternativně je zařazeno Cvičení z geografie.

Cvičení z matematiky prostřednictvím matematických pojmů, operací a znaků vytváří předpoklady pro porozumění kvantitativním a prostorovým vztahům, ovlivňuje rozvoj abstraktního a exaktního myšlení žáků, učí logickému a kritickému usuzování; vede k členitějšímu pohledu na skutečnost a ke kázni ve vyjadřování. V tomto předmětu si žáci prohlubují a rozšiřují znalosti z matematiky. Vyučuje se v kvartě 1 hodinu týdně. Ve druhém pololetí proběhne jednodenní Kurz ke cvičení z matematiky (šifrování), který je zaměřený na základy šifrovacích metod a souvislosti šifrování, matematiky a dalších oborů.

kvarta		
Školní výstupy	Téma	Učivo
Žák - provádí operace v oboru celých čísel - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - řeší aplikační úlohy na procenta - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - určí hodnotu výrazu, sčítá, odčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad na součin vytýkáním a pomocí vzorců - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Číslo a proměnná	<u>dělitelnost</u> – znaky dělitelnosti, rozklad na prvočísla, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, slovní úlohy <u>racionální čísla, zlomky</u> – úpravy zlomků, operace se zlomky <u>procenta</u> – výpočet základu, procentové části, počtu procent, slovní úlohy <u>mocniny s přirozeným exponentem</u> – početní výkony s mocninami <u>výrazy</u> – úpravy výrazů, operace s výrazy <u>rovnice a nerovnice</u> – slovní úlohy řešené rovnicemi a soustavami rovnic

- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - chápe a rozlišuje typy různých výroků, neguje základní typy a vytváří hypotézy - užívá účelně symbolický jazyk matematiky, zdůvodňuje svoje postupy		<u>funkce</u> – lineární, konstantní, kvadratická, goniometrická, přímá a nepřímá úměrnost <u>výroky</u> – hypotéza, negace výroku, složené výroky, základní typy důkazů, výroková logika
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, odhaduje a vypočítá jejich obvod a obsah - využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Geometrie v rovině	<u>čtyřúhelníky</u> – konstrukční úlohy, vlastnosti a třídění čtyřúhelníků <u>konstrukční úlohy</u> – Thaletova kružnice

6.10 Kurzy

Prožitkové kurzy

prima			
Výstupy	Téma	Náplň	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák - pozná své nové spolužáky a začlení se lépe do kolektivu - vyzkouší si své chování v jiném prostředí - naučí se tolerovat názor druhého a vzájemně spolupracovat	Prožitkové kurzy	Aktivity v přírodě nebo v klubovně, které jsou zaměřené na vzájemné poznání, spolupráci mezi žáky, toleranci, vytvoření vztahů mezi žáky nebo vylepšení již vzniklých vztahů, sebepoznání, empatii, vzájemnou pomoc, předcházení rizikového chování ve škole (šikana, návykové látky)	Osobnostní a sociální výchova

Kurz Tabulkový procesor

prima			
Výstupy	Téma	Náplň	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák - umí vytvořit jednoduchou tabulku za využití základních početních operací, - umí vytvořit a upravit graf	Tabulkový procesor	Základní operace s buňkami Označování buněk do bloku Vytvoření jednoduché tabulky a její zformátování Jednoduché vzorce (+; -; *; /; SUMA) Vytvoření a úprava grafu	Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova

Kurz estetické výchovy

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Náplň	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
posílení spolupráce a tolerance mezi žáky rozvoj kreativity a originality schopnost prezentace vlastní tvorby	kurz estetické výchovy	Výtvarné aktivity a workshopy v umělecké dílně či učebně (kresba, malba, keramika, objektová tvorba, instalace, videoprojekce, ...) zaměření: tvorba z přírodních a odpadových materiálů v průběhu kurzu dokumentace tvorby a závěrečná prezentace	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova

Lyžařský výcvikový kurz

Lyžařský výcvikový kurz (LVK) se může uskutečnit v ročníku sekunda tehdy, pokud se na tento kurz závazně přihlásí 25 žáků ze sekundy. Nastane-li situace, že tento počet nebude splněn, LVK se v tomto školním roce neuskuteční. Žáci budou mít možnost se zúčastnit LVK v příštím školním roce, tj. jako žáci tercie se stávající sekundou. Pokud ani pro tento kurz nebudou splněny tyto podmínky nebo naopak bude naplněn žáků sekundy, je další možnost zúčastnit se LVK v sextě.

LVK probíhá jako 5denní kurz, v pracovním týdnu, Po – Pá (kurz 30 hodin, výcvik na svahu 21hodin)

sekunda			
Školní výstupy	Téma	Náplň	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Žák - dokáže využívat sjezdové i běžecké lyže ke své rekreaci a zlepšování fyzické kondice - dovede se pohybovat v zimním terénu, na vlecích - zná nebezpečí hor	Lyžařský výcvikový kurz	Týdenní lyžařský výcvik zaměřený na sjezdové lyžování a jízdu na vleku, běžecké lyžování, lyžařskou turistiku a bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, základy lyžařské teorie	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova

Č. j. G/ 717/2026

V Třeboni dne 31. 8. 2026

Mgr. Anna Koktavá
ředitelka školy